

aplauus

Eesti Kontsert

MUUSIKAAJAKIRI
Nr 8 sügis 2013

Kuldne nelik

Tõnu Kaljuste:
puu maailma
kultuuripinnases

Valgre fenomen

Heli-ilmas kausside
ja naelapilliga

**Rahandusministrist
orelitudengiks**

**Estonia
kontserdisaali lugu**

**Eesti
Kontserdi
kogu kontserdihooaja
piletid müügis! Vaata
tähtsündmusi ja
sügis kava
lk 61!**

Uudised

Kuhu minna

Plaadisoovitused

Sündmuste galerii

quattro[®].
Eesti teede valitseja.

**Legendaarse quattro nelikveoga on
varustatud enam kui 140 erinevat
Audi mudelit**

www.audi.ee

Audi Tallinn Paldiski mnt 100a **Telefon:** 611 2000 **E-mail:** tallinn@audi.ee

Audi Kuressaare Tallinna tn 61a **Telefon:** 453 0100 **E-mail:** kuressaare@audi.ee

Audi Pärnu Tallinna mnt 87e **Telefon:** 444 7130 **E-mail:** parnu@audi.ee

Vorsprung durch Technik

Audi A6 Avant 3.0TDI quattro S tronic (180 kW / 245 hj)
Kiirendus 0-100 km/h: 6,3 sek; keskmine kütusekulu: 5,9 l/100 km;
Keskmine CO₂ emissioon: 156 g/km.

Sügis täis südamega kuulamist

Soe ja sillerdav muusikasuvi annab taktikepi edasi värvikirevale ja asjalikule sügisele, jättes publiku meeltesse ja mälestustesse helisema mitmeid kauneid muusikamälestusi paljudest Eestimaa paikadest.

Eesti Kontserdi poolt olid suvevärvijateks romantiline Haapsalu „Suvemuusika“-sari, legendaarne Suure-Jaani muusikafestival, alati üllatusi pakkuv „Seitsme linna muusika“ Ida-Virumaal, kuuendat korda toimunud Saaremaa ooperipäevad ning kõrgetasemelist ja rahvusvahelist orelimängukunsti pakkuv Orelifestival. Koostöös Virumaa muuseumite, Silberauto ja ERSOga korraldasime Palmse mõisatiigil kaks suurejoonelist kontserti, millest võiks saada kaunis traditsioon ka tulevikus.

Juulis Saaremaa ooperipäevi külastanud kolm Gruusia ooperiteatrit (Bathumi Riiklik Ooperiteater, Tbilisi Riiklik Ooperi- ja Balletiteater ning Khuthaisi Riiklik Ooperi- ja Balletiteater – kokku 300 inimest) vaimustasid meie publikut kõrgetasemelise ooperikunstiga. Tegemist oli kõigi aegade suurima Eesti ja Gruusia ühise kultuuriprojektiga, kuhu olid kaasatud oma ala parimad tegijad, toetajaiks nii Eesti kui ka Gruusia kultuuriministeerium. Ooperipäevi tulid nautima ligi 12 000 kuulajat, kes ei pidanud pettuma. Ooperiteatrite vaimustavalt kõrge vokaalse tasemega esitatud etendused ei jätnud puudutamata ühtegi inimest saalis ning igaõhtuseks publikutänuks olid palavad ovatsioonid püsti seistes.

Esimest korda toimus meie festivali raames ka balletietendus. Me oleme väga tänulikud, et just Gruusia rahvusballett maailmakuulsa solisti Nino Ananiashvili juhtimisel oli meie esimeseks balletikülaliseks ning kodupublik nägi Teet Kase Gruusias esietendunud lavastust „Tiibadeta lend pimedusse“.

Oma 73. hooaega alustab Eesti Kontsert sedapuhku kahe suurejoonelise avakontserdiga – Riiklik Sümfooniaorkester Novaja Rossija Moskvast, dirigendiks Andres Mustonen, ning rahvusvaheline noorteorkester „I, Culture Orchestra“, dirigendiks Kirill Karabits, solistiks pianist Khatia Buniatishvili, mõlemad Euroopa uue muusikutepölvkonna tipust. Kohe seejärel osaleb Eesti Kontsert mahuka programmiga (ligi poolsada eri suuruses esinejat ja kollektiivi) oma Tallinna kodu, Estonia maja 100. sünnipäeva pidustusel.

Sügisel teeme ka kummarduse Raimond Valgrele (100) ning meenutame virtuoossete džässipianistide kontsertidega Oscar Petersoni legendaarset Tallinnas-käiku. Benjamin Britteni 100. sünniaastapäeva tähiseks saab monumentaalse „Sõjareekviemi“ ettekanne.

Publiku lemmikuks kujunenud „Kuldse klassika“ ning end heal tasemel tõestanud „Eliitkontsertide“ kõrval pakume kuulajale mitut uut sisukat kontserdisarja. „Müstilised hääled“ toob Eestisse eksootilisi vokaalansambleid ning esitleb ka Eesti vokaalkollektiivi üllatuslike kavadega. „Nõnda kõneles

Zarathustra“ tähistab Richard Straussi 150. sünniaastapäeva, sarja nõustajaks on ja osaleb ka dirigendina Olari Elts. Kalle Randalu on nõustajaks sarjale „Pianisti portree“, kus kavade valik valgustab osalevate silmapaistvate Eesti ja välismaiste pianistide kunstilist maailmavaadet. Kindlasti kuulub sarja ja kogu hooaja kõrgpunktide hulka hiina muusika superstaari Yundi kontsert. Detsembris külastab Tallinna ja Tartut Moskva Tšaikovski-nimeline Suur Sümfooniaorkester, dirigendiks vene muusika grand old man Vladimir Fedossejev.

Ilus muusikaelamus jääb hinge helisema pikaks ajaks ning armastus muusika vastu saab alati rikkalikult tasutud – loeme kontserdid õnnestunuks, kui armsad Aplausi lugejad leiavad tee meie kontserdimajadesse ja -saalidesse ning lahkuvad sealt helinaga hinges.

Armastusega kuulamist soovides
Kertu Orro
Eesti Kontserdi arendusjuht

- 4** Juhtkiri, sisukord
- 6** Uut muusikamaailmas
- 8** Raimond Valgre muinaslugu muusikas
- 12** Ühele suurmeistrile mõeldes: Richard Strauss
- 14** Estonia100: Estonia kontserdisaali lugu
- 18** Arvamus: Rudolf Tobias väärriks suuremat tähelepanu
- 20** Vardo Rumesseni edu välismaal
- 22** Eespere, Mustonen, Mägi ja Rannap: palju rohkem kui lihtsalt klassivennad

- 28** Mitmetahuline looja Liis Viira
- 32** Kummardus jazzilegend Oscar Petersonile

- 36** Fookuses: Eesti Kontserdist saab sihtasutus
- 38** Silver Sepa põnevad pillid
- 42** Mis uudist, ERSO ja RAM?
- 44** Tõnu Kaljuste elust ja muusikast Naissaarel
- 47** Aivar Sõerd, rahandusministri orelituengiks
- 50** „Müstilised hääled“ toob põnevaid kõlavärve

- 53** Anna-Liisa Bezrodny, tüdruk viiuliga

- 56** Uued plaadid
- 58** Sündmuste galerii
- 61** Kontserdikava: Eesti Kontserdi sügis

Toimetaja: Kristel Kossar
Vastutav väljaandja: Eesti Kontsert; Katrin Aunpu
Kujundus: Menu Kirjastus
Reklaam: Nordicom
Trükikoda: Kroonpress
www.concert.ee/ajakiri-aplaus

Hennessy X.O

☞ Maagiline nauding ☞

Vene ja Hiina kontserdi- korraldajad väisasid Eestit

Juulis külastas Eestit 27 Hiina kultuuri- ja muusikaasutuste juhti ja nende kaastöötajaid.

Erinevate muusikasündmuste kõrval tutvustas Eesti Kontsert *showcase*'ide kaudu ka Eesti muusikuid, kes väliskülastajatele suurt muljet avaldasid.

Visiidi eesmärgiks on Hiina mõjukate kultuuri- ja muusikategelaste vahetu tutvumine Eesti muusika- ja kultuurieluga, kohtumised, läbikuulamised ja arutelud. Visiit valmistab ette lähiaastate vahetusprogrammi, mille raames kavandatakse hulka eesti muusika sündmusi Hiinas ja hiina muusika sündmusi Eestis. Kontaktide teke ja infovahetus visiidi käigus on mõeldud ka

impulssideks ja toukejõuks Hiina ja Eesti kultuurivahetuse kaugema sihikuga arengule, tingimuste loomiseks eesti muusika ekspordiks maailma ühele mahukamale ja dünaamilisemale muusikaturule.

Suve hakul väisasid Eestit aga ka 85 kontsertorganisatsiooni juhid üle kogu Venemaa. Dele-gatsiooni juhtinud Tjumeni Filharmoonia direktori Mihhail Birmani sõnul sõlmiti palju kasulikke kontakte. „Eestis on palju suurepäraseid kollektiive ning iseäranis siinne kooritraditsioon on Venemaa jaoks väga huvitav,“ märkis Birman.

Eesti muusika vallutas Schleswig-Holsteini

Suvine Schleswig-Holsteini muusikafestival, mille keskmes sedapuhku Balti riigid, andis tänu kultuuriatašee Harry Liivranna toele kava kokkupanekul suurepärase läbilõike eesti muusika erinevatest tahkudest. Kuulajad oskasid seda hinnata: näiteks Pronstorfi mõisa 800 inimest mahutavas omapärase kontserdipaigas Kuhstallis olid meie muusikute neli kontserti välja müüdnud ja kõigilt nõuti lisapalu: publikut vaimustasid setu koor Sõsarõ (juht Elvi Nassar), Villu Veski ja Tiit Kalluste, klaveriduo Kai Ratassepp – Mati Mikalai, Hor-tus Musicus ning Rein Rannap.

Festival tõi kohvikutesse klassikalise muusika

Viis Pärnu kohvikut mängis juulis Pärnu muusikafestivali ajal klassika-list muusikat.

Kontserdikorraldajate teatel on see Eestis teadaolevalt esimene seesugune koostöö kontserdikorraldaja ja kohvikupidajate vahel. Maailma heliloomingu paremik kõlas Passion Cafés, Rannahotellis, kohvikus Supelsaksad, Ammende villas ja Punase torni veinibaaris, lugude ampluaa ulatus tõsisematest teostest filmimuusika ja pop-muusika seadeteni.

Gustavo Dudamel ilmutab esikplaadi Berliini Filharmoonikutega

Septembris peaks nägema ilmalvalgust tippdirigent Gustavo Dudameli debüütplaati Berliini Filharmoonikutega. Helikandja on pühendatud helilooja Richard Strauss'i 150. sünniaastapäevale ning sellelt leiab lisaks teosele „Nõnda kõneles Zarathustra“ ka „Don Juani“ ja „Till Eulenspiegel“. Asjatundjate arvates astub Dudamel seega kuulsa Herbert von Karajani jälgedes, kelle Strauss'i-salvestised on muusikailmas äärmiselt kõrgelt hinnatud.

Metroos Bachi mäginud viuldaja arreteeriti

Inglise keele õpetaja Matthew Christian arreteeriti pärast seda, kui oli esitanud New Yorgi metroos Bachi muusikat. Nüüd on mees, kes varemgi on metroos muusitseerimise pärast kongis istunud, asunud aktiivselt oma õiguste eest võitlema, trükides Tsärke, mis teatavad, et muusika esitamine on seaduslik. Metroos muusitseerimine pole New Yorgis tõepoolest keelatud, kuid ainult juhul, kui see ei takista transpordi kulgu.

TALLINK Hotels
www.tallinkhotels.com

Restoran Nero – maitsemeeli avardav
restoranielamus!

Tallink Spa & Conference Hotel • +372 630 0100
spahotel@tallink.ee

Parimad maitseelamused!

Restoran City - kõrgetasemelised maitseid
otse linna südames!

Tallink City Hotel • +372 630 0800
cityhotel@tallink.ee

Restoran Regatta – meeliülendavad
toiduelamused, lummas merevaade!

Pirita TOP SPA Hotel • +372 639 8600
reservation.topspa@tallink.ee

Muinaslugu muusikas, mis kunagi ei kao

Tekst: RIINA JUSSILA **Fotod:** SCANPIX

Oktoobri alguses möödub 100 aastat armastatud eesti helilooja ja muusiku Raimond Valgre sünnist. Mees, kes jõudis ilmas elada vaid 36 aastat, andis maailmale midagi sellist, mis mitte kunagi ei sure - imeilusad laulud.

Põlvkonnad muutuvad, parimad asjad jäävad. Valgre on kui traditsioon, mis kandub emalt tütrele ja iialgi ei kao. Mis on selle õrna hingega muusiku loomingu fenomen?

Jaan Ross, Eesti Muusika- ja Teatri- akadeemia professor

Kui me oskaksime ratsionaalselt seletada, milles seisneb ühe või teise helilooja andekus või geniaalsus, siis ei oleks andekaid heliloojaid vaja. Piisaks muusikateadlastest, kelle ratsionaalsete teadmiste põhjal ilus muusika sünniks.

Geniaalse loomingu saladus jääb pikaks ajaks, kui mitte igavesti saladuseks. Selleks ongi vaja loojat, et ta oma intellektuaalsed emotsioonalsed jõupingutused vormiks muusikateoseks, mis ka publikut köidaks.

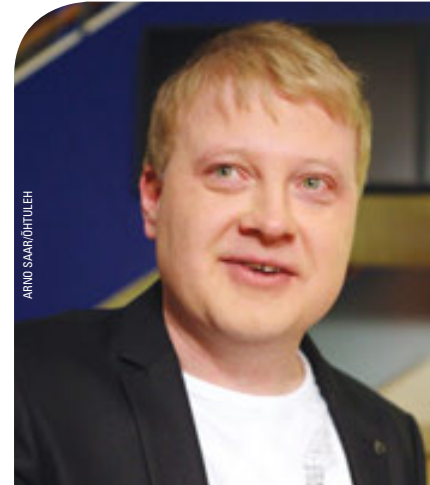
Andeka helilooja jaoks on mõte, mis tema muusikast 50 või 60 aasta pärast arvatakse, teisejärguline. Andekas helilooja loob, sest teisiti ta ei saa. Tegelikult puudutab see ka teisel alal tegutsejaid, mitte ainult heliloojaid.

Sven Lõhmus, muusikaprodutsent ja laulukirjutaja

Põhjusti, miks Valgre muusika inimesi paelub, on minu arvates mitu. Sõda ja rahu, selle taustal inimlikud elulood, tragöödiad, elurõõm ja ebaõnn – seda kõike on tema loomingus tunda. Mees rääkis lihtsas keeles ja see lähendas rahvast tema laule mõistma. Kas Raimond Valgrel polnud ka korralikku n-ö konkurent-heliloojat või kadusid teiste laulud keerulise ajastu hammasrataste vahele, on raske öelda.

Minul on Valgrelt palju õppida palju, ent kahjuks jääb tema muusika mulle siiski kohati kaugeks ja ajastumärgiliseks. Kaunis harmooniakulg versus lihtne tekst elust endast, piisavalt karismaatiline persoon, õnnetu elusaatus – kõik see on kuulajat mõjutanud.

ARNO SAAR/ÕHTULEH

Con brio,
poco a poco
accelerando.

OLEREX
EESTI KÜTUSEFIRMA

Priit Pajusaar, helilooja

Valgre loomingu võlu on see, mis kipub meie tänapäeva muusikas kohati tagaplaanile jääma – meloodia ja veel kord meloodia. Sinna juurde on Valgre puhul lisatud veel küllaltki peen harmoonia. Valgre lugudesse on põimitud selged inimlikud teemad, mis inimestele ikka ja alati korda lähevad pluss ilus sõnastus sinna juurde. Kõik olulised komponendid on erakordselt hästi paigas.

Tema looming on niivõrd isikupärane, et selle tunneb iga kell ära. Kui praegu peaks kuskilt kivi alt välja tulema täiesti tundmatu Valgre lugu, siis arvan, et iga muusikat vähegi tundev inimene tunneb selle hetkega ära.

Valgre sünniaasta- päevale pühendatud kontserdid 3.-8. oktoob- rini Tallinnas, Tartus, Pärnus, Jõhvis ja Paides

2013. aasta 7. oktoobril tähistame ühe kuulsaima eesti laululooja, Raimond Valgre 100. sünniaastapäeva. Kontserdil „Valgre 100” ja „Õige valik – Valgrest Voorandini” tulevad ettekandele Valgre laulud uutes, tänapäevase helikeelega ja rohkem džässivaldkonda kuuluvates arranžeringutes. Kontserdil astub üles ka džässilegend, kes on möödunud aastakümnetest tuntud kui üks omanäolisemaid džässilauljatare – võluv armeenlanna Datevik Hovanesian. Lisaks Valgre loomingule kõlab kontserdil ka eesti heliloojate uuem džäss (Vind, Randalu) EDBB esituses ning Kadri Voorandi omalooming ja a cappella seaded ansambli Estonian Voices.

Foto

Tank[®]
Indoor
Systems

Tunne ennast
erilisena

Disainis kasvav
Kvaliteedis järelleandmatu

TANKI LIUGUSTE JA GARDEROOBIDE SALONGID

TALLINN Liivalaia 40, Sõpruse pst 170; TARTU Sõbra 54 (Turu Ärimaja); PÄRNU Pikk 11 (De Lange Ärikeskus);

VILJANDI Leola 53 (Home Gallery); RAKVERE Rakvere vald Tõrremäe (Põhjakeskus);

JÕHVI Keskväljak 6 (Jõhvi Kaubakeskus);

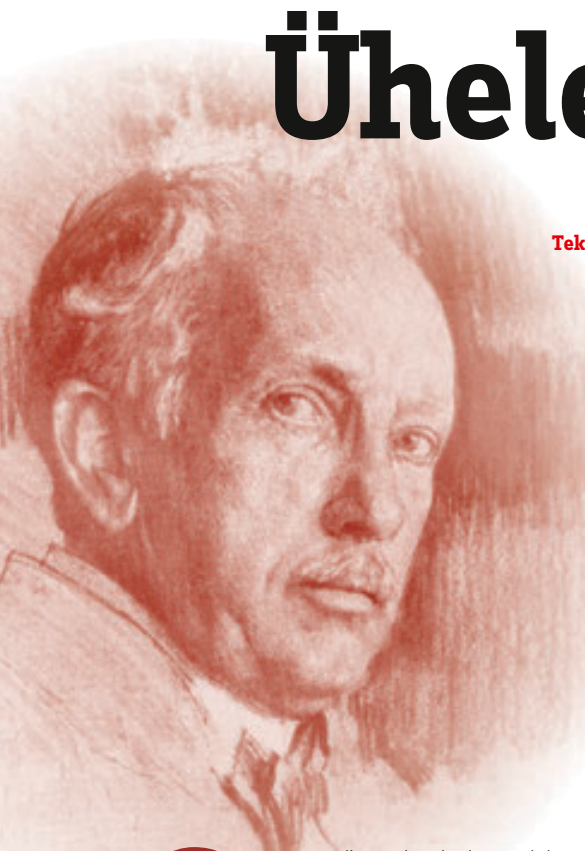
KURESSAARE Tallinna 30

www.tankstudio.ee

Käesoleval hooajal tähistatakse maailmas Richard Straussi (11. juuni 1864 – 8. september 1949) 150. sünniaastapäeva. Strauss oli saksa hilisromantilisi heliloojaid, teda peeti juba eluajal elavaks klassikuks ja suurimaks 20. sajandi I poole heliloojaks. Eesti Kontsert on valinud selle hooaja kavva kimbu teoseid, mis avavad helilooja erinevaid palgeid.

Ühele suurmeisterile mõeldes

Tekst: VIRGE JOAMETS Fotod: CORBIS

oktoobril EK Straussi-sarja.

Uue sajandi alguses sai tema põhiliseks huvialaks ooper, mille kõrval kõik muu jäi edaspidi pigem tagaplaanile. Üks esimesi neist, Oscar Wilde'i ainele „Salome“ (1905) ühtaegu šokeeris ja vallutas publikut, leides kahe aasta jooksul esitamist 50 ooperimajas ja oli samal ajal mitmes juhtivas ooperiteatris keelatud! Siit läks lahti rida, kus niipea kui üks ooper lõpetatud, asus helilooja viivitamatult otsima süžeed järgmisele. Just nendes, nüüd enam mitte noore, vaid tõesti küpse autori helitöodes saab kuulaja nautida tõelist meisterlikkust. Orkester on suurekoosseisuline, aga Strauss mängib sellega geniaalse Mozartiga sarnase kergusega ning voolib oma käsutuses olevast materjalist fantaasiarikkalt sõna otseses mõttes mida iganes tahab. Tema suurim iidol oli Wagner, Strauss tundis ja teadis ka ise, et on tema ideede ja võtete ainus tõeline edasiarendaja 20. sajandil, kuid erinevalt wagnerlikust eepikast ja sageli aeglaselt kulgevast sündmustikust on Strauss kiire. Ta nautis nalja ja teravmeelsust ning selle ooperilaadi üks parimaid näiteid on kontsertettekandes Eestis esmaesitusele tulev „Ariadne Naxosel“ (esitatakse pikem, 1916. aasta versioon). Kahjuks on Straussi oopereid olnud nende tehniliselt ülikõrgete nõudmiste tõttu Eestis harva kuulda, 16 ooperist on Estonias lavastatud „Roosikavaler“ (1970) ja „Salome“ (1973 ja 2000), Pärnu ooper on esitanud stseene ooperitelest kontsertkorras.

Strauss jõudis elu jooksul tohutult palju. Töö oli see, mis teda elus alati aitas ja mille nimel ta elas. Tema põhisissetulek tuli dirigenditegevusest, ta unistas sellega teenida ja nii palju säästa, et tulevikus rahu üksnes komponeerida. Sellist õnne ei tulnud talle aga kunagi. 1914. aastal tema Inglismaal pangaarvel olnud hoiused kui vaenlasriigi kodaniku omad lihtsalt konfiskeeriti. Komponeerimine muutus 1930.–1940. aastate Natsi-Saksamaal talle lausa elupidemeks. Juuditarist minia ja seega ka „mittepuhaste“ lastelaste pärast oli muret palju. 1944. aasta kõige süngematel hetke-

Eesti Kontserdi sari „Nõnda kõneles Zarathustra. Richard Strauss 150“:

- sümfooniline poeem „Nõnda kõneles Zarathustra“ 18. okt Estonia kontserdisaalis, 19. okt Jõhvi kontserdimajas,
- süit balletist „Vahukoor“ 19. dets Vanemuise kontserdimajas, 20. dets Estonia kontserdisaalis,
- septett „Metamorfoosid“ 4. jaan Estonia kontserdisaalis,
- valik Lied'e ja melodraama „Enoch Arden“ 15. veebr Estonia kontserdisaalis,
- ooperi „Ariadne Naxosel“ kontsertettekanne 4. ja 5. mail Estonia kontserdisaalis ja 6. mail Pärnu kontserdimajas.

del on ta kirjutanud: „Töö pakub mulle palju rõõmu, siis ma ei mõtle muudele asjadele.“ Nõnda põgenes ta muusikasse ja kirjutas kuni oma pika elu lõpuni, ilma et tema vaim oleks närtsinud. „Metamorfoosid“ (1945) on selle üldiselt äärmiselt rõõmsameelse ja ka palju väga optimistlikku muusikat (EK hooaja kavvas nt süit balletist „Vahukoor“ (1922)) kirjutanud helilooja kõige süngem ja isiklikum teos, eeleegia sõjas ja natside hävitustöö tulemusena rusustatud Euroopa kultuurile. Tuntud on selle teose variant 23 keelpillile, ent nüüd tuleb ettekandele septetiversioon, mis valmis varem ja avastati alles 1990ndatel.

Strauss on ka tunnustatud *Lied'i*-looja. Tema abikaasa oli andekas lauljanna, kes varsti pärast abiellumist karjäärast loobus. Armastatud naise sopranihääli inspireeris Straussi kirjutama eelkõige sellele hääleliigile. „Neli viimast laulu“ (1948) oli Straussi viimaseid teoseid, sellega pani ta teadlikult punkti oma 80-aastasele heliloomingutööle.

Strauss oli erakordselt andekas muusik. Tema isa oli omal ajal silmapaistev metsasarvemängija ja teenis Müncheni õukonnaooperi orkestris. Ent muusikas äärmiselt konservatiivse inimesena ta oma pojale muusikalist õpetust jagades kaasageid kuulsusi, teiste seas Wagnerit, hoidus tutvustamast. Nõnda kasvas nooruk esiti justkui turvalise vati sees. On huvitav, et Straussi enim mõjutanud inimesi, kes viis ta kaasageste mõttevoolude juurde ja pani teda huvi tundma uue muusika vastu, oli Eesti päritolu, Narvas sündinud viuldaja ja helilooja Alexander Ritter. Just tema ärgitusel hakkas Strauss kirjutama moodsamas helikeeles ja žanris – sümfoonilisi poeeme. Nendeta ei saa tänapäeval läbi mitte ükski arvestatav sümfooniaorkester, „Don Juan“ (1888), „Surm ja selginemine“ (1889), „Till Eulenspiegelil lõbusad vembud“ (1895), „Don Quixote“ (1898) jt ning monumentaalne „Alpi sümfoonia“ (1915) kuuluvad vaieldamatult orkestrite püsirepertuaari ja on väga palju mängitud lood. Oma signatuurse algusmotiiviga ülituntud „Nõnda kõneles Zarathustra“ (1896) avab 18.

Eesti Kontsert

Eesti Kontserdi hooaja piletite soodusmüük

29. augustist 11. septembrini
piletid paljudele algava hooaja kontsertidele tavahinnast
kuni 30% soodsamad

Lisaks müügil "Lõunamuusika" passid ning üksikpiletid
ja kontserdisarjade abonemendid.

**Kampaania kestab Tallinnas ja Jõhvis kuni 8. septembrini,
Tartus ja Pärnus 5. – 11. septembrini.**

Kirju ajalooaga maja keset linna

Sügisel täitub täpselt sada aastat Estonia maja avamisest.

H. PEETSI 1938. AASTAL ILMUNUD RAAMATU „ESTONIA“ TEATRI- JA KONTSERTHOONE AJALUGU“ JT ALLIKATE PÕHJAL KOOSTANUD MARGIT KIRSIPUU.

„Estonia teatri- ja kontserthoone on suur ehitus. Selle ehitamiseks on tulnud kokku kanda palju ehitusmaterjali. Mitte ainult kive ja lupja, vaid ka vaimu ja energiat. Mitte igapäev ei suudeta sääraseid ülesandeid teostada,“ kirjutati 1938. aasta väljaannetes maja avamise 25. aastapäeva puhul.

Sünd rahva annetuste toel

Estonia ehitamise ajalugu on mõistagi vanem hoone enese ajaloost. Ehitamise saaga ei erine palju suurte rajatiste tänapäevastest kitsaskohtadest. 1908. aastal ilmus Päevalehes kuulutus „Eesti teatrimaja võistlusplaanide väljanäituse kohta.“ Samas oli arvata, et kohalikele arhitektidele käiks nii suure ehituse projekterimine üle jõu ning kuulutused avaldati ka Vene, Saksa, Soome ja Prantsuse ajalehtedes. Laekunud töödega jäädid üldiselt rahule, kuid maksumused olid ilmselgelt ülejätkäivad. Aasta varem valitud teatrihoone ehituskomisjon määratles hoone suuruse ja üldilme, misjärel hakati nuputama, kuidas ehitada või õigemini,

kust hankida selleks vajalikku kapitali. Estonia Seltsile üksinda käis nii suur ehitus üle jõu. Linnavalitsusega sõlmitud lepingu kohaselt pidi aga teatrihoone Tallinna turuplatsi naabrusesse olema püstitatud hiljemalt 1914. Ainuüksi arutamisele, ilma reaalse tulemusteni jõudmata, oli kulunud kolm aastat. Leidus skeptikuid, kes ei tahtnud uskuda, et eesti seltskond ehituseks vajaliku kapitali omast taskust suudab kokku saada. „Kas ei ole see ilmaaegne pillamine kui Tallinasse teatri- ja kontserdihoone ehitatakse, mis kuulu järgi 300 000 rubla maksma minevat,“ küsis Päevaleht 1909 avalikus debatis ja tõi võrdluseks, et sama raha eest saaks 200 perekonnale korterid soetada. Päevakorrale kerkis ka küsimus – kellele kuulub maatükk, kas Estonia Seltsile või eesti rahvale. Toona lahendati küsimus sellisel moel, et Tallinna linnavalitsus kinkis teatrihoone krundi rahvale, sest rahvale on teatrit tarvis; et eesti rahval organisatsioon puudus, anti maatükk Estonia Seltsile.

1910. aastal lubas ehituskomisjoni juhataja hr Umblija, et

projektid ja numbrid on koos ning suvel laulupeo ajal hakkavad labidas ja lubjakellu Tallinna Uuel turul tööle. Paraku nii see siiski ei läinud. Laulupeo pidustuse ajal jagati küll eskiiside järgi joonistatud Estonia postkaarte ja kontserdihoone nurgakivi panek pidi ootuste kohaselt kujunema suureks rahvapidustuseks hoone ehituseks määratud maa-alal, mis

Paavo Järvi, dirigent

Mul on Eestisse tulles alati niisugune tunne, et tulen koju. Minu side Estonia kontserdisaaliga ulatub peaaegu viiekümne aasta taha, kui viibisin väikse poisina toona ERSO peadirigendiks olnud isa Neeme Järvi proovides. Teadsime õega kõiki selle maja käike, ka neid kohti, kuhu tegelikult ei tohtinud minnagi, aga kõik tundsid meid ja nii saimegi majas ringi lipata. Nii et praegugi tunduvad see saal ja eriti lava väga kodused, olgugi et maja ise on palju moodsamaks ja avaramaks ümber ehitatud.

MM
kontserdipaik

KONTSERDISAAL

oli kaunistatud lillevanikute ja lippudega. Päev enne pidustusi aga nõudis linnavõim, et nurgakivipaneku tseremoonia toimuks venekeelsena ja alles seejärel järgneksid eestikeelsed kõned. Kuberneri säärased kitsendused ei sobinud Estonia Seltsile. „Nõukogu ei leia mingisugust põhjust oma kindlaks määratud kava muuta ega sellisele seadusvastasele nõudmistele järele anda,” oli vastuseks kuberneri ultimaatumile. Nurgakivipanekuks määratud päeval oli kaunistatud ehitusplats ja kõnetool sissepiiratud linna-vahtidest, kes hakkasid kohaletulnud inimesi laiali ajama, nõudes ühtlasi lippude ärakoristamist. See oli mõistagi hoop näkku igale rahvuslikult mõtleval eestlasele. Vägivallale tuli küll alistuda, kuid põhimõtteid ohvriski ei toodud. „Üks kultuurilähing sai loodud,” kirjutab Rudolf Tobias. „Mitte seda rahvuslist joovastust, mida endistel laulupidudel käijad mäletavad; tõsine enesetaltsutamine näitas, et rahvas on sammu edasi jõudnud. Kaugelt näen sellegipoolest „kodu kasvamas”

Ilma ametivõimude pigistusest ei möödunud ka laulupidu. Vihase kuberneri hämmastuseks laulsid publik ja lauljad nurgakivipanekul laulmata jäänud „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm” keelule vaatama laulupeokontserdi lõpus spontaanses vaimustuses üheskoos ikkagi ära. Nurgakivi sissemüüritud dokumendid pandi vaikselt määratud kohale, kuid õiget daatumit kandev kivi jäeti kavatsetud kohale asetamata ning müüriti hiljem nähtavasse kohta (suveaia muusikapaviljoni vasakpoolsesse seinat), kus see tänini suurte sündmuste tumma tunnistajana asub.

Tallinna kõige silmapaistvam kultuuritempel sündis ikkagi lõpuks paljude inimeste annetuste, Estonia Seltsi juhatuse liikmete varanduste pantimiste ja sümboliseerivalt isegi

põhjust rõõmustada.

Arhitekt Lindgreni loominguga hulgas on Estonia kahtlemata väljapaistvamaid saavutusi, mitte ainult suuruse, vaid natukalt kunsti teeniva hoone sidumise ruumidega, säilitades pidulikkuse ja esteetika. Hoone oli oma mahult suurim omataoline pealinna. Eriti uhked oldi avara ja kõrge kontserdisaali üle, mis mõjus õhulisena tänu sellele, et lae määratud kandekonstruksiooni osati oskuslikult jaotada kandesammastele. Eesti ehituskunsti ajaloos tuuakse Estoniat esile hea näitena terviklikust ja monumentaalsest hoonest.

Tõetruu pildi avamispidustustest annavad pealtnägijad edasi sellisel moel: „Kiirgab tsilindreid ja daamide valged riided helendavad päikeses. Saabub kõige elegantsem publik, keda voorimehed ja autod kohale toovad.”

Estonia avamise kolmepäevased pidustused päädisid kontserdisaalis suurejoonelise balliga, mis olevat kestnud varajaste hommikutundideni.

Juubeli puhul elustuvad veel mõnedki minevikusündmused, nagu hospitali sisseseadmine kontserdisaali, mis 1914. aastal puhkenud maailmasõjas praktilist rakendust leidis ja millest selts ka üüritud loosis.

Kontserdisaali rööpoolsesse otsa paigutati ajutine altar – nii sai Estonia kontserdisaalist osaliselt vene kirik.

Loodeti, et sõda kaua ei kesta ja hoone võib peatselt asuda oma endiste ülesannete teenistusse. Kuid lootused luhtusid ja seltsi majapidamine tuli vastavalt muutunud olukorrale ümber korraldada. Okupatsioonivõimude lahkumise järel nõudis hoone kordaseadmine suuri kulusid.

Eesti ajaloo Ajutise Valitsuse loomise peatükis on Estonial väärkas roll. Nimelt tuli Estonia

on Estonia kontserdisaali lavalauad näinud üksjagu: siin on esinenud Fjodor Šaljapin, Igor Stravinski, Sergei Prokofjev, Emil Gilels, Mstislav Rostropovištš, Yehudi Menuhin, Simon Rattle jpt, Eestist maailma rännanud ja endale nime teinud kaasmaalastest kõnelemata.

Uuemal ajal on Estoniat oma külaskäikudega austanud paljud maailmas tuntud inimesed, nagu Taani kuninganna Margrethe, Rootsi kuningas Carl XVI Gustav, Soome president Urho Kaleva Kekkonen, Prantsusmaa president Francois Mitterand, Ameerika president George Bush, India peaminister Indira Gandhi ning palju teisi riigijuhte ja poliitikuid.

Tallinna kõige silmapaistvam kultuuritempel sündis isegi luuletaja Juhan Liivi PINTSAKU ANNETAMISE TOEL.

luuletaja Juhan Liivi pintsaku annetamise toel.

Kontserdisaalist pühakojaks

„Rahva silmis võis näha pisaraid, kui maja jumalateenistusega sisse õnnistati, pisaraid, nagu neid ka nurgakivi piduliku panemise ärajäämise puhul nähti, kui lehivad lipud erimeelsuste tõttu maha kangutati,” vahendab Päevaleht 1913. aastal. Kolm aastat oli möödunud kontserdimaja nurgakivipaneku keelust ja selle ajaga oli vesisele ehitusplatsile kerkinud hiigelhoone. Rahva vihapisaratest said rõõmupisarad, kui hoone ukсед 24. augustil avapidustusteks avati. Rahvuslikult mõtlevatele eestlastele sisendas see sümboliseerivalt väikerahva senist käekäiku – vormitust hallist massist kultuurirahvaks kujunemist. Eestlastel, eriti ettevõtmisele öla alla pannud Tallinna seltskonnal, oli

kontserdisaalis 1919. aastal kokku Eesti Asutav Kogu ehk teisisõnu meie esimene parlament.

Kontserdisaal jäigi toona polüfunktsionaalseks. Siin viidi läbi ka tõstmis- ja maadlusvõistlusi. 1922. aastal toimusid siin ka esimesed maailmameistrivõistlused tõstmises, 1938. aastal võitis aga Johannes Kotkas just siin maadluses Euroopa meistri tiitli.

Kontserttegevus sai hoo sisse iseäranis pärast sõda, kui Estoniasse kolis ka ENSV Riiklik Filharmoonia. Kuulsaid muusikuid

Huvitavaid fakte Estonia kontserdisaalist

- Estonia kontserdisaal on planeeritud ja ehitatud osana teater Estonia hoonest, arhitektid olid Armas Lindgren ja Olivia Mathilda Lönn.
- 7. septembril 1913 toimus vastavatud Estonia teatrimaja kontserdisaalis esimene kontsert. Kõlas A. Lemba, A. Kapi ja R. Tobiase muusika. Sama päeva hillisõhtul toimus Haydni „Aastaaegade“ ettekanne, esitajateks Estonia teatri orkester ja muusikaosakonna segakoor.
- 4. veebruaril 1941 loodi ENSV Riiklik Filharmoonia. Järgnenud sõjaaastail filharmoonia järjepidevus katkes, kuid sellest hoolimata toimus vilgas kontserttegevus, kuni okupatsioonioht sundis enamiku eesti tegevmuusikutest kodust lahkuma.
- 9. märtsil 1944 hävis Estonia teatrimaja pommirünnakus. Samal aastal algasid ülesehitustööd arhitekt Alar Kotli eestvedamisel.
- Novembris 1944 taastatakse ENSV Riiklik Filharmoonia. Asutuse juhiks sai näitleja ja lavastaja Paul Varandi, kunstiliseks juhiks Gustav Ernesaks. Filharmoonia käsutuses asuvad ruumid asusid Draamateatris, Tallinna Kunstihoones, Kopli rahvamajas, Nõmme kinos ja mujal Tallinnas.
- Lisaks Gustav Ernesaksa meeskoorile võeti filharmoonia alla ka Alfred Karindi juhitud Tallinna Naislaulu Seltsi koor (lõpetas tegevuse 1950) ja Vladimir Sapožnini džässorkester (koostöös dirigentidega: Erich Kõlar, Boris Kõrver, Leo Tauts, Richard Mölder, Peeter Saul, Feliks Mandre), puhkpilliorkester (dirigendid Voldemar Jakobson, Leopold Vigla, Aleksei Stepanov, 1957 reorganiseeriti estraadiorkestriks). Katsete alusel võeti tööle ka 60 mitmesuguse profiiliga esinejat mustkunstnikust karutaltsutajani.
- 1946. aastal avati ülesehitatud Estonia teatrimaja taas publikule. Taastatud kontserdisaal avati 13. juulil 1946 piduliku kontserdiga, kus kõlas H. Elleri „Pidulik avamäng“ ja A. Kapi sümfoonia nr 2, dirigeeris Sergei Prohhorov. Estonia teatrimajas saavad tööruumid nii filharmoonia administratsioon kui ka ENSV Riiklik Meeskoor.
- 30. septembril 1989 asendatakse ENSV Riiklik Filharmoonia riikliku kontserdiorganisatsiooniga Eesti Kontsert (1997. aastast Riigietendusamet Eesti Kontsert).
- 1997. aasta suvel toimusid Eesti Kontserdi eestvõttel Estonia kontserdisaalis põhjalikud renoveerimistööd ning 10. augustil 1997 avas Eesti Kontsert põhjalikult renoveeritud Estonia kontserdisaali.

atwamus

Estonia avapidustustel osalenud Rudolf Tobias väärrib suuremat tähelepanu

Tekst: VARDORUMESSEN

Märkimisväärsete verstopostidena võime tänavu, rahvuskultuuri pärandi aastal, meenutada kaht olulist suursündmust meie kultuuriloos. Mõtleme meie rahvusliku helikunsti esimesele suurkujule Rudolf Tobiasele, kes vaatamata kõigile raskustele suutis luua esimesed täisväärtuslikud instrumentaalteosed paljudes žanrites, nagu esimene kantaat, esimene klaverikontsert, esimene keelpillikvartett, esimene klaverisonaat, esimene eesti oratoorium jne. Tema pani aluse ka eesti muusikateaduslikule mõttele, kirjutades mitu artiklit, millel on olnud programmiline tähendus järgnevateks aastakümneteks. Neis on Tobias seadnud kõrged kunstilised eesmärgid, mille poole on püüelnud mitmed järgnevate põlvkondade muusikud. Jah, Tobias oli võitlejatüüp, kõrgete eetiliste väärtuste kandja, teerajaja ja muusikaline majakas, kes näitas teed meie rahvusklassika teistele suurkujudele – nii Mart Saarele, Heino Ellerile kui Eduard Tubinalle.

Ajaloolise kokkulangevuse tõttu oleksime võinud tänavu 29. mail tähistada Tobiasi 140. sünniaastapäeva ja 29. oktoobril möödub 95 aastat tema surmast. Kahjuks on aga käibelt kadunud mitte ainult tema näopildiga 50-kroonised rahatähed, vaid on ununenud ka need muusikalised kõrghetked, mis olid märgilise

Tobias pani aluse ka eesti muusikateaduslikule mõttele, kirjutades mitu artiklit, millel on olnud programmiline tähendus järgnevateks aastakümneteks.

tähendusega meie riikliku iseseisvuse taastamise ajajärgul 1986–1989 ja mis panid hiljem aluse tema loomingu peateose „Joonase lähetamise“ ettekannetele nii Tallinnas kui Põhjamaades 1995. aastal. Kuid tänavune aasta

tuletab meile meelde ka veel üht teist rahvuskultuurilist tähtpäeva – septembris tähistab rahvusoper Estonia 100 aasta möödumist meie rahvusliku kultuuritempli ehitamisest.

Kas aga suudaksime me tänapäeval ette kujutada seda energiat ja vaimustust, millega alustati 1910. aasta üldlaulupeo ajal Estonia uue hoone nurgakivi panekuga, ja seda olukorras, kus kuberner Korostovets oli keelanud eestikeelsete kõnede pidamise? Või kas leidub meil kedagi, kes oleks valmis nüüd uue ooperiteatri ehitamiseks Juhan Liivi kombel oma vana pintsaku annetama? Praegu võime küll oma kodumaal emakeelseid kõnesid pidada, kuid korralikku ooperi- ja kontserdisaali pole meil siiani. Selle asemel peetakse igas väikeses alevikus suuri festivale, mis piirduvad enamasti vaid poppansamblike esinemistega. Kuid 1913. aastal suudeti rahva kokkukorjatud tsaarirublad eest Saksa teatri kõrvale siiski väärikas hoone püstitada. See oli eestlaste rahvusliku eneseuhkuse ja meie rahvusliku elujõu otsene väljendus. Ja oli sümboolne, et esimene teos, mis kõlas uue hoone avamispidustuse päeva hommikul, oli Rudolf Tobiasi pühalik „Eks teie tea“ August Topmani juhatusel.

Avamispidustuste keskseks kontserdiks kujunes 24. augustil (vana kalendri järgi) ajalooline Eesti helitööde kontsert, mille avateosena kõlas jällegi Tobiasi helitöö – seekord

kuulumisel nüüd võrrelda? Kas on meile üldse veel midagi püha? Estonia avakontserdi kavas olid veel Tobiasi „Kalevipoja epiloog“ ja ballaad „Sest Ilmaneitsist ilusast.“ Neist viimase helitöö klaviir ja partituur koos orkestrihäältega on juubelikünnisel nüüdseks ilmunud tänu Estonia juhtkonna toetusel, teos oleks väärinud kohta ka juubelikontsertide kavas. Meenutame sedagi, et viis aastat tagasi ilmusid Eesti Kontserdi juhtkonna toetusel trükist „Joonase lähetamise“ klaviir, partituur ja orkestrihääl. Nüüdseks on sellest Tobiasi suurteosest ilmunud Neeme Järvi juhatusel lisaks 1995. aastal firma BIS eestvõttel ilmunud CD-le uus DVD-salvestus Ameerika firma VAI väljaandel. Need mõlemad salvestused on paljudes maailma muusikaajakirjades leidnud suurt tunnustust ja jääb vaid oodata, millal võiks see suurteos ka mõnes rahvusvahelises telekanalis kõlada.

Tobiasi juubeliaastal on korduvalt tehtud ettepanekuid nii Tartu linnavalitsusele Tobiasi bareljeefi paigaldamiseks tema viimasele elukohale Tartus, kus ta alustas oma „Joonase lähetamise“ kirjutamist, kuid kahjuks tulutult. Siiski on viimasel ajal veel ilmunud trükist Tobiasi artiklite kogumik (2005) ja eelmisel aastal ka tema kirjade raamat. Lisaks 2008. aastal mahukas ülevaade „Joonase sõnum“. Nüüd oleme pikalt arutlenud, kuidas leida raha, et esitada ja salvestada Tobiasi seniplaadistamata suurteosed – kantaat „Johannes Damaskusest“, katkendid lõpetama jäänud oratooriumist „Sealpool Jordanit“ ja kaks vaimulikku laulu segakoorile, orelile ja orkestrile, mis võiksid „Joonase lähetamise“ hiilgavaid vastukajaid arvestades ka laiemalt huvi pakkuda. Kuid selliste asjade teostamiseks raha ei ole, see kulub kõigi muude „tähtsamate“ ettevõtmiste tarvis. Muusika, eriti meie oma rahvusklassika, nende hulka ei kuulu. Nii oleme järjekordselt sunnitud pöörduma abipalvega Peterburi Filharmoonia sümfooniaorkestri ja Maria teatri suure koori poole. Kas poleks aeg jõuda kõlavatest sõnadest rahvuskultuuri tähtsusest ka tegudeni, mis võiksid järgmise saja aasta jooksul tähelepanu pälvida?

Ameerika muusikaajakiri tunnustas Vardo Rumessenit

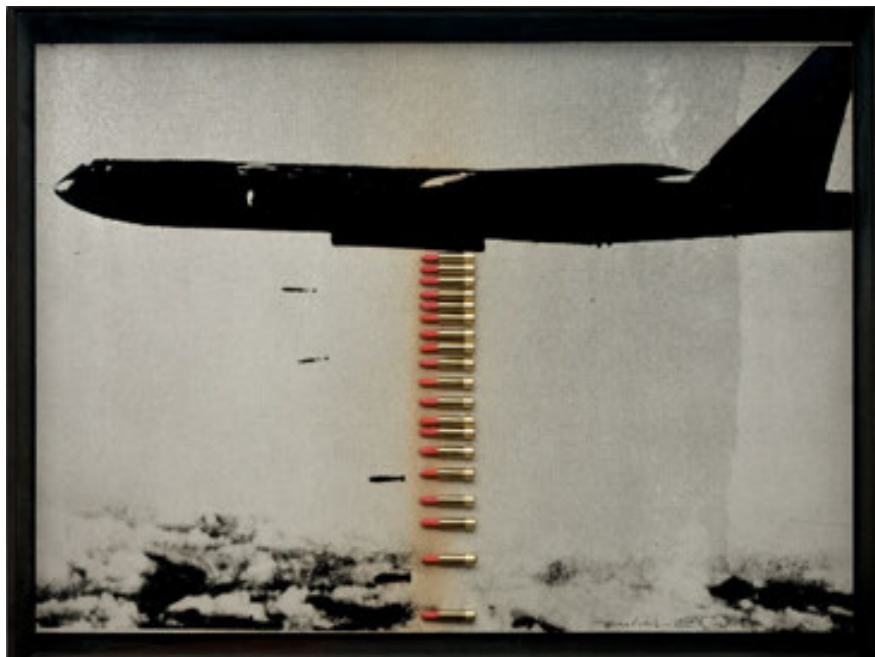
Tekst: TIJU TOSSO Fotod: SCANPIX

Ameerika ühe suurema muusikaajakirja Fanfare mulluses viimases numbris avaldati Eesti pianisti ja muusikateadlase Vardo Rumesseni 70. sünnipäeva puhul rohkesti materjale ja mitu arvustust tema viimastel aastatel ilmunud monograafiliste plaadi-albumite kohta.

Rumesseni tegevusest on New Yorgis väljaantavas ajakirjas ülevaade antud kaheksal leheküljel. Neljal leheküljel on pikem intervjuu Rumesseniga nimeka muusikakriitiku Martin Andersoni sulest, kes on korduvalt viibinud Eestis ja kohtunud ka Vardo Rumesseniga. Selles on ülevaade tema osast eesti muusika tutvustamisel, noodiväljaannetest ja raamatutest ning temast kui interpreedist, juttu on ka Rumesseni juubeliaasta esinemistest pianistina Eestis, ülestumistest eesti muusikaga ka mujal, tema tööst Rudolf Tobiase „Joonase lähetamisega“, Rahvusvahelise Eduard Tubina Ühingu asutamisest jpm.

Ajakirjas leidub ka viis põhjalikku arvustust Vardo Rumesseni viimastel aastatel ilmunud heliplaatidest. Chopini albumist on kirjutanud koguni kaks retsensenti, lisaks arvustused Rahmaninovi ja Skrjabini albumitest ning Eduard Tubina loomingust.

Nimetatud materjalide juures on ajakirjas ka Vardo Rumessenile pühendatud poster, kus on toodud lühiväljaandena tema kohta rahvusvahelises pressis ilmunud hinnangutest, siin olulisena ka Martin Andersoni oma 2002. aasta International Record Review' augustinumbrist: „Vardo Rumessen on pianist, muusikateadlane ja poliitik, mees, kes on Eesti 20. sajandi esimeese poole muusika heaks ära teinud rohkem kui keegi teine.“

Wolf Vostell. Huulepulga-pommitaja. 1968. Peter Raue kogu. © Wolf Vostell, SIAE. Foto: Franziska Vu

Kriitika ja kriisid. Kunst Euroopas alates 1945

30. Euroopa Nõukogu näitus
28.06.–03.11.2013

Näitusel on esindatud 28 riigist 113 kunstnikku, kes on tegelenud alates 1945. aastast oma loomingus vabaduse temaatikaga. Projekti eesmärk ei ole näidata külma sõja kahe leeri vastasseisu, vaid uurida, millisena nähti vastust vabaduse keerulisele küsimusele.

Projekti on rahaliselt toetanud
Euroopa Komisjon

Toetajad:

KULTUURIMINISTEERIUM

prshelvetia

Johann Köler Carl Timoleon von Neffi järgi. Viljalõikajad. 1863 (?). Eesti Kunstimuuseum
Carl Eduard Meyer. Rahvariietes preili Reibenitz Tallinnast. 1896–1897 (?). Eesti Rahva Muuseum

Pildiplahvatus. Kunst ja fotograafia Eesti 19. sajandi visuaalkultuuris

20.09.2013 – 2014

Eesti kunsti ja fotograafia lõikumispunkte otsival näitusel võib imetleda motiivide liikumist, kompositsiooniparalleele, reaalsuse ja selle imiteerimise erinevaid vorme, kahe tegelikkuse jäädvustamisele keskendunud valdkonna pildikeele ja tehniliste vahendite põimumist

persoon

Palju rohkem kui lihtsalt klassivennad

René Eespere, Andres Mustonen, Paul Mägi ja Rein Rannap on Tallinna muusikakeskkooli 8. lennukuldne nelik, kes kirjutanud end suurelt Eesti muusikalukku.

Tekst: KRISTEL KOSSAR **Fotod:** KARLI SAUL, ERAKOGU

„Saad aru, see mees siin mu paremal käel on kirjutanud laulu, mida laulab kogu eesti rahvas, ja mees mu vasakul käel ka, aga mina – pole midagi kirjutanud!“ särab dirigent ja viiuldaja Andres Mustonen üle kogu näo, kui fotograaf teda koos sõprade-klassivendadega ajakirja tarvis pildile sätib. Mustonen naerab oma nakatavat naeru ning laksab temast vasakul seisvale Rein Rannapile ja paremal seisvale René Eesperele löbustatult vastu õlga. Mustonen naerab...

Eespere muigab, Rannap katsub tõsist ilmet säilitada.

„Mis sa vehid, tõsiseks peab jääma, ajakirja peab minema ikka tõsine pilt!“ manitseb ta ülemeelikult vehkivat sõpra, ent sõiduvees Mustoneni näolt ei lahku krutskiline ilme. „Ah, mis sa ajad, eks ole tõsiseid pilte juba tehtud ka!“

Sellised nad on, fenomenaalne 1953, nagu iseloomustas kuulsaid klassivendi kultuurileht Sirp. „Aasta 1953 on maailma

„Kuldne klassika“, juhatab Paul Mägi

Kontserdisarjas „Kuldne klassika“ kõlab 7. novembril Vanemuise kontserdimajas ja 8. novembril Estonia kontserdisaalis Tšaikovski Viiulikontsert ja 6. sümfonia. Vanemuise sümfoniaorkestrit juhatab Paul Mägi, soleerib Christina Astrand (viul, Taani).

ajaloos tähendusrikas mitmel põhjusel. Suri Nõukogude impeeriumi diktaator Jossif Stalin ning maailm (eriti mõistagi toonane Nõukogude Liit) võis hingata nüüd mõnevõrra kergemalt. Samal aastal ja täpselt samal päeval tabas kaotus ka maailma helikunsti, kuna lahkus üks väljapaistvamaid vene heliloojaid Sergei Prokofjev. 1953 lõppes Korea sõda, Nõukogude Liit katsetas esimesena vesinikupommi, Nobeli kirjanduspreemia sai Winston Churchill,“ võeti Sirbi loos aasta tähtsündmused kokku. Ja ilmavalgust nägid mehed, kellela Eesti muusikalugu poleks kaugeltki see, mis ta praegu on: René Eespere, Tõnu Kaljuste, Andres Mustonen, Paul Mägi ja Rein Rannap.

Ühised ideed

Eesperest, Mustonenist, Mägist ja Rannapist said Tallinna muusikakeskkoolis klassivennad, üheskoos nad selle kooli 1972. aastal ka lõpetasid. „Aga me olime kaugelt rohkem kui lihtsalt klassivennad,“ ütleb Mustonen, kui temalt kooliaja kohta küsida. „See oli vendlus, müstiline side, mis muusikakeskkooli

Rein Rannapi autoriõhtu

1. oktoobril Võrus, 2. oktoobril Viljandis, 18. oktoobril Tartus, 19. oktoobril Tartus ja 30. oktoobril Estonia kontserdisaalis jõuab kuulajani juubelit tähistava Rein Rannapi suurvormi ulatusega uudisteos „Taevane ja maine“, 13. sajandi sufi müstiku Jalal ad-Din Rumi luuletekstidele gregoriaani ansambli Vox Clamantis ja autori ettekandes. Autoriõhtu teises osas Rannapi hiljutised, klassika ja popi piirimaised klaveripalad.

♥ *Klassipildil: ülemises reas vasakult teine Paul Mägi, kolmas Rene Eespere, viies Rein Rannap. Keskmises reas paremalt esimene Andres Mustonen. Ees keskel klassijuhataja Juta Perens. Fotol teisigi praegu muusikaelus aktiivseid klassikaaslasid: ülareas vasakult esimene viiolamängija Andrus Järvi, teine muusikaõpetaja Helve Kask, viimane muusikaprodutsent Madis Kolk, keskmises vasakult esimene viiuldaja Urmas Vulp, esireas vasakult esimene muusikaõpetaja Merle Neem, teine muusikateadlane Tiiu Tosso, neljas pianist Meeli Ots, viies viiuldaja Sirje Allikmäe.*

♥ *Pidulised Rein Rannapi 17. sünnipäeval, 1970, Ines Rannapi foto: ülemises vasakul Paul Mägi, kõige all vasakult Andres Mustonen, Rein Rannap. Teisi, nende praeguste erialadeametitega: keskreas vasakult esimene arhitekt Margus Pilter, teine abivallavanem Jaan Alver, kolmas helirezissöör Kaupo Uibo, neljas koolisekretär Stockholmis Ene Riit, viies muusikaõpetaja Helve Kask, seitsmes (tume kleit) suursaadik, Andres Mustoneni abikaasa Malle Talvet-Mustonen, kaheksas (taga) muusikateadlane Tiiu Tosso, kümnes (äärmine) viiuldaja Sirje Allikmäe, ülareas paremal muusikaprodutsent Madis Kolk.*

Jumalik passaaž Kivimäel

Toomas Velmet, muusikakriitik

Mul puuduvad andmed selle kohta, et sarnaseid passaaže korraldab Kõigevägevam ise, kuid tema hingust on siin tunda küll.

Kuidas muidu seletada seesuguseid konglomeraate, mis on sündinud Nõmme ja Kivimäe koolides. Nõmme gümnaasiumi ühe klassi poisid olid Lennart Meri, Endel Lipmaa ja Eino Tamberg, kelle nimed ei vaja eestlastele küll üleseletamist. Kui seda kuhjumist võiks nimetada jumalikuks triooliks, siis 1972. aastal Tallinna muusikakeskkooli lõpetanud ühe klassi poisid, 1953. aastal sündinud Andres Mustonen, Rein Rannap, Paul Mägi ja René Eespere (vanuselises järjekorras) on ju jumalik kvartool. Ei varem ega hiljem pole eesti muusikaloos teada sellist võimsat kampa ühest sünniaastast, koolist ja klassist. Samas tuleb tunnistada, et need mehed on absoluutselt erinevad nii oma isikuomaduste, ande kui arengu poolest, tõsiasi on aga asjaolu, et ilma nende panuseta eesti kultuurilukku oleks viimane korvamatult vaesem ja värvitum.

Kuid silmitsegem siiski ka ühiseid jooni neis meestes: kõik nad on sündinud 1953. aastal ja lisagem, et viimases kvartalis. Kõik nad on lõpetanud Tallinna muusikakeskkooli ja Tallinna Riikliku Konservatooriumi. Kõik nad on teinud peadpöörivat rahvusvahelist karjääri ning kõik on ära märgitud Eesti Vabariigi Valgetähe IV klassi ordeniga. Ja veel, kõik, kaasa arvatud René Eespere, on muusikud, kes ei vea piire kergema ja tõsisema muusika vahele. „René Eespere helikeeles on põimunud barokk- ja rokkmuusika mõjud...” (EMIK). Rannap on sama allika alusel öelnud: „... muusikasiseselt olen nii rollipiiridest (looja, esitaja, improvisaator) kui ka žanripiiridest ... alati suutnud lõdvalt üle astuda, neid sageli isegi mitte märgates.” Andres Mustonen on umbes samasse kanti jõudnud varajase ja kaasaegse muusika ning roki ja džässi sõlmijana. Paul Mägi alustas barokkmuusikuna (ER Kammerorkester) ja džässviuldajana ning on maandunud väga tõsisena ooperi- ja sümfooniaorkestri dirigendi pulti. Paljudes ühistes saatusejoontes esineb ka üksikuid erinevusi. Kui René Eespere, Rein Rannap ja Paul Mägi on ennast oluliselt täiendanud just Moskva Konservatooriumis vastavalt Aram Hatšaturjani, Lev Naumovi ja Gennadi Roždestvenski juhendamisel, siis Andres Mustonen on seda teed vältinud. Kuid ilmingimata tuleb lisada, et just tema sidemed selle kultuurimetropoli muusikaeluga on tänapäeval vist kõige tihedamad.

Ühiseks jooneks kõigile on veel haruldaset arenenud huumorimeel, mis aga on serveeritud absoluutselt erinevalt. Kui Mustoneni ja Rannapi olekus on isegi teatavat peiarlikkust, siis Eespere ja Mägi imago koosneb 100% professorlikust rangusest, mis sisaldab sama palju valatust kiirgavat silmavaadet ja sõnaseadmist. Absoluutselt ühine on nende loojate kirglikkus oma asja ajamisel ja veendumus, et aetakse Eesti muusikaelus õiget asja.

Kui nüüd veel nimetada neid sündmusi, millega jumalik kvartool on meie muusikakultuuri rikastanud, siis ehk

TARJO LUTTEN/OUTLEHT

hoomame pisutki hoomamatut.

Ikka ühe aasta meestest vanuse järjekorras.

Andres Mustonen: Hortus Musicuse asutaja ja hing alates 1972. aastast. Eestis esmakordselt kõlanud Krzysztof Penderecki, Gija Kantšeli, Sofia Gubaidullina, Vladimir Martõnovi, Valeri Silvestrovi looming. Arvo Pärdi ning paljude teiste eesti heliloojate esiettekanded. Loendamatu omanäoliste muusikafestivalide produtseerimine eelneva baasil. Vähe on maailmas maid, kus üleilmse haardega Mustonen poleks esinenud.

Rein Rannap: helilooja, pianist, improvisaator, ansambli Rujat asutaja. Laulud „Raagus sõnad”, „Nii vaikseks kõik on jäänud”, „Eesti muld ja eesti süda”. 14-aastasena debüüt ERSOga, 15-aastaselt soolokontsert. 1976 diplom rahvusvahelisel Bachi-nim pianistide konkursil. Ühe suurema loomingunimekirjaga eesti helilooja, kelle kantaat „Ilus maa” ja ka paljud soololaulud on kooriseades kõlanud laulupidudel. Korraldanud ise rahvalgustusliku kontsertide sarjad „Klaver tuleb külla” (1997–2010). A. Pärdi, J. Räätsa, R. Kangro klaveriteoste esmaesitaja. Tema loomingule ja/või interpretatsioonile pühendatud on LPsid ilmunud viis ja CDsid 15.

Paul Mägi: olnud Eesti Raadio Kammerorkestri asutaja ja kunstiline juht, Läti Rahvusliku Sümfooniaorkestri peadirigent ja kunstiline juht. Estonia teatri kunstiline juht ja Rahvusooperi Estonia loominguline juht ja peadirigent, Uppsala Kammerorkestri kunstiline juht ja peadirigent. Praegu Vanemuise teatri peadirigent ja muusikaline juht. Läti, Stockholmi ja Eesti muusikakõrgkoolide professor. Džässviuldajana esinenud koos BBC ja Bostoni sümfooniaorkestriga. Juhatanud USAs, Venemaal, Skandinaavia maades, Saksamaal, Itaalias, Prantsusmaal, Hispaanias, Portugalis, Poolas, Bulgaarias, Leedus, Belgias, Hollandis jm. Dirigeerinud oopereid Moskva Suures teatris, Wexford Festival Operas, Nantes'i ooperis, Soome Rahvusoperis, Stockholmi Kuninglikus ooperis, Malmö ooperis ning Moskva ooperiteatri Helikon etendusis Pariisis.

René Eespere: oluline lugu on „Ärkamise aeg”, millela ei möödu peaaegu ükski laulupidu. Lisaks üks ooper, kolm lühiballetti. Teosed välja antud kirjastustes Antes, Eres, Edition 49 ja Edition Eisenberg. Ilmunud on seitse autori -CDd. Looming on kõlanud lisaks Euroopale USAs, Jaapanis, Kanadas, Austraalias, Lõuna-Aafrika Vabariigis, Uus-Meremaal jm. Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia professor. Ooper „Gurmaanid”, ballett-rituaal „Kodalased”, vokaalsümfoonilised suur- ja väikevormid, sh 4 oratooriumi, kümnekond instrumentaalkontserti, arvukalt kammermuusikat. Tema teoseid on kirjastanud Saksamaal Antes, edition 49, Eres, Neue Musik Berlin ning Eestis ERP ja Edition Eisenberg.

gümnaasiumiosas meie vahel tekkis. Aga koolil pole siis suurt rolli, kõige olulisem oli ikka meie sõpruskond.”

Olid kuumad kuuekümnendad, moodsed tantsumuusika, rökist rääkimata, põlu all, Mustonen ja sõbrad said koolis ühtviisi pikkade juuste pärast võtta.

„Meie klassi liikumapanevad jõud olid just

sest, armastusest – need olid teemad, mille ümber jutt keerles. Vaieldi, ja tihti tuliselt. Aga meil oli üks meelsus. Või see lihtsalt kujunes sarnaseks? Alati kuulasime ka muusikat, väga erinevat,” jutustab Eespere.

Rannap meenutab, et klassi kõige aktiivsemate hulka kuulus kindlasti ka Eesti Kontserdi praegune peaproductsent Madis Kolk. „Olime

meelt selles, et nõukogulikkusega ümberringi ei saa nõustuda. „Selles, et Eesti Vabariik oli oluline ja et emariiklus on kõige tähtsam, polnud meil juba toona mingit kahtlust,” räägib ta.

Rannap aga tunnistab takkajärgi, et kool ikkagi seesuguse vaba mõtlemisega noori mehi hästi aktsepteerida ei tahtnud. „Kool oli erakordselt ahistav, meie tihedam suhtluskond, ja võib julgelt öelda, et kogu me klass, töötas kooli reaalinete õpetajatele ja juhtkonnale vastu, sageli muusikõpetajate vaikkival toetusel,” meenutab ta.

Eespere jääb siin eriarvamusele – „Minu arvates Rein teeb reaalinete õpetajatele nüüd küll liiga! Maret Sarve, Tõivi Vallmanni, Leonhard Kukatsit, Hillar Ainomäed, Inga Puksi, Friedebert Krönströmi, Aino Vaske jpt meenutan mina küll südamesoojusega, usun, et ka Paul ja Andres.”

„Võitlesime eeskätt ideoloogiliste ainete ja vene keele õppimise vastu. Ka reaalinete õppimise vastu, neid sunniti meid kiuste lausa mehhaaniliselt pähe tuupima, kuid me olime kindlad, et meil ei ole seda elus vaja, olime ju pühendanud end 100% muusikale, ja olime selles pühendumuses – juba vähemalt 5. klassist alates, st hetkest, kui mina tavakoolist muusikakeskkooli üle läksin – surmkindlad,” räägib Rannap.

„Eks aitas ka see, et meid, aktiivseid, polnud pelgalt üks-kaks, vaid rohkem. Ülejäänud klass toetas samuti kõiges väga tugevalt,” meenutab ta.

Oma bänd(id)

Bänd oli meestel mõistagi ka: Mustonen viiulil, Paul Mägi trompetil ja klaveril ei ületanud keegi Rein Rannapit. „Vahetundides jammisime ikka nii, et detsibellide tõttu pandi meid hiljem direktori kabineti ukse taha istuma,” meenutab Paul Mägi.

„Kaheksandas klassis tegi Andres rokkansambli, mina aitasin neil nime leida, selleks sai Märtrid,” räägib Rannap. „Mu elu esimene rokklaul on kirjutatud neile – „Laul kohmakast kromanjoonlasest,” meenutab ta. Oma ansambli, Ruja, tegi Rannap „alles” 11. klassi alguses, enne seda omandas kogemusi teistes bändides. Ruja algkoosseisu kuulus ka Paul Mägi, kelle kaudu oli Rannap mõni aeg varem tutvunud ka hilisema Ruja laulja Urmas Alenderiga.

„Mäletan eredalt, kuidas Andres, jalas kirjud alt laienevad velvetpüksid, Kivimäe koolisaali laeval oma pundiga kitarris mängis ja ühtlasi eselauljaks oli,” meenutab Rannap. „Samas oma esimese džässitrio tegime koos Pauli ja Andresega juba 6. klassis. Paul mängis trompetit, Andres trumme ja Pauliga jäime koos improviseerima aastakümneteks,” räägib Rannap. „Minu põhivastuolud kooliga olid 11. klassis, kus mul keelati – mu oma ansambel – Rujas mängimine! Üks kord varem, 8. klassis, määras juhtkond mulle ühe arusaamatuse eest korraga neli karistust – keelati näiteks Ellerheina kooriga välismaale esinema sõita ning koolimajas harjutada, ülejäänud

“Vahetundides jammisime ikka nii, et detsibellide tõttu pandi meid hiljem direktori kabineti ukse taha istuma.”

Paul Mägi

Rannap ja Mustonen. See energia, millega Andres alustas, pole ju praegugi ära kadunud, pigem tundub, et ta on seda juurde saanud, ja Rein ei seisa ikka veel pudeliski paigal,” on Eespere varasemas intervjuus meenutanud.

„Tavaliselt tulevad noored ikka kokku selleks, et veini juua, suitsetada ja tüdrukutega jännata, aga meil neid põhjusi ei olnud. Keegi meist ei suitsetanud ega suitseta siiani, pudel veini ehk joodi siiski ära, mõnikord isegi tant-siti. Me tahtsime arutada olulisi asju. Rääkisime elust, muusikast, maailma asjadest, usust ja uskumastusest, ühiskonnast, vabadu-

Madisega läbi kõigi kooliaastate pinginaabrid. Meie taga istusid kõrvuti Andres ja Paul, nii et kui me, nagu tavaliselt, tundide ajal huvitavamatel teemadel vestlesime, tuli meil Madisega ümber pöörata ja õpetajate halvaks panu endale kaela saada,” muheles Rannap.

Ideoloogiline võitlus

Plaate, mis käänulisid teid pidi noorukiteni jõudsid, kuulati ka: nii tulid meeste ellu biitlid, Led Zeppelin jt rokihiid. „Huvi igasuguse erineva muusika vastu on meid saanud kogu elu,” meenutab Paul Mägi. Tema sõnul oldi ühte

René Eespere autoriõhtu

14. detsembril kell 19 toimub Tallinnas Mustpeade Majas René Eespere juubelit tähistav autoriõhtu „Fratres – LX!” Esinevad Hortus Musicus koos Andres Mustoneniga ja Tallinna Kammerorkester Paul Mägi juhatusel. Solistid: Aurelia Eespere (sopran), Indrak Vau (trompet), Heili Rosin (flööti), samuti Aurelia Eespere, Indrek Vau, Heli Rosin, Olev Ainomäe, Eda Peäske, Anto Önnis, Rein Roos, Ivo Sillamaa. Kavas nii helilooja tuntud teoseid kui ka esiettekandeid.

Andres Mustonen ja hooaja avakontsert

Eesti Kontserdi uus hooaeg avatakse 31. augustil kell 19 Estonia kontserdisaalis, kus Moskva Riiklikku Sümfooniaorkestrit Novaja Rossija juhatab tänavune juubilar Andres Mustonen.

Kõlab Wagneri ja Brahmsi, samuti Kantšeli ja Gubaidulina muusika. Sofia Gubaidulina ja Gia Kantšeli on lubanud Mustoneni juubelikontserdiks ka isiklikult Tallinna tulla.

karistused olen unustanud,” muigab ta. „See-eest Andres väljus direktori kabinetist alati särades – ta oli juba siis osav läbirääkija!”

Mustonen tunnistab, et dissidentlus ja avangard pulbitsesid tema hinges juba üsna varakult ning sealt ka mõtted, kuidas muusikalisse kooliellu vähe värskeemat särtsu süstida, olgugi et õpetajate kiitusest oli asi kaugel. „Korraldasime sõpradega koolis tolle aja kohta eriti radikaalseid häppeninge ja muusikalisi etendusi, kogu kool käis vaatamas! Ronisin neil ekstravagantsetel ülesastumistel näiteks klaverist sisse ja välja,” meenutab ta muigega. „Eks meil Reinuga oli sees paras protest ümbritseva vastu, soov parandada maailma, tõde otsida. Kõik me mõjutasime üksteist vastastikku,” nendib ta. „See oli ikka uskumatu, kui palju aega me ninapidi koos veetsime! Lisaks koolile käisime üksteisel kodudes külas, elasime sellist parajat kommuunielu, kuigi ega me alati ühel meelel küll polnud –

kirglike inimestena tuli meil isegi kähmlusi ette, seda on kõrvalseisjad meelde tuletanud,” meenutab ta.

„Mind on kujundanud kindlasti vaidlused Madisega, keskkooliaegne lääne kaasaegse ja keskaegse muusika ja kunsti uurimine koos Andresega, samuti ka reisid temaga mööda Venemaad – hääletasin ühest paigast teise, et vaadata kloostreid ja kirikuid,” räägib ta. „Samuti on mind mõjutanud improviseerimine ja ansamblites mängimine koos Pauliga. Renéga on tihedam sõprus välja kujunenud just viimastel aastakümnetel, kui me, samal ala tegutsejatena, nõuandeid vahetame,” jutustab Rannap.

Sügav vanamuusikahuvi seob sõpru samuti: Andres Mustoneni loodud Hortus Musicus musitseerib juba neljandat aastakümnet. Hortuse algusaastatel tehti aga vahel ka Rein Rannapiga ühiseid kontserte. „Samuti tegime koos telesaadete sarja, mis tutvustas

keskaega, muusikat ja muud – mina kirjutasin tekstid ja rääkisin,” jutustab Rannap. „Nii Paul kui Andres on tellinud ja juhatanud mu teoseid.”

Paul Mägi asutas aga 1974. aastal Bach'i kammerteosteale orienteeritud kammerorkestri, millest neli aastat hiljem sai Eesti Raadio kammerorkester, ning oli selle kunstiline juht ja peadirigent.

Kuigi praegu on nelikut raske isegi pildistamiseks kokku saada, sest kiire muusikaline elu pillutab eri maailmanurkadesse ning ühiseks ajaveetmiseks eriti mahti pole, püütakse end üksteise tegemistega ikka kurnis hoida. „See oli üks suur ja mastaapse mõtlemisega maailmaparandamine. Kirglikkus pole aga meist kellestki kuhugi kadunud ning me oleme ikka needsamad poisid, kes kunagi Kivimäel paremat maailma püüdsid luua,” võtab Mustonen tänavu väarikaid juubeleid tähistava sõpruskonna fenomeni kokku.

Jazz
pesulad
üks korralik autopesu

MUUSIKA SINU AUTOLE!

Liisi lood

Tekst: KRISTEL KOSSAR Fotod: SCANPIX

Põlist tallinlannat Liis Viirat on tegelikult päris raske määratleda. Ta on helilooja, kes mängib harfi. Ta on harfimängija, kes loob animatsiooni. Ja mõistagi on kõige tähtsam töö olla kolmeaastase Eno ema.

„**M**ussi!” sikutab Eno muusikust ema pluusivarrukast, et too Weekend Guitar Trio arvutis mängima paneks, sest multikatega on väikemees ühele poole saanud ning on käes aeg kuulata tema tantsumuusikat number 1. „Nüüd on ta juba leppinud, et aeg-ajalt tuleb ema tähelepanu ka pilliga jagada,” viitab Liis harfile, mis keset tuba kõrgub. „Õnneks pole Eno veel muusikast üleküllastunud.”

Kaunikõlaline majesteetlik pill tuli noore naise ellu kunagi aga juhuse läbi – muusikakeskkoolis klaverit õppinud Liisil tuli ühel hetkel valida – kas mõni puhkpill, kooridirigeerimine või siis harf. „Tavaliselt küsitakse ikka, kas harf on interpreedile ka raske pill. Kui tahta midagi hästi teha, pead ikka vaeva nägema. Pole päris nii, et istud maha ja hakkad aga musitseerima,” muigab Liis. Eks neid ikka jagus, kes toona püüdsid tütarlast valikus kahtlema panna. Esiteks hoiatati, et füüsiliselt on seda raske mängida, transpordist ja pilli enda maksumusest rääkimata – kontsertharf

maksab korraliku sõiduauto hinna. „Seepärast ei jaksa seda paljud muusikakoolidki osta, mis siis veel endale või lapsele muretsemisest rääkida,” meenutab Liis. „Aga pilli valides mõtled hinna või transportimise peale küll kõige viimasena. Esmatähtis on ikka muusika, mida sellega teha saab, selle kõla.”

Naerdes jutustab Liis, kuidas talt mõnikord küsitakse – aga miks sa kannelt ei mängi? „Et see harf on üks sakste pill,” lagistab ta. „Kuid see võib paista ainult Eestis nii, me asume justkui väljaspool harfikultuuri. Tegelikult ja maailmas harfile väga palju kirjutatud. Mozart,

Kinnisvaraalsed teenused auväärsele kliendile!

Ober-Hausi Kinnisvara pikaajalised kogemused kohalikul ja rahvusvahelisel kinnisvaraturul tagavad meeldiva koostöö just Teile parima lahenduse leidmisel.

Tallinna kontor
Narva mnt. 53
10152 Tallinn
Tel: 665 9700
info@ober-haus.ee

Tartu kontor
Fortuuna 1
50603 Tartu
Tel: 744 6500
tartu@ober-haus.ee

Pärnu kontor
Ringi 1
80010 Pärnu
Tel: 449 0230
parnu@ober-haus.ee

Jõhvi kontor
Keskväljaku 4
41531 Jõhvi
Tel: 337 0768
johvi@ober-haus.ee

Narva kontor
Tallinna mnt. 9
20303 Narva
Tel: 357 2757
narva@ober-haus.ee

Novembris sarjas „Helilooja Eestimaale“: Liis Viira autorikontsert

Liis Viira äärmiselt põneva kavaga autorikontserdil 26. novembril Valga muusikakoolis ja 27. novembril Põlva muusikakoolis teevad lisaks heliloojale kaasa Neeme Punder, Jandra Puusepp ja Iris Oja.

Debussy, Ravel, Prokofjev, Hindemith – nimekiri heliloojatest, kes harfile on kirjutanud, on tegelikult väga pikk,” jutustab ta.

Töõtihe suvi on lennutanud Liisi Euroopasse – ainulaadse koosseisuga ansambel Una Corda, kuhu kuuluvad kolm pilli: harf, kannel ja klavessiin ehk siis interpreedid Liis Viira, Kristi Mühling ja Ene Nael saabus just tagasi kontsertreisilt Itaaliast. „Kohtusime kunagi Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia koridoris, ideed lugudeks, mida esitada, jooksid ühes suunas ja nii saimegi kokku,” meenutab ta.

Muidugi on ka Liis ise harfile muusikat kir-

Kui tahta midagi hästi teha, pead ikka VAEVA NÄGEMA.

jutanud. „Kuid päris kindlasti ei soovi ma ainult harfiheliloojaks saada,” toonitab ta. „Tegelen palju ka improviseerimisega, ei peagi kõike alati kirja panema – tore on ka reaalselt midagi luua.” Muusikat kirjutab ta käsitsi paberile. „Kõige olulisem on puhtad mõtted paberile panna.”

Muusikaõpingud läbitud, suundus ta uuesti õppima – sedapuhku Eesti Kunstiakadeemia magistriõppesse animatsiooni erialale. „Sellest unistasin ma juba ammu – et kui muusikaõpingud ühele poole saavad, alustan kunstiõpinguid. Ma näen muusika ja animatsiooni sidumises enda jaoks ainulaadset potentsiaali,” avaldab ta.

Päris vabakutselise heliloojana ta praegu end veel ei näe, sest sel moel oleks raske majanduslikult toime tulla, tunnistab ta.

Mis teda mõjutab? „Kõik, mida oled kunagi kuulnud või näinud, alates popist ja rockist kuni klassikaliste tippteosteni,” räägib ta. Aktiivse kuulamise perioodi on ta oma sõnul seljataha jätnud, kuid kui raadiost tuleb „Fantaasia” saade, krutib heli nupust valjemaks. „Ent ma eelistan muusikat siiski live-esituses kuulata-vaadata.”

Kuid ka tema eakaaslastest-heliloojatest ja interpreetidest koosnev sõpruskond on teda naise

enda sõnul väga palju mõjutanud. „See eesti heliloojate seltskond on kõige toredamad sõbrad üldse! Neil on lõputult toredaid ideid ning heliloojate liidu

väljasõidud kujutavad endast äärmiselt vahvaid sõprade kokkusaamisid,” räägib Liis.

Sügisel tuleb aeg maha võtta, et lõputöö kunstiakadeemias ehk kaks animafilmi valmis teha. „Septembris mängin aga Saksamaal Baltimaade Noorte Filharmoonikutega, soleerib Martin Kuuskmann ja dirigeerib Kristjan Järvi,” tunneb Liis rõõmu. Aga tulevik? „Kõik oleneb,” jätab ta otsad lahti. „Tahaksin teha midagi, mis sünteesiks lavakunsti, videot-animatsiooni ja muusikat. Pluss kirjutaksin orkestrimuusikat ja päriselt sellest adrenaliinist, mis lavale astudes verre tulvab, ma ka loobuda ei raatsi.”

Kogu tööde Liisist

Liis Viira (s 1983) isikus on kokku saanud helilooja, harfimängija ja improvisaator. Tema muusikale on omane kujundlik mõtlemine ja visuaalsuse tõlkimine muusikasse.

Liis Viira lõpetas Eesti Teatri- ja Muusikaakadeemia magistriõpingud harfi erialal (2009), juhendajaks Eda Peäske. Samas täiendas ta end ka kompositsiooni erialal Helena Tulve ja elektronmuusika valas Margo Kõlari juures. Improviseerimise on ta õppinud Taavi Kerikmäe ja Anto Petti juhendamisel. Viira muusika on lisaks kodumaistele uue muusika festivalidele kõlanud ka Lätis, Soomes, Venemaal, Rootsis, Taanis, Itaalias ja Austrias. Tema teoseid on ette kandnud teiste seas Eesti Filharmoonia Kammerkoor, Esbjerg Ensemble, Una Corda, Pärnu Linnaorkester, Risto Joost. Tema „Liivaterade raamat” suurele

ansamblile pälvis Eesti Muusika Päevadel heliloojapremia (2012).

Viira tegutseb vabakutselise heliloojana, mängib harfi Eesti Riiklikus Sümfooniaorkestris ja ansambelis Una Corda. Lisaks teeb ta kaasa klarnetist Meelis Vindi grupis VindProject, Sven Grünbergi ansambelis ning esineb vabaimproviseerimisega. Alates 2012. aastast täiendab Liis Viira end Eesti Kunstiakadeemia animatsiooniosakonnas.

Ta kasutab muusikat luues sageli visuaalset impulssi ja väljendub renessansiliku siirusega, kaasates ka eksperimentaalseid ideid.

Liisi muusikast võib leida kõrvuti šamanistlikke rütmimustreid ja laiuvat zen-tunnetuse mõjusid, mis omavahel põnevaid kontraste loovad.

UUS LANCIA VOYAGER

MUGAVALT KOOS. ÄRI. PERE. HOBIID.

www.lancia.ee

Maailma hinnatuim mahtuniversaal on taas Eestis, nüüdsest uue nime ja uuendatud välimusega. Elegantne, mahukas ning suurepärase varustusega Lancia Voyager pakub kõike, mida autolt soovid. Stow 'N Go süsteemiga istmed kokku klappides saad mugava esindussõiduki vaid sekunditega muuta mahukaks tarbeautoks, mille maksimaalne kaubaruumi maht on lausa 4072 liitrit. Voyageri ruumikus lubab autot kasutada tööeesmärkide täitmiseks ja hobidega tegelemiseks, seitse istekohta aga teevad Voyagerist ideaalse pereauto.

Tutvumishind **35 880** eur

Keskmine kütusekulu 7,9 l/100km, CO₂ emissioon 207 g/km.

SILBERAUTO

AS Silberauto on Lancia sõidukite ametlik maaletooja Eestis.

LANCIA

Unustamatud hetked Estonia kontserdisaalis:
Oscar Petersoni kontserdid

Eesti džässpianistid teevad
kummarduse legendaarsele

Oscar Petersonile

Tekst: JOOSEP SANG Fotod: SCANPIX, CORBIS

Tänavu 19.-22. novembrini toimuvad Tartus, Pärnus, Tallinnas ja Jõhvis kontserdid, mis kutsuvad meenutama legendaarset džässpianisti Oscar Petersoni ja tema mitte vähem legendaarset külaskäiku Tallinna, mis toimus 1974. aastal ning on vanema põlvkonna džässisõpradel tänini eredalt meeles.

Eesti džässi *grand old man* Valter Ojakäär on meenutanud, et ehkki Petersoni ja tema kaaskonda kohutasid Nõukogude Eesti hall argielu ja punarežiimi surutis, olid Kanada klaverilegendi kolm Tallinnas antud kontserti tõelised suursündmused. Meenutamist väärib seegi, et klaverivirtuosoos suhtles ka eesti muusikutega ja eksis pianist Raivo Tammiku mahitusel lausa ühele Nõmmel toimunud kodusele peoõhtule. Raivo Tammiku teene on seegi, et Tallinnas antud kontserdi lindistusest valmis topeltplaat „Oscar Peterson in Russia”, mis on huvilisele kättesaadav ka tänapäeval.

2007. aastal meie seast lahkunud Oscar Peterson oli svingiva mängustiiliga klaverivirtuosoos, kes armastas esineda eelkõige triokooseisuga. Ta oli väga tootlik, mida kinnitab enam kui kahesajast plaadist koosnev diskograafia. Peterson pälvis ka fännide,

kolleegide ja kriitikute vankumatu tunnustuse, mida kinnitavad kaheksa talle omistatud Grammy-auhinda.

Loomulikult on klaveridžässi hiiglane avaldanud mõju ka meie pianistidele. Novembrikuise kava „1974: Oscar Peterson Tallinnas” idee autor ja käimalükkaja, pianist Sven

seerida. Mulle hakkas Peterson meeldima viieteist-kuueteistaastaselt. Miind paelusid tema värvikas harmoonia, hea rütmitunnetus ja piiritu klaverimängutehnika, mis säilitas sellegipoollest meloodilisuse ja selge ülesehituse. Mida saaks ühelt pianistilt veel tahta?”

Kontserdil astub üles ka Eesti džäss-

“Mind paelusid tema värvikas harmoonia, hea rütmitunnetus ja PIIRITU KLAVERIMÄNGUTEHNIKA.”

Sven Kullerkupp

Kullerkupp ütleb: „Olen noorem kui need Eesti džässmuusikuid, kes olid Petersoni Tallinna-kontserdil ja said temaga koos ka musit-

pianismi rahvusvaheline komeet Kristjan Randalu, kes räägib Kanada džässiklassikust järgmist: „Oscar Peterson oli minu esimene

Äri- ja erasündmused lennujaamas

Äriruum

Tallinna Lennujaama äriruum sobib ideaalselt nii koosolekute, nõupidamiste, ärikohtumiste, koolituste kui ka ettekannete pidamiseks. Ruumis, mille vaade avaneb lennuväljale, on sobilik korraldada ka mitmeid erinevaid pidulikke vastuvõtte kuni 30 inimesele.

Äriruumi rent:
24 €
1 tund

Saal

Tallinna Lennujaama saal sobib hästi pressikonverentsi, vastuvõtu – või huvistajatubanketi korraldamiseks ning presentatsioonideks. Saalis on 30 istekohta.

168 €
1 päev
(8 tundi)

Saali rent:
20 €
1 tund

116 €
1 päev
(8 tundi)

Hind sisaldab:

- dataprojektorit;
- ekraani;
- pabertahvli ja kirjatarkust;
- interneti püsühendust ja WiFi ühendust;
- tasuta parkimist üheks päevaks kuni kolmele autole.

Lisatasu eest on võimalik tellida jooke, suupisteid, kohvi ja sooja sööki.

Lisainfo ja broneerimine:
e-post: vip@tilaero
tel: 605 8541
tallinn-airport.ee

kokkupuude džässklaveriga. Vanematel oli kodus suur klassikalise muusika kogu, nende hulgas erandina üks Petersoni plaat. Veidi hiljem jõudis minuni sooloplaad „Tracks”, mida teatud perioodi vältel suure innuga kuulasin. Petersoni mäng on täis positiivset energiat, tema kõlakultuur on ülimalt mitmekesine ja detailirohke. Tänapäeval on tihti raske džässi määratleda, kuna see hõlmab paljusid stiile. Petersoni puhul on see lihtsam, tema muusikas oli alati esikohal bluus ja sving. Peterson on väga selgelt Ameerika džässi esindaja. Minu muusika on pigem euroopalik ja nii ongi see kontserdikava minu jaoks väljakutse.”

Lisaks Sven Kullerkupule ja Kristjan Randalule esitavad Oscar Petersoni muusikat ja tema repertuaari kuulunud džässistandardeid ka kodust džässiliiti esindavad Jürmo Eespere ja Raun Juurikas. Nendega liituvad bassist Toivo Unt ja trummar Brian Melvin.

1974. aastal oli üsna ebatavaline, et „roiskunud” džässmuusikat esitav Põhja-Ameerika tippmuusik tuleb Nõukogude Liitu turneele. Ja ega see ettevõtmine õnnelikult lõppenudki. Korraldusliku kaose tõttu jäid ära nii Moskvas kui ka Gruusias toimuma pidanud kontserdid. Lausa anekdootlik on lugu sellest, kuidas üks keevaline grusiin oli lasknud oma viisada rubla maksnud pileti raamida ja kibeda mälestusena seinale riputada. Õnnelik võis olla vaid Tallinna publik, kes sai osa tõelise tippmuusiku kunstist. Seda ajaloolist visiiti tasub meenutada ka nüüd, peaaegu nelikümmend aastat hiljem.

esttravel

Telli Estraveller

enne 1. oktoobrit. 2013

6 või 12 kuuks või otsekorraldusega.

Tellijate vahel loosime välja šiki ning kvaliteetse digikaamera **Leica V-Lux 40**, mille on välja pannud Leica kaamerate maaletooja **Fotoluks**.

Telli siit: www.tellimine.ee

Loositingimused leiad: www.esttravel.ee/ajakiri

www.fotoluks.ee

fotoluks
valgustab Sind fotoalal

Eesti Kontsert: riigietendusasutusest sihtasutuseks

Fotod: SCANPIX

Riik plaanib tuleva aasta 1. jaanuaril Eesti Kontserdi juhtimises muudatust: riigietendusasutusest peaks saama sihtasutus. Aplaus uuris erinevatelt osapooltelt, mis kaasneb ühest juriidilisest vormist teiseks nimetamisega.

Jüri Leiten Eesti Kontserdi direktor

Seda protsessi peaks eelkõige iseloomustama eesti vanasõnaga: "Ära süüta vanasse kaevu, kui uus valmis pole." Samas oleks kuidagi ebanovaatorlik olla uutmistele vastu. Väga hoolikalt tuleks kõiki muutusega kaasnevaid aspekte kaaluda.

See on Eesti Kontserdi uus algus ja tahaks, et see õnnestuks eelkõige mõeldes meie mitmesajatuhandelise publiku peale. Organisaatsiooni suhtes vastab sihtasutuse vorm enam eraettevõttele ja seda hakkab juhtima selleks valitud nõukogu. Põhimõtteliselt peaks see vähendama sõltuvust ministeeriumist ning andma organisatsioonile rohkem iseseisvust. See oleks ka kogu muudatuse üks põhjuseid. Nõukogu näol saab asutus suurema otsustajate seltskonna, sest vastutus vastuvõetud otsuste eest lasub mitte ainult tegevjuhil, vaid ka nõukogul. Tahaks, et sinna kuuluks kõrgmuusikakultuuri nautivad ettevõtjad. See oleks tervistavaks kontrastiks ametnikele. Kontserdimajad jäävad sihtasutuse koosseisu, küll kõik veidi erinevate juriidiliste lepingutega. Sihtasutuse nõukogu peaks juba selle aasta lõpul paika saama.

Juriidiliselt võimaldab sihtasutuse vorm ka mõistlikult laenu võtta ning idee poolest peaks seegi andma asutusele kiirema progressi kui üks võimalus paljudest. Kui näiteks Saaremaa ooperipäevadele oleks tarvis osta uus publikutelk, saame lihtsamalt mõelda üheskoos nõukoguga, kuidas seda ära majandada. Praegusel riigiasutusel on seda teha keerulisem. Kammitsevaid seadusepügalaid ja bürokraatiat on rohkem.

Miinuseks on see, et me ei tea, milliseks kujuneb riigi toetus tulevikus ehk et, kas riigi tellimuse maht jääb meile samasuguseks. Praegu on räägitud küll sellest, et mingeid suuri muudatusi ega kärpeid ei planeerita. Meest sõnast...

Paavo Nõgene kultuuriministeeriumi kantsler

Nii muuseumide, teatrite kui ka kontserdiorganisatsioonide juures on sihtasutuse loomise peamine eesmärk ikkagi asutuse juhtimist senisest paindlikumaks muuta, kaasates sellesse võimalikult palju antud valdkonna või kohaliku kogukonna liikmeid.

Kui praegu juhatab riigietendusasutust Eesti Kontsert otse ministrile alluv direktor, siis sihtasutuse puhul allub tegevjuht nõukogule. Nõukogusse valitakse valdkonna või kohaliku kogukonna esindajad: näiteks sihtasutuse Pärnu teater Endla on asutanud Eesti riik, Pärnu linn ja Paikuse vald ning vastavalt sellele kuuluvad sihtasutuse nõukokku ka esindajad, riigi esindajaid on seal vaid kaks – üks kultuuri- ja üks rahandusministeeriumist. Vanemuise sihtasutuse nõukokku kuuluvad näiteks valdkonna ja kogukonna esindajatena Krista Aru ja Tartu Loomemajanduskeskuse juht Raul Oreškin, samuti Tartu linnapea, lisaks kultuuriministeeriumi kantsler ja rahandusministeeriumi esindaja.

Eesti Kontserdi nõukokku võiks kuuluda samuti kultuuri- ja rahandusministeeriumi esindajad, ülejäänud liikmed võiksid aga esindada muusikaüldsust. Juhtimine muutuks paindlikumaks, sest riigiasutusi kammitsevad ikkagi suhteliselt piiratud võimalused.

Ministeeriumi kantslerina soovin, et Eesti Kontsert paneks veelgi enam rõhku kontserttegevusele üle Eesti – sellega on erinevates kontserdimajades ja paikkonniti juba kenasti algust tehtud, loodan aga, et see suureneb veelgi.

Toomas Peterson Vanemuise teatri direktor

Meie teatri kogemusest võin öelda, et sihtasutuse nõukogu näol on teater ja teatrijuht saanud tõepoolest nõuandva meeskonna, kellega otsused ja ideed põhjalikult läbi arutada. Plusspoolelt võiks tuua ka selle, et eraõigusliku organisatsioonina on sihtasutusel õigus laenu võtta, kuid sellele muidugi peab samuti eelnema läbikaalutud ja heaks kiidetud otsus.

Samuti on sihtasutusel juhul, kui vastav võimekus on olemas, õigus kandideerida Euroopa Liidu toetustele. Põhiliseks muutuseks on see, et praegu ei vastuta kõigi otsuste eest, mis teatris tehakse, enam mitte ministeerium, vaid kõik nõukogu liikmed solidaarselt.

persoon

Põnevate helide sepp

Tekst: KRISTEL KOSSAR Fotod: RICHARD PETRIFFER

Kui muusik Silver Sepp oma auto pagasiruumi avab, tundub esmalt, nagu ootaks ees suuremat sorti pesupäev: kirjused kausse paistab silma üksjagu. Ent kohe nende kõrval on puu sisse löödud naelad: naelapill on Silveri täiesti ainulaadne leiutus ja kogu see krempel on kaasas selleks, et muusikat teha.

Silveri mees-nagu-orkester-koolikontserte oodatakse igas Eesti otsas, pisikestest mudilastest gümnasistideni välja. Noil kontsertidel saab muusikaks kõik, trepikäuksatusest pastapliatsiklõpsuni välja, lisaks muidugi helid, mis sünnivad jalgratta esirattast, kanalisatsioonitorudest või naelapillist – pesukauss-vesitrummarina mitmes bändis tegev Silver võib omavalmistatud pillist spetsiaalsete pulkadega välja põneva löökpillisaundi.

„Improvisatsioon ja ettearvamatus on need võlusõnad,” räägib Sepp. „Lapsi võib just see kõige enam, kui lugu sünnib just siin ja praegu ning loosse pannakse sisse nii siia kohalolemine kui ka kohalolijad.” Silverile meeldib

koolikontserte teha, sest nii saab tema sõnul meie armsa Eestiga piirist piirini ja äärest ääreni sügavamat kontakti luua.

Silveri meelest jõuab tänapäeva muusikamüra stungil meedias lasteni pärimusmuusika ja teiste põnevate alternatiivsuundade kohta siiski väga vähe infot, eriti maapiirkondades. „Muusikaline maitse pärineb keskkonnast, st kodust ja sõpradelt, suurel osal on maailma muusikalisest mitmekesisusest suva, meeldib see, mis kõigile meeldib,” räägib ta.

„Andes õnnestunud koolikontserdiga tugeva impulsi noorele arenevale inimesele, võib see tema muusikalisi tõekspidamisi tublisti raputada.”

Pärnumaalt väikesest Treimani külast pärit Silverile maaelu istub ning kuigi talu on pakkunud palju väärt avastamist – kasvõi needsamad kauss-trummid, jalgrattad või see naelapilli materjal on sealt pärit –, ei jõua ta kiire elutempo juures maal aega võtta sugugi nii palju, kui tegelikult tahaks. Jänedale intervjuulegi jõuab mees Tõrva Loitsult, kus Udupasuna koosseisus vesitrummarina üles astus, ning tee peale jäi veel ka südaõine esinemine *reggae*-bänd Bobillazega, kus ta on üks solistidest ja saksofonimängija, gastrollid koos pärimusmuusikaansambliga RO:TORO on ette võetud Euroopas, Lõuna- ja Põhja-Ameerikas ja kodumaal.

Seesama RO:TORO süstiski Silverisse pea kümme aastat tagasi põnevate pillide ja eriliste helide pisiku, kui toona Viljandi kultuuriakadeemias tudeerinud noormehe mängima kutsus. „Õeldi, et tule mängi trumme, aga tavalist trummi komplekti ära kaasa võta,” meenutab Silver muigega. „Siis läksingi koju sauna, leidsin laheda kõlaga kausid ja hakkasin sealt edasi mõtlema.” Nüüd kuuluvad ta helimaastike sünniarsenali kausipillide kõrval naelapillid, igasugu torudest valmistatud muusikariistad ja jalgratta esiratas, millega samuti mitut moodi muusikat teha. „Saega ma muusikat ei tee, see on maailmas liiga ära leierdatud,” muigab ta. Abiks on muidugi ka elektroonika.

Kontsertidel esitab Silver ikka oma lugusid, põimides sisse ka pärimusmuusika katkeid. Laste reageering oleneb tema sõnul vanuserühmast, sõltuvalt sellele valib ta repertuaari. „Lisaks fantaasiapillidele tutvustasin mullu lastele, kuidas kõige lihtsamat ansambli mängu teha. Kõige tähtsam on kindlakäeline kordus. Võimendasin ja panin looperisse kordama rütmilised pastakaplõksud, pinaliklõpsud, joonlauaga mängitud meloodia, pudelist vee joomisel tekkiva mulksuamise, pusa luku lahtitõmbamise hääle jms. Kokku sai võimas rütmiansambel, milles bassiliini mängis joonlaud. Sinna peale oli hea laulda ja räppida. Kui on pikemad kontsert-tunnid, siis teeme seda sama ansamblit ka koos lastega.”

Silver ei arva, et noore publikuga oleks raske kontakti saada. „Tuleb kavalalt avada ja ise avaneda, siis tulevad nad kõigega kaasa. Muidu näidatakse: näete, lapsed, see on klaver ja see viiul, aga kõik jääb kuidagi kaugeks. Mina tahan näidata, et igast asjast saab muusika üles leida. Alustada rohujuure tasandilt, alghelidest.”

Sügisel seisab Silveril ees aga teistmoodi rännak: koos luuletajast abikaasa Kristiina Ehiniga minnakse USAsse, kus ootab ees hulk ülesastumisi New Yorgis, Bostonis ja Washingtonis. „Sõna ja muusika täiendavad teineteist, luule võib kergesti sulada muusikaks ja muusikast saada luule, oleme varem koos esinenud Portugalis, Inglismaal ja Soomes,” pajatab Silver. Kuidas inimesed välismaal tema omalaadsetesse pillidesse suhtuvad? „Neil on põnev näha, kuidas selliste asjadega muusikat tehakse, enamasti tõdetakse, et minu fantaasiapillidel on mu koduküla nägu ja tegu, kuid minu muusika juured ulatuvad ka laia maailma,” ütleb Silver.

Talvel sai valmis Silver Sepa autoriplaat. Millest tema muusika tõukub? „Mind inspireerib liikumine,” räägib mees. „Elu dünaamika. Isegi see, kui hakkad kusagile hiljaks jääma, võib vabalt looks saada,” muigab ta.

„Saega ma muusikat ei tee, see on maailmas liiga ÄRA LEIERDATUD.”

Mart Laas kasvatab andekaid tšellomängijaid

Koostöös Eesti Rahvuskultuuri Fondiga on Salva Kindlustuse allfond jaganud juba kolm aastat välja toetusi, et panustada Eesti kultuurimaastiku arendamisse.

Esimest korda, 2009. aastal, pälvis stipendiumi flötist ja Tallinna Muusikakeskkooli õpetaja Mihkel Peäske, kes saadud summaga saatis oma õpilased Karlis Strahli nimelisele 11. rahvusvahelisele flöödimängijate konkursile Riias. 2010. aastal toetas Salva Kindlustuse allfondi pälvinud Tallinna Muusikakeskkooli klaveripedagoog Jana Peäske samuti flöödiõpilasi, saates noored samuti Karlis Strahli konkursile.

Kolmandat korda, 2011. aastal Salva Kindlustuse allfondi poolt välja antud stipendiumi pälvinud Tallinna Muusikakeskkooli tšellopedagoog ning Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia õppejõud Mart Laas suunas stipendiumi summa oma õpilaste osalemissse rahvusvahelisel tšellokonkursil Austrias, Liezenis. Mart Laas ütleb, et tundides püüab ta arendada õpilaste kujutlusvõimet ja fantaasiat ning suunab neid seejärel kujuteldavat võimalikult täpselt jäljendama. Täpsus on tema sõnul kõige olulisem väärtus muusika esitamisel ning seda meeldib talle korrata kui mantrat. Küsimusele, millega tšellot mängitakse, oskavad kõik Mart Laasi õpilased kui ühest suust vastata: “Mitte kätega, vaid peaga!”

Seda teavad ka Johannes Välja (17) ja Aleksander Sebastian Lattikas (9), kes osalesid 2012. aasta aprilli alguses Austrias toimunud Wettbewerb Violoncello konkursil. Johannes pälvis oma vanuseklassis I preemia ning Aleksander Sebastian III preemia. Wettbewerb Violoncello ehk otsetõlkes “tšellokonkurss” toimub iga kahe aasta järel Austria mägede vahel asuvas Liezeni linnas. Konkursist, kus osalesid ka Johannes ja Aleksander Sebastian, võttis osa 142 tšellomängijat 24 riigist.

Mart Laasi sõnul on poistel pärast konkursi läinud väga hästi. Johannes on osalenud veel mitmetel rahvusvahelistel võistlustel ja kursustel ning lõpetas sel kevadel Tallinna Muusikakeskkooli, saades lõpuksamiindeks 5+. Aleksander Sebastian võttis osa “Noor Muusik 2013” konkursist, kus saavutas oma vanuseklassis III koha.

Stipendiumid on aidanud noortel tšellistidel osa võtta väga paljudest konkurssidest ja festivalidest. “Tavaliselt taotleme erinevaid stipendiume ja toetusi, mis võimaldaksid katta võistlustest osavõtmise kulusid,” ütles Mart Laas. “Salva Kindlustuse stipendiumil on selles reas kindel koht.”

Tulevikus soovib Mart Laas jätkata õpilastega osalemist tšellokonkurssidel Euroopas. “Kindlasti tahan, et mu õpilased võistleksid jälle Austrias ning mitu konkursi on tulemas ka Lätis,” rääkis Laas, kelle sõnul arendab võistlustel osalemine noorte esinemisoskust ja -kindlust. Ka väljaspool Euroopat toimub erinevaid konkursse, kuid pikemad reisid välisvõistlustele on väga kallid ja väsitavad ning seetõttu ei ole noortega liiga kaugele sõitmine otstarbekas.

Kodune tugi on õpetaja Mart Laasi sõnul väga oluline just nooremate õpilaste puhul, kuna ilma vanemateta on pikale reisile minek väga keeruline. “Kahjuks ei suuda praegused stipendiumid katta lapsevanemate reisikuluseid.”

Küsimusele, kas hetkel on piisavalt stipendiume toetamaks Eesti kultuurielu, vastab tšellopedagoog, et sellelaadseid stipendiume võiks alati rohkem olla. “Mujal maailmas on olemas eraldi fondid, mis annavad noortele võimaluse harjutada selliste muusikainstrumentidega, mida õpilased ei suudaks endale ealeski lubada,” nentis Mart Laas. “Hetkel taolised investeeringutoetused Eestis puuduvad.”

Et pakkuda noortele muusikutele üha rohkem erinevaid väljakutseid rahvusvahelises konkurentsis, tuleb Eestis suurendada Salva Kindlustuse laadseid stipendiume.

Loodetavasti kuuleme tulevikus Mart Laasi tšelloõpilastest üha rohkem ning soovime edu kõikidele muusikaõpetajatele ja õpilastele. September on kohe käes ja see tähendab vaid üht – eriala ja solfedžotunnid ning keerukad heliredelid panevad muusikakoolid taas helisema.

“Küsimusele, millega tšellot mängitakse, oskavad kõik Mart Laasi õpilased kui ühest suust vastata: “Mitte kätega, vaid peaga!”

SALVA
KINDLUSTUS

Mis uudist, ERSO ja RAM?

Ütlemine, et ükski prohvet pole kuulus omal maal, Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri ja Rahvusmeeskoori kohta ei kehti. Mõlemad kollektiivid on paljalt armastatud nii oma kodumaal Eestis kui ka väga oodatud külalised kaugemates paikades. Sellesse, millised ülesastumised ERSOt ja RAMi eeloleval sügisel ees ootavad, töid selgust ERSO juht Kadri Tali ja Rahvusmeeskoori direktor Indrek Umberg.

Tekst: RIINA JUSSILA **Fotod:** TIIT MÖTUS, JAAN KRIVEL

ERSO VALMISTUB TEISEKS KONTSERTTURNEEKS AMEERIKAS

„ERSO alustas 2013/2014 hooaega kahe väliskontserdiga,” räägib Kadri Tali. Algust tehti 17. augustil, kui Anu Tali juhatusel anti Saksamaal Wiesbadeni Kurhausis edukas kontsert.

Vaid kümnekond päeva puhkust ja juba oli ERSO Stockholmi maineka Läänemere Festivali püünel. „27. augustil andis orkester koos peadirigendi ja kunstilise juhi Neeme Järviga Stockholmis kontserdi. Olime sellel festivalil juba neljandat korda. Meiega oli kaasas ERSO möödunud hooaja resideeriv pianist Mihkel Poll, kelle esituses kõlas Griegi Klaverikontsert, peateosena toodi ettekandele Tubina V sümfoonia,” pajatab Tali toimunust.

ERSO ametlik kontserdihoogaeg avatakse 7. septembril Estonia maja juubelipidustustele pühendatud ja Neeme Järvi juhatusel toimival avakontserdil. „Sellele järgneb ettevalmistus kolmenädalaseks turneeks Ameerika Ühendriikides. See on tagasikutse pärast ERSO esimest, neli aastat tagasi toimunud edukat turneed. Oktoobris-novembris antakse Ameerika Ühendriikide ida- ja läänerrannikul viiesteist kontserti, millest kaalukaim on kindlasti ülesastumine Neeme Järvi juhatusel New Yorgi Filharmoonikute kodusaalis New Yorgi Lincoln Centeri Avery Fisher Hallis. Sellel esinemisel osaleb ka samal ajal

Ameerika-turneel olev Eesti Filharmoonia Kammerkoor,” kergitab Kadri Tali tuleviku- plaanidelt saladuskatet.

Tali sõnul ei jää Ameerikas pakutavast repertuaarist ilma ka kodumaine publik. Selleks korraldatakse enne ärasõite kaks n- hüvasti- jätukontserti – esimene neist 27. septembril ja kannab nime „Tallinn -> Atlanta”, mis viitab novembris Atlantas toimuvale esinemisele, ning teine, 25. oktoobril „Tallinn -> New York”, kus saab aimu New Yorgis pakutavast.

Kui Eesti publikule menüü tutvustatud, pakitakse pillid ja ERSO ajaloo teine kolm nädalat kestev turnee võib alata.

RAM KOSTITAB SAKSAMAA NÕUDLIKKU PUBLIKUT

Rahvusmeeskoori direktor Indrek Umberg raporteerib Rahvusmeeskoori tegemistest otse Saksamaalt – edukad ülesastumised Schleswig-Holsteini muusikafestivalil on just lõppenud ja vaid hetkeks jõuavad 50 laulumeest koju põigata, et ülikonnad triikida ning taas Berliini poole pörotada. „5. septembril ootab neid Berliini Filharmoonia saal ning Berliini Raadio Sümfooniaorkester dirigent Marek Janowskiga eesotsas. Esitlusele tuleb Šostakoviitši sümfoonia nr 13. Ülesastumise teeb eriliseks see, et esitame selle saksa keeles. Ettevalmistus on suur. Vene

keeles on sümfoonia meestel juba ammu ja hästi peas – nad on seda varem esitanud –, kuid saksa keeles – vot see on midagi uut,“ räägib Umberg. RAMi juhi sõnul oli Šostakoviitšil omal ajal kindel soov, et 13. sümfoonia, mida ka nime all „Babi Jar“ teatakse, Saksamaal esitlusele tulles kindlasti saksa keeles kõlaks.

Saksamaalt RAM kuigi kaua eemal olla ei saa. Juba 3. oktoobril astub koor üles 20. korda toimival Usedomi muusikafestivalil, mis sel aastal pühendatud – üllatus, üllatus! – Eestile ja eesti muusikale. „Seal oleme me *a capella*

kavaga väljas,“ annab Umberg teada.

Novembris võõrsile ei minda, sest siis on Rahvusmeeskooril oodata hoopis endale teisest riigist saabuvat külalist. „Eestisse tuleb dirigent Nicolas Fink ning novembri keskpaigas toimuvad tema taktikepi all RAMi ülesastumised Tartus ja Tallinnas,“ räägib Umberg.

Detsembris püsivad mehed kodumaal – aeg on teha pai eestlaste hingekeeltele ning serveerida kohalikule publikule üks hõrk ja südamessepugev muusikaline jõuluprogramm.

Naissaare muinasjutt muusikas

Nargenfestivali algataja ja juht, dirigent ja eesti muusika kirglik vahendaja Tõnu Kaljuste räägib möödunud suve olulistest ettevõtmisest ja sellest, mis talle muusikamaailmas korda läheb. Eesti-Rootsi laulupidu ning Naissaare kultuurikeskuse ja publiku aia Hellerella avamine on kindlasti tänavuse Nargenfestivali eredamad hetked.

Tekst: MARGIT KIRSIPUU **Fotod:** SCANPIX

Operisõpru rõõmus-
tas ka tänavusel festi-
valil esietekanne:
"Valgustatud pime-
dusejünger" on
Naissaarel sündi-
nud kuulsaima mehe Bernard
Schmidti lugu, mida etendati aga
pealinna sadamas, mereäärses
Noblessneri valukojas. Festivalisüvi
löpeb Arvo Pärdi loodud muusi-
kaga Tallinna erinevates kirikutes ja
viimane kontsert toimub 11. septem-
bril, mis on ka Arvo Pärdi sünnipäev.
Nargenfestivali südames Nais-
saarel, mida võib ka kultuurisaa-
reks nimetada, on Kaljuste oma kul-
tuurikeskust ehitanud juba kümme
aastat.

**Olete Nargenfestivali korraldanud
juba üheksa aastat, mis on selle
kultuurisündmuse fenomen, mis ini-**

mesi ikka ja jälle saarele tagasi toob?
Uudishimu, kvaliteet ja suvine meri.

**Kuidas avastasite Naissaare ja mis andis
tõuke luua siia suvine ooperiteater?**

Naissaar on kaotanud oma elanikkonna
kahel korral. Viimane elanike lahkumine oli
ränk. Saarele jäi vaid militaarne toimetamine.
Mu sooviks oli luua loomekeskus, kus
suviselt toimetada. Tõuke ja energia selleks tuli
osaliselt ka maastükiga kaasnevast ajaloost.

Selle suvega sai ooperiteater, kui seda nii
nimetada, valmis ning ta nimeks sai Hellerella.
Projektiteatri Nargen Opera tegemised on aga
vaid osa seal toimuvast.

**Kuigi Nargen Opera tähendab Naissaare
ooperit, ei piirdu te pelgalt saarega. Erine-
vaid aktsioone toimub Eestimaa eri paigus
septembrini välja. Kuidas sünnib festivali
repertuaar, valite tegevuspaigad ja esinejad?**
Festivali raamivad kahe eesti helilooja
nimelised päevad. Alustame juunis Kreegi

Püüame olla puud maailma kultuuri pinnases ning tunnetada ja ajada juuri just seal, kus on meie keel ja kultuuri lugu.

päevadega Haapsalus ja lõpetame 11. septembril Pärdi päevadega Tallinnas.

Juuli nädalalõppudel on tegevus Naissaaarel. Augustis etendub mõni Nargen Opera muusika- või teatrilavastus.

Paljud ideed saavad alguse keskkonnast, kus tegutseme, ja inspireerivatest inimestest, kellega aasta jooksul kohtun. Ideede teostamise nimel käib töö kogu aasta. Organisatoorseks kehaks on Sihtasutus Lootsi Koda, lühidalt SALK.

Enamik dirigente käib tööl välismaal. Teie olete üksikul saarel ja teete oma festivali, tehes sellega oma loomeprotsessi oluliselt keerukamaks. Mis on olnud teie liikumapanevaks jõuks?

Praegu, kui küsimustele vastan, lendan just lennukis Saksamaale festivalile, kus juhatan kolme kontserti Schleswig-Holsteini muusikafestivalil. Ilma reisimiseta sellel erialal ei saa.

Suvine tegevus üksikul saarel on tekkinud pisut ka äratundmisest, et kena on reisidest

saadud materiaalseid ressursse mujal saadud kogemuste ja teadmistega kodus edasi võrrelda, midagi uut luua.

Milline muusika teid ennast kõnetab ja puudutab? Millistest teostest vaimustute?

Eks enamikust mind puudutavast muusikast saab osa ka publiku kontsertidel.

Millised on need väärtused ja tarkused, mida kindlasti soovite edasi anda oma õpilastele Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias?

Olulisemat vast saaks kujundlikult väljendada nii: püüame olla puud maailma kultuuri pinnases ning tunnetada ja ajada juuri just seal, kus on meie keel ja kultuuri lugu. See „meie“ keel on mu üliõpilastel olnud nii Venezuelas, Eestis, Saksamaal, Itaalias kui Inglismaal.

Kas Eestis väärtustatakse õigeid asju?

Meile on ju elu antud, et luua nii väärtusi kui väärtusi. Sõnaga „õige“ on ju isegi mär-

gistatud usku. Inimene oma loomult tahab olla alati õigel poolel. Meie elu mõjutavad tegelased lähtuvad otsuste tegemisel tihti vaid numbritest. Mäletan, et kunagi, kui loodi Klassikaraadio, arutasid inimesed Kuku raadio stuudios, et Klassikaraadio kuulajaskond on nii pisike, et selle kanali loomisest puudub meie vaesuse juures igasugune mõte. Ma loodan, et nüüd osatakse Klassikaraadio missiooni näha laiemalt. Samas, muusikuile iseenesest mõistetavate asjade selgitamisega peab ikkagi aeg-ajalt tegelema. Nagu seda, et muusika ja teatrikultuuri õppijad ja õpetajad väärivad oma akadeemias suurt saali ja et rahvusringhäälingus, nagu igal pool põhjamaades, peaks olema ka muusikute töökohad.

President Meri omistas Tõnu Kaljustele 1998. aastal Valgetähe IV klassi teenetemärgi ja 2000. aastal Riigivapi II klassi teenetemärgi. Riigivapi märk anti, samaselt helilooja Arvo Pärtiga, Eesti rahvusvahelise maine kujundamise eest.

Kaljuste kummitab

Riina Aasma
Nargenfestivali kaaskorraldaja, Rannarahva muuseumi juhataja

Tõnuga viis meid lähemalt kokku ikka Naissaar. Oleme muuseumis juba mitu aastat Naissaare-uuringutele pühendanud, koostanud erinevaid näitusi ja 2012. aasta lõpus ilmus ka raamat Naissaarest. Tõnu kui tänapäeva Naissaare elu edendaja on ikka ja jälle läbi põiganud ja meie projektidega tutvust teinud, ju talle siis avaldas muljet, et üks väike muuseum nii aktiivselt temaga ühte asja ajab.

Kui ühel varakevadisel päeval tuli temalt küsimus, kas Nargenfestivali Naissaare programmi tahaks enda korraldada võtta Rannarahva muuseum, siis ega mõtlemiseks palju aega ei olnud. Korraldamise alustamisega oli juba niiehkni väga kiire ja olgem ausad, ikka väga raske on ära öelda ka, kui lugupeetud maestro sulle veenvalt otse silma sisse vaatab.

Väga raske on ka põhjendada, miks üks muuseum Nargenfestivali korraldab – ilmselt

on vastus selles, et muuseumirahvale läheb Naissaare kultuurielu püsimine tegelikult ka väga korda. Sellest üsna kiirest jah-sõnast sai alguse põnev kooskulgemine ja eks ka üksteise tundmaõppimine. Täna võin öelda, et kummitav Kaljuste – sest täpselt nii ta iga telefonivestlust alustab: „Siin Kaljuste kummitab“ – on koostööpartnerina ääretult inspireeriv ja nakatav. Mitte harva ei tabanud ma end mõttelt, et nende ideede realiseerimiseks peaksin ise ka ilmselgelt kummituse võimed omandama. Kuigi olime ju Naissaare ajaloo varem üsna süvitsi tegelenud ja plaane jätkub ka tulevikuks, oli just Tõnuga koostöö alustamine tõukeks Bernard Schmidtiga elust ülevaatenäituse koostamiseks veel sel aastal. Jälle suutis ta meid veenda, et just nüüd ja praegu on selleks kõige õigem hetk, kuna ooper Schmidtist on lavale tulemas ja temal juba kokku räägitud abi osas Hamburgi

observatooriumi teaduriga, kes Schmidtiga pärandit Saksamaal au sees hoiab. Nii meil siis õnnestuski ühendada sel suvel mitu energiat ühiseks suureks energiasambaks, mis pärandiaasta raames tõi Naissaarele, päris oma talukohale tagasi saare kuulsaima mehe Bernard Schmidtiga ja ka saarel erinevatel aegadel elanud naiste lood etenduses „Naissaare naised“!

Tunnen, et meie hea koostöö võti peitub sarnases ellusuhtumises – kui on idee, siis tuleb leida võimalus selle elluviimiseks. Suurte inimestega (Tõnu on ju päris korvpallurimootu mees) on ikka vahel raske, sest pea asub keskmisest kõrgemal ja mõtted lendavad ka kõrgel pilvedes ning pead omana korralikku reaktiivmootorit, et nendes pilvedes kaasa kihutada. Ja siis sa saad aru, et seal üleval ongi palju valgust. Tänu Tõnu-sarnaste inimeste energiale on kõigi meie elus tegelikult palju rohkem valgust.

Maailma parima rahandusministri süda kuulub orelile

Tekst: KRISTEL KOSSAR Fotod: SCANPIX

Portfelliga kiirelt tõttavat Reformierakonna tippoliitikut ja kõrge renomeega finantsisti Aivar Sõerdi nähes võiks arvata, et küllap kiirustab kunagi maailma parimaks rahandusministriks tunnustatud mees mõnele ülitähtsale kohtumisele, kus kõneks riigivõlg ja laenukoorem. Vaid vähesed teavad, et portfellis võivad olla hoopis noodid – Aivar Sõerd on nimelt Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia orelil eriala üliõpilane.

M eie kohtumine Tallinna vanalinnas leiab aset vaid mõnesaja meetri kaugusel Niguliste kirikust, mis on rahvusvahelise orelifestivali üks peamisi kontserdipaiku. Täielikult orelimuusikale pühendunud inimesena püüab Sõerd mõistagi nii palju kui vähegi võimalik festivali kontsertidest osa võtta ning räägib vaimustunult Bachist, mida just kuulamas käis.

Tänavu mais sai aga Nigulistest teoks tema enda esimene suurem ülesastumine, kui Aivar Sõerdi võis kuulda musitseerimas orelipooltunnis ning ettekandele tuli Bachi, Buxtehude, prantsuse orelimuusikat esindava Guilmant'i looming ning kõlas ka Peeter Süda orelimuusika. Rahandusministriks olemise ajal piisavalt välklampide ja kaamerate turmtules karastunud mees tunnistab, et väike närv on

enne esinemist ikka sees. „See oli ühtlasi ka erialaeksam, viiepallisüsteemis sain hindeks nelja – hea tulemus,” hindab ta. „Orel nõuab väga head koordinatsiooni, head kehahoiakut ja suurt keskendumist.”

Teie orelihuvi sai alguse kolmkümmend aastat tagasi, kui õppisite Võru muusikakooli klaveri erialal?

Tollal pandi lapsi kõikvõimalikesse huvi-koolidesse ning üks ka mina tegelesin muusikakooli kõrvalt veel mitme asjaga. Meie

meie kaheksa ning pääsesin koguni tasuta riiklikule õppekohale.

Nüüd käite vaatamata sellele, et teil on üks kõrgharidus juba käes, ka üldainete tundides?

Muidugi, sest ainult erialaõppest ei piisa kaugeltki. Peale eriala pead ju tundma ka harmooniat, samuti teadma muusikaajalugu, kogu helilooja loomingut tervikuna, mitte ainult üksikuid orelile kirjutatud teoseid, mõistma erinevate ajastute kultuurilist konteksti.

Orel nõuab väga head koordinatsiooni, head kehahoiakut ja suurt keskendumist.

peres polnud varasemalt ka ühtki muusikut.

Võru muusikakool andis tugeva algtaseme, aga sellist mõtet mul polnud, et klaveri juurde jääda, sest juba muusikakooli viimastes klassides hakkas mind huvitama orel. Tollal oli sügav nõukaaeg, kirikus orelimuusika kuulamine oli taunitav, aga mul oli huvi suur. Tollal oli võimalik kuulata ka häid salvestisi, sest näiteks Melodija andis välja mitu Rolf Uusvälja plaati.

Individuaalkorras õppisin ma aga Võru kirikus organisti ja helilooja Paul Elkeni juures ning toona õpitud lood püsivad tänaseni meeles. Kuigi orel mind väga huvitas ning eks konservatooriumi mineku mõte käis samuti peast läbi, otsustasin siiski Tartu Ülikooli majandusõpingute kasuks, sest majandushuvi oli samuti.

Tee oreliõpinguteni täiskasvanueas algas aga tänu kohtumisele oma õpetaja Andres Uiboga?

Me ei tundnud varem teineteist isiklikult, kuid pärast üht äärmiselt muljetavaldavat kontserti, kus Andres Uibo oma teoseid mängis, läksin tema juurde, tänasin ja võtsin autogrammi. Igal juhul innustas ja julgustas ta mind, alguses õppisin EMTAs individuaalprogrammi järgi, võtsin üksikuid kursusi.

Eks töö seadis ka mingid piirid, kuid tema pakkus, et peaksin võtma rohkem aineid, lisaks ka veel Toomas Trassi harmooniatunde, kusjuures varem polnud ma üldse harmooniat õppinud...

Siis oli see ikka raske?

Muidugi! Võru muusikakooli lõpetamisest oli ju möödunud 30 aastat, harmooniakursust polnud seal üldse, nii et alguses ei saanud ma harmooniast peaaegu üldse sotti, ent Toomas Trass oli ülihepa õpetaja ja tasapisi lisandusid ka teadmised.

Kuni 2011 õppisin individuaalprogrammi alusel, siis otsustasin täisprogrammiga õppima asuda. Tegin läbi EMTA sisseastumiskonkursi üldistel alustel – kusjuures oreli erialal pole omaette vastuvõttu, nii et konkureerida tuli pianistidega. Ent läbisin konkursi edukalt, erialaeksami hindeks anti kümnepallisüsteem

Kui palju jääb teiesugusel kiire elutempoga mehel ja hinnatud finantsistil töövälisel ajal ja pere kõrvalt üldse aega koolitööga tegelda?

Istungivabu nädalaid kasutasin ikka õppimiseks, et teha ära vajalikud tööd, mis tagasis eksamile pääsemise. Peres muidugi muusikahuvilisi peale minu eriti pole, aga keskmine laps läks täitsa omal algatusel ühe tudengi juurde kitarril õppima.

Praegu räägitakse noortele tihti, et ärge minge kunstieriala õppima, valige parem inseneriteadus. Mis nõu teie erialavalikul noortele inimestele annaksite?

Eks kunstivaldkonnas on muidugi raske. Kõik sõltub paraku aga andest – kui annet on, tuleb seda ära kasutada. Nüüdselgi festivalil kohtasin üht noort Tšehhi orelivirtuosi, kuid ka tema tunnistas, et läks ülikooli majandust õppima, et poleks majanduslikku ebakindlust ning kindel sissetulek garanteeritud – eks minugi puhul jäi just see argument peale.

Tippu jõuavad ning majanduslikus mõttes hästi teenivad kunstierialadel ikka parimatest parimad.

Nii see tõesti on, ning kui hurjutatakse Euroopa kesist konkurentsivõimet, tuuakse tihti põhjuseks liigne tudengite hulk nn pehmetel erialadel, mida majanduses tegelikult vaja pole. Hariduspoliitika kujundamisel on see on peamisi argumente.

Kuid kas selline järsk ümberjagamine, et võtame kunstierialadelt riiklikke õppekohti 20% vähemaks, et see insenerialadele lisakohtadena jagada, on mõistlik?

Mingi tasakaal peaks olema. Samas on paljud ettevõtted sunnitud palkama välismaiseid spetsialiste, sest vajaliku ettevalmistusega inimest Eestis lihtsalt ei leidu. Siiski usun ma, et meil on palju andekaid noori, kes võiksid maailmas kunstialadel läbi lüüa ning seda piirama hakata oleks rumalus. Andekad noored tuleb üles leida ja neid erialaõpingutel toetada.

Kas me oleme väikeses Eestis suutnud majanduslikus mõttes piisavalt hästi

rakendada maailmas tuntuks saanud Eesti kultuuritegelasi ja meie rikast kultuurielu, meelitamaks siia vodkastoelajate asemel kultuurituriste?

Pärt on muidugi hästi tuntud. Minu õpetaja Andres Uibo sai hiljuti Moskvast äärmiselt suure menu osaliseks, kui seal leidis aset tema ulatusliku vokaalinstrumentaalse oopuse, sümfoonia „Uus Jeruusalemm” maailmaesiettekanne.

Samas annaks siin veel teha päris palju, kasutamata võimalusi leidub. Muidugi on Eestisse tulek raske, sest transportühendused on kehvad. Muidugi kõrvutab kultuurne turist Tallinna ka Riia ja Peterburiga ning kui talle tundub, et seal käib vilkam kultuurielu, siis ta Eestisse ei tule. Nii et kultuuriorganisatsioonid peaksid rohkem turismikorraldajatega koostööd tegema, näitamaks turistidele, et peale vanalinnavaadete sünnib Eestis palju põnevat, mille pärast tasub siia reisida. Miks mitte luua turistidele spetsiaalsed kultuuri-paketid: üks päev teater, teine päev muusika jm. Kontsertidel on ju näha, kui vaimustunud turistid meie muusikast ja muusikutest on, kui nad ürituse üles leiavad.

Teit kui rahandusvaldkonna spetsialistit ei saa siiski küsimata jätta, kuidas kultuuri-valdkonda rahastada – kas toetada riiklikult või soodustada erarahastuse voolamist valdkonda?

Eks meie maksusüsteem on sponsoreerimise osas küll natuke jäik. Kuid samas ei maksa unustada, et maksuerisused ei pruugi ka alati seda eesmärki täita, mida alguses arvatakse.

Turundusel on siin ülioluline roll, mitte ainult kultuuri, vaid ka Eesti tutvustamisel tervikuna – kui näiteks finantsvaldkonda puudutavaid materjale, mida investoritele esitleda, peaaegu pole, ei ole mõtet kõnelda vähesest huvist Eesti vastu. Tuleb lihtsalt üles leida Eesti edu-lood ning neid muule maailmale näidata.

Aivar Sõerd ja tema koduorel

Lisaks harmooniumile leidub Sõerdi kodus Viimsis ka haruldane, 1894 valmistatud kolme registri ja viledega taastatud orel. „Seda ma väga palju ei julge kasutada, kuigi orelimeister Harjo Kriisa renoveeris ta ära ja pani häälede,” räägib Sõerd. Vana orel vajab keskkonnavahetusel taastamiseks vähemalt aastat ja nii lasebki oreli tudeng vääril pilil esialgu rahulikult olla. Oreli saamisloos mängis aga samuti rolli juhus – kes teab, mis pillist saanud oleks, kui ühes loengus poleks Toomas Trass juhuslikult poetanud, et üks orel ootab töökojas taastamist. Sõerd ei mõelnud pikalt, vaid sõitis Rakverre pilli juba samal pärastlõunal vaatama.

Müstilised hääled avavad ukse põnevasse kõlailma

Tekst: KRISTEL KOSSAR

Tormis ja Eplik, avangard ja keskaeg, Setu leelo ja džäss - just nii põnevad kõlailma lubabki uus kontserdisari „Müstilised hääled“.

Hooajal 2013/2014 jõuab Eesti Kontserdi valikusse esmakordselt kontserdisari „Müstilised hääled“, mis pakub kõlavärve ja mustreid erinevatest traditsioonilistest vokaalkultuuridest.

Sarja alustatakse septembris kumardusega ühele suurele Eesti loojale: kõlab Veljo Tormise „Sampo tagumine“, mille rütmipillide seas on näiteks häälestatud kirves ja puutrummid, esitusega kaasneb ka keerukas tantsujoonis. Samal kontserdil saab kuulda hääleimprovitsioone ning kuulajateni jõuab Vaiko Epliku uudisteos, mis peaks ühendama moodsa koorikõla võimalusi, avangardstiile ja rokki.

Etnomuusika asjatundja Aimar Ventsel meenutab, kui palun talt arvamust seesuguse kombinatsiooni kohta, kohe ansambli Metsatöll

ja RAMi kuulsat Tormise-esitust. „Fusion ise on umbes sama vana kui popmuusika. Ka rahvamuusika on juba ammu kahes suunas liikunud: ühelt poolt popim ja arranžeeritum ning teisalt nn arhailine muusika. Ka selles nn maailmamuusika žanris on rahvamuusika sildi all minevaim kaup tegelikult Aafrika ja Ladina-Ameerika popmuusika,” selgitab ta.

„Müstiliste häälte” valikut hindab ta heaks ja publikule sobivaks, kiidusõnu saab spetsialistilt näiteks bulgaaria naiskoor Angelite, mis märtsis 2014 Eestisse jõuab, lubades oma mõjukate häälega ühendada kaugete aegade arhailise kõlamaailma ja avangardi. Angelite on jõudnud esineda nii Moskvas Punasel väljakul, Vatikanis kui Nobeli rahupreemia üleandmise tseremoonial ning seda peetakse Balkani folkmuusika üheks parimaks näiteks.

Huvitavaid kõlavärve Itaaliast vahendab kontserdisarja raames ansambel Tenores di Bitti Sardiiniast. Ansambel kannab edasi 3000 aasta vanust polüfoonilise ülemheliderikka laulmise traditsiooni ning etnomuusika asjatundjad üle ilma peavad just neid selle laulutraditsiooni üheks väljapaistvamaks näiteks kogu maailmas. Muusika kõrval on olulised ka nende laulude tekstid, mis vahendavad kuulajale nii kuulsate poeetide kui ka vähetuntud autorite loomingut – just tekstide valik eristab neid teistest samalaadset muusikat viljelevatest gruppides, mida on Sardiinias palju isegi tänapäeval.

Kontserdisarjas „Müstilised hääled” tulekul

Avaüritus: „Sampo tagumine”

10. septembril kell 20 RO Estonia kammersaalis

Esineb ETV tütarlastekoor, dirigent Aarne Saluveer. Kavas Tormis, Eplik (esiettekanne)

Tenores di Bitti „Mialinu Pira” (Sardiinia)

30. oktoobril Viljandi Pärimusmuusika

Aidas, 31. oktoobril Tallinna Jaani kirikus, 1. novembril Tartu Jaani kirikus, 2. novembril Pärnus Eliisabeti kirikus ja 3. novembril Jõhvi Mihkli kirikus

Esinevad: Omar Bandinu (*bassu*), Marco Serra (*contra*), Bachisio Pira (*oche, mesu oche*), Arcangelo Pittudu (*oche, mesu oche*).

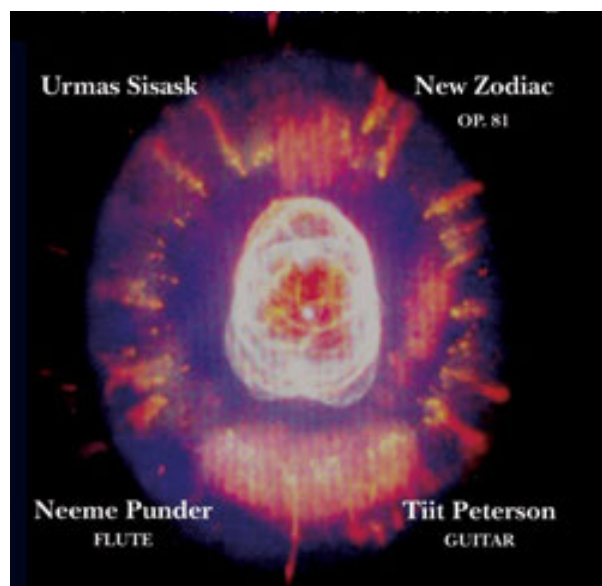
Kavas traditsioonilised vaimulikud ja ilmalikud laulud

Uus plaat: helilooja Peeter Vähi soovitab

„NEW ZODIAC OP. 81”

URMAS SISASK NEEME PUNDER & TIIT PETERSON TPNP 2013

Ilmunud on järjekordne astro-muusika plaat – „New Zodiac” („Nüüdisaegne sodiaak”), sedakorda „kvartetilt” Sisask – Punder – Peterson – Maadik. Jõudmata veel heliketast plaadimängijasse asetada, tekitab see juba huvi, esialgu küll teoreetilist. Sest igale tähtkujule vastab üks lugu: „Aries” (Jäär), „Taurus” (Sõnn), „Gemini” (Kaksikud) jne. Kuid ... lugusid pole 12, nagu meile teadaolevas tavapärasest sodiaagis, vaid hoopis 13. Tõepoolest, teatud ringkondades on levinud seisukoht, et traditsiooniline taevane loomaring tuleks muuta täpsemaks, lisades sellesse Skorpioni ja Amburi vahele veel Maokandja (Ophiuchus, 30. novembrist 17. detsembrini). Teised jällegi peavad õigemaks traditsioonilist 12 tähtkujust koosnevat ringi. Kuid see on vaidlus, mis isegi ei kuulu niivõrd astronoomia, kuivõrd pigem astroloogia valdkonda. Miks Urmask Sisask pole oma boonus-lugu nimetanud „Ophiuchus,” vaid hoopis „Serpens” (Madu)? Vaevalt teadmatusest, küllap olid heliloojast harrastusastronoomil selleks oma põhjused.

Aga muusikast. Urmask Sisask on muusikat ikka kirjutanud mitte muusikateadlastele ja kriitikutele, vaid inimestele. Nõnda ka sel korral. Plaadimängijast kostab ühtlane, arvukate kordustega, dissonantsidevaba, sageli

modaalsetest heliridadest tulenev helidevoog. Aus ja siiras muusika, mis on vaba igasugusest vigurdamisest.

Duo Neeme Punder (flööt) ja Tiit Peterson (kitarr) on esitatavast materjalist üle. Neeme Punderit võib pidada juba Sisaski-ekspertiks, sest varemgi on ta teinud „Tähistaeva tsükli” lugudest suurepäraseid seadeid nii Reval Ensemble’ile kui Viljandi linnakapellile. Ja küllap tuleb säärase muusika esitamisel kasuks ka Punderi veerand sajandi pikkune Hortus Musicuse kogemus, kus improviseerimine keskaja, renessanss- ja barokkmuusika valdkonnas oli igapäevane tegevus. Kuigi Sisaski muusika on üsna täpselt noodistatud, ei jäta esitus muljet väevaga selgeksharjutatud noodiridadest, pigem mõjub see loomulikult sündiva improvisatoorse musitseerimisena.

Kui äsjailmunud plaadile üldse midagi ette heita, siis vast oleks oodanud ümbrisele trükitud tekstidest enam. Kaks ingliskeelset lauset helilooja kohta ning ühest lausest koosnev „vaht” kummagi interpreedi kohta ei tõsta üllitise väärtust. Kuid see väike puudujääk ununeb kohe, kui keskendume „kvarteti” neljanda liikme, helirezissöör Maido Maadiku tehtule. Eesti üks juhtivaid toonmeisterid on näidanud end taas oma perfektsionistlikus laitmatuses.

Erakordne kultuuris
tähendab erakordset
mõtlemises.
Kultuuri toetab EMT.

EMT Topeltpluss kliendid saavad kultuuri-
sündmustele erakordseid soodustusi.

Viiuliga Anna-Liisa, tüdruk muusikute dünastiast

Tekst: RIINA JUSSILA Fotod: DANIEL HERENDI

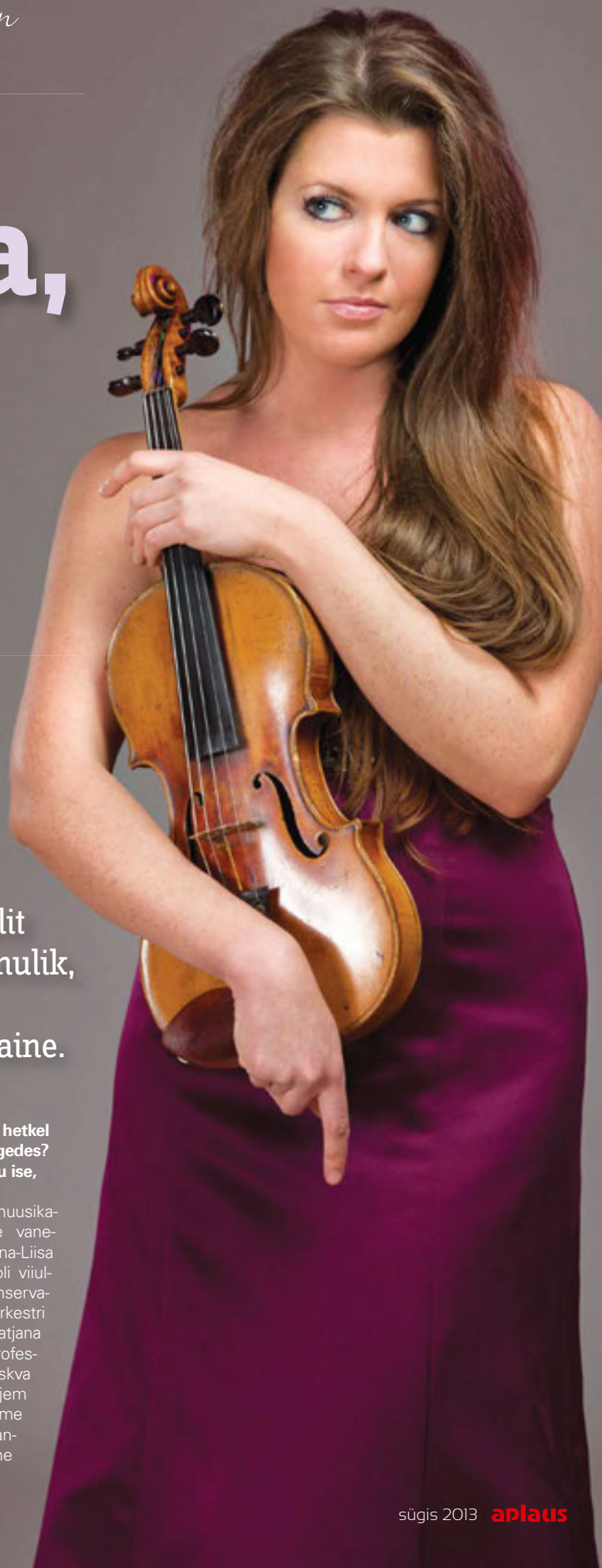
Viiuldaja Anna-Liisa Bezrodny oli kõigest 2,5-aastane tüdrukuke, kui ta pillimängu vastu huvi hakkas näitama. „Nägin, kuidas ema ja isa viiulit harjutasid ning see oli absoluutselt loomulik, et ka mina ühel hetkel nende pillidel poognaga saagima hakkasin,” naerab naine.

Anna-Liisa on tänulik, et sündis nii harmoonilisse perekonda, mis on kujundanud temast inimese, kes ta praegu on. „Minu ema ja isa ei olnud kaks eri inimest, vaid tervik nii pereelus kui muusikas. Olen õnnelik, et sündisin nii uskumatusse atmosfääri. Viiulimäng ei olnud sunduslik, vaid vabatahtlik. Mu vanematel polnud eesmärki, et perre üks viiuldaja juurde tuleks. See kõik kulges loomulikult.”

Sinu isa oli viiuldaja ja dirigent, Moskva konservatooriumi ja Sibeliuse Akadeemia professor Igor Bezrodny ning ema viiuldaja, tunnustatud pedagoog

ja professor Mari Tampere. Mis hetkel sa tundsid, et jätkad nende jälgedes? Saan aru, et viiuli tul sinu pihku ise, mitte vägisi.

Mu mõlemad vanemad olid muusika-inimesed ning samuti nende vanemad ja vanavanemad. (Anna-Liisa isaisa Semjon Iljitš Bezrodny oli viiuldaja, 1930. aastatel Thbilisi konservatooriumi professor ja ooperiorkestri kontsertmeister, isaema Tatjana Pogoževa samuti viiuldaja, professor Jampolski assistent Moskva konservatooriumis ning hiljem pedagoog Soomes. Emaema Aime Tampere oli tunnustatud organist ja pedagoog, emapoolne

vanavanaema Jenny Siimon aga üks eesti väljapaistvamaid laulusoliste – R. J.)

Olin 2,5-aastane, kui huvi pillimängu vastu tärkas. Isa käis Jaapanis ja tõi mulle sealt väikese viiuli. See oli Nõukogude ajal ennenägematu asi – sellises suuruses pilli siinmail just sageli ei nähtud. Kõik kuulsad muusikud, kes meil külas käisid, proovisid sellel mängida. Mu esimene viiul on mul alles ja ootab mind mu Soome kodus. Võin kindlalt öelda, et viiulit mulle keegi pihku ei surunud, vaid see tuli ise ja vabatahtlikult.

Sa sündisid Moskvast, kuid oled elanud nii Eestis kui Soomes. Kus su kodu praegu on?

Mu elu on kogu aeg olnud samaaegselt mitmes kohas. Reisisin oma vanematega nii palju kui võimalik. Kui olin väike, jagasime elu kahe linna – Tallinna ja Moskva – vahel, hiljem lisandus sinna Turu, kui isa sellesse ilusasse Soome linna peadirigendiks kutsuti. Praegugi jagan end mitme linna – Tallinna, Helsingi ja Londoni – vahel. Kodu on seal, kus seda ise teha.

Kus sa ise end kõige mugavamalt tunned?

Igal kohal on oma atmosfäär ja oma tunne. Tõesti, ma tunnen end koduselt ükskõik kus, sest olen terve oma elu ringi rännanud. Mul on väga lähedane side loodusega ja eriliselt hästi tunnen ma end ema juures Soomes, kus on palju silmailu.

Tean, et sa tuled toime väga mitmetes keeltes.

Keelteoskus on suurim pluss, mis olla saab. Isaga rääkisin ma kodus vene, emaga eesti keeles. Kõik koos suhtlesime vene keeles. Kui 1991. aastal Soome tulime, siis jäi kiirelt soome keel külge. Läksin inglise kooli õppima, kus tuli juurde inglise, rootsi ja saksa keel. Ma arvan, et see on muusikutele ehk isegi loomulik, et keeled kergemini haakuvad – neil on kõrv, mis võtab heli hästi kinni.

See, mis keeles ma mõtlen, sõltub sellest, kellega ma suhtlen. Olen nagu arvuti, mis vajadusel ümber lülitub. Kui sa küsid, mis keeles ma und näen, siis vahel nii ja vahel naa.

Su vanemad olid kiire elutempoga inimesed. Said nad sinu hoidmisega ise hakkama või vajasid ka lapsehoidja abi?

Põhimõtteliselt said nad kahekesi hakkama. Kui oli reise, kuhu mind kaasa võtta ei saanud, olin vanaema ja vanaisaga Tallinnas ning vahel ka oma tädi, endise fenomenaalse ratsasportlase Katrin Tamme juures. Tädi juures olles sai alguse kirj hobuste vastu.

Anna-Liisa Bezrodny / Irina Zahharenkova

duokava on avaakordiks Eesti Interpreetide Liidu ja Eesti Kontserdi traditsioonilisele koostöösarjale "Eliitkontserdid". Kontserdid toimuvad 20.IX Vanemuise kontserdimajas ja 24.IX Estonia kontserdisaalis. Kavas: Prokofjev, Chausson, Rein Rannap (esiettekanne).

Kas ratsutamiskirg on säilinud?

On, kuid kahjuks pole aega sellega aktiivsemalt tegeleda.

Mis ametis sa end veel näeksid, kui elu poleks muusika rajale läinud?

Ausalt öeldes ei kujutaks ma end iial ette midagi muud tegemas. Mul oli väga varasest east peale kindlustunne, et nii on ja nii jääb. Jah, hobustekirg oli minus küll, kuid teadsin juba alguses, et professionaalset ratsutajat ei saa minust kunagi.

Muusik ei ole kunagi valmis, sest muusika on lõpmatu ja nii kõrgel tasemel kunst, et seda võibki jääda kaevama ning end arendama.

Nii nagu Tallinn, mis ei saa kunagi valmis, ei saa vist lõpuni valmis ka ükski muusik?

Muusik ei ole tõesti kunagi valmis, sest muusika on lõpmatu ja nii kõrgel tasemel kunst, et seda võibki jääda kaevama ning end arendama.

Areng ei peatu iialgi ja kui peatub, on midagi valesi. Kui inimene tunneb, et on valmis, on see minu meelest pigem ohu märk. Mida aeg edasi, seda rohkem tahan end arendada ja kaevata neid lõpmatuid ressursse, mida muusikas leida võib. See on väga huvitav teema.

Oluline on see, et muusikat õppiv laps saaks juba varakult õige suuna kätte, õige õpetaja, õiged implusid, mis suunas seda kõike juhtida.

Kui meelsasti sa oma oskusi teistele edasi annad?

Viimasel ajal õpetan üha rohkem. See on huvitav protsess, mis paneb nii õpilast kui õpetajat uude olukorda, asju analüüsima. Annan teadmisi väga meelsasti üle ja saan sellest kõigest ise väga palju. Olla laval ja olla pedagoog on kaks väga erinevat asja. Tihti mõeldakse, et kui oled fenomenaalne muusik ja solist, siis oled automaatselt ka suurepärase pedagoogi. Iga kord pole see kaugeltki nii.

Olles endast nii palju muusikale andnud, kas oled pidanud enda eraelust lõivu maksma?

Kindlasti mitte. Lähen oma jutuga taas algusesse tagasi. Mul oli lapsepõlv, kus mind ei lukustatud koos viuliga kaheksaks tunniks tuppa ja ei sunnitud harjutama. Minu elu pole ühestki otsast kuidagi kannatanud. Kõik on olnud tasakaalus ja millestki puudust pole ma tundnud.

Elul on oma plaan olemas. Forsseerida ei tohi ei elus ega ka muusikas. Asjad peavad juhtuma loomulikult.

Kui tihti sa oma lähedastega kohtumiseks aega leiad?

Jõululaud on meil tavaliselt Soomes ema

juures. Kui Tallinna satun, külastan alati oma armast tädid ja täditütred. Oleme pidevalt ühenduses. Eks elutempo on kõigil kiire, kuid kohtumisteks tuleb lihtsalt aega leida.

Milline näeb välja sinu argipäev?

Mul tegelikult ei ole sellist arusaama nagu argipäev. Ma ei mõtle nädalapäevade, vaid kuupäevade süsteemis. Kui on kontserdirikas periood, siis on ühtmoodi argipäev, kui on harjutamisperiood, siis teistsugune. Iga päev on eriline, iga päev toob midagi juurde.

10. septembril on sinu sünnipäev. Kuidas tähistate?

Kuidas kunagi. Kui vähegi võimalik, üritan seda oma emaga veeta. Tegelikult on sünnipäev vaid üks päev aastast ja ei midagi muud. Mul on olnud sel päeval kontserte, pikki lende, töiseid tegemisi. Parim on muidugi lähedastega koos olla.

Sa oled kadestamisväärset heas vormis kena naisterahvas. Sport kuulub elu juurde?

Teate, üks täispikk viiulikontsert on ise juba paras trenn. Kui on tihe kontserdiperiood, siis oled laval küll ilusas kleidis, kuid emotsionaalselt ja füüsiliselt on see ikkagi väga suur töö. Eks ma ikka üritan vahel ka jooksmas käia. Seda juba ainuüksi sellepärast, et jooksmine aitab mõtteid klaarimaks muuta, pea selgineb.

Millest sa unistad?

Unistan, et muusikal – eelkõige klassikalisel muusikal – oleks inimeste elus suurem ja tähtsam roll. Inimesed unustavad, kui tähtis kunst meie arengu jaoks on. Elu on minemas materiaalses suunas ja hingeline areng on maha jäänud. Sellest on südamest kahju. Tahaks, et need asjad oleksid rohkem harmoonias. Kui võrrelda geniaalset muusikat, mida meile aastasadu loodud on, tümpsuga, siis see praegu toimuv on nagu hingede kinnimäsimine, kanalite kinnisurumine. Lastel on kanalid avatud, kuid kõige selle lihtsuse ja pinnapealsusega mässime me selle juba varases nooruses kinni. Väärtused on paigast ära.

Kelle loomingut sa imetled?

Kui oliin väike ja ema-isaga maailmas ringi liikusin, viidi mind alati kohalikesse kunstimuuseumidesse. Mäletan, et olin 8-aastane ja mind viidi New Yorgis vaatama Van Goghi uskumatu maale. Mulle jäi see väga hästi meelde. See avaldas mulle suurt muljet ja nüüd neidsamu maale nähes tuleb mulle sisse väga eriline tunne. See on artistile ja muusikule elutähtis, et ta arendab end mitte üksnes muusikas, vaid üleüldse kunstis – balletis,

skulptuuris, maalits.

Mu suurim eeskuju oli mu isa. See, milline ta oli artistina, inimesena, milline rikas hing tal oli! Samuti on mulle eeskujuks minu ema. Kuulasin kodus salaja isa plaate – ta ise ei tahtnud neid kunagi kuulata. See oli minu jaoks suur nauding, tõeline kvaliteetaeg.

Isa oma plaate kodus ei kuulanud, kuid kuidas on lood sinu enda plaatide kuulamisega?

Ei, ma ei suuda seda samuti teha. See on tunne, nagu näeks end paljana peeglist. Ma tõesti ei saa seda teha. Kui väga vaja, siis kuulan, kuid ma ei armasta seda teha. Viimase DVD valmimise puhul kuulas palju läbi minu ema. Arvan, et kui inimene hakkab end liialt imetlema, on asi

minemas väga vales suunas.

Oled välja andnud kolm plaati – Con Spirito, heliplaadi Vanemuise sümfooniaorkestriga ja DVD „Ad patrem meum“. Kõigil kolmel oled koostööd teinud eesti muusikutega. Oli see teadlik valik?

See on hea tähelepanek! Teadlik valik pole see olnud, kuid see on jälle kuidagi loomulikult nii kujunenud. Mulle väga meeldib eesti muusikutega musitseerida ja on tore, et plaatidega on selline ühendus tekkinud.

Kui sageli sa koos emaga lavale satud ja kas see on meeldiv või pigem natuke hirmutav ettevõtmine?

Hirmutav pole see kindlasti. Tihti me ei esine, kuid see on alati väga tore kogemus. Viimati astusime üles koos Klaaspärlimängul.

Pidasin hirmutava ettevõtmise all silmas seda, et oma emale tuleb end ehk veelgi paremast küljest näidata, end tõestada.

Vot seda tunnet pole mul kunagi olnud, et peaksin end kellelegi tõestama. Seda pole ma iialgi tundnud. Inimene on inimene, me kõik oleme erinevad ja meil kellelgi pole ühesuguseid sõrmejälgi või samasugust DNAd. Emaga esinemine on pigem soe ja positiivne kogemus.

Oled öelnud, et konkurssidel käimine ja auhinnad ei ole sulle olulised. Paljud artistid just võitmist ootavad, et oleks, mida riulile panna ja näidata.

Minu jaoks on muusika ja sport eri asjad, kuid tänapäeval tehakse muusikast pisut spordi moodi asi – kes on kiirem, kes on parem. Muusikal ei ole piire ja neid piire ei saa ka tekitada ega punktides mõõta. Konkurssid on siiski vajalikud, sest neilt on väga palju õppida. See nõuab ettevalmistust, suurt tähelepanu. Noored peavad käima konkurssidel, et end arendada. Jah, tore on võita, kuid tähtis on see, et perspektiiv oleks siiski pikem kui ühest võistlusest teiseni. Sel, kas võit tuleb või mitte, pole absoluutselt tähtsust.

Plaate soovitab: Igor Garšnek

Tafenu-Aimla Kvintett

„(P)ühendus“

Pole saladus, et Raivo Tafenu ja Siim Aimla on mõlemad, kuigi kumbki eri moel, meie kõrgelthinnatud saksofonistid-multiinstrumentalistid. Aga ühenduses peitub jõud – Tafenu-Aimla Kvinteti sel kevadel salvestatud ning suve hakul ilmunud plaat „(P)ühendus“ on selle järjekordne tõestus. Ja pole ka ime, kuna peale eelmainitute osalevad selles koosluses veel ka nii head džässmuusikud nagu Eno Kollom (trummid), Virgo Sillamaa (kitarr) ja Mihkel Mälgand (kontrabass).

Albumi kaheksast loost pooled on komponerinud Raivo Tafenu ja teise poole muusikast Siim Aimla. Seda teades on hea jälgida, kuivõrd ja milles üldse avaldub nende loomenatuuride erinevus. Paistab, et kui Tafenule on südamelähedasem n-ö „vana hea“ *mainstream jazz*, siis tema noorem kolleeg Aimla tundub mitmesugustele stiilimikstuuridele ehk pisut rohkem avatud olevat. Näiteks Siim Aimla loos „Soundsystem“ on tunda nii *modal jazz*'ile kui *fusion*'ile iseloomulikke mõtlemisi. Ning tema energilise rütmimustriga „Eurotrain“ laseb aimata koguni jõulise *jazzrock*'i kontuure.

Samas Raivo Tafenu lugu „Päripäev“ mõjub põhivoolu džässi võtmes romantilise ballaadina. Kuigi teemad polegi siin alati kuigi võrd meelde jäävad, on kahtlemata meelde jääv loo iseäralikult läbipaistev kõlakoloriit. Või siis Tafenu lugu „Vikerraadio“, mis on sama džässisõbralik nagu Vikerraadio ise – ilus *bossa nova* muretute 1960ndate või isegi „bossakuninga“ Antonio Carlos Jobimi enda vaimus.

Igatahes Raivo Tafenu ja Siim Aimla koostööst on sündinud väärt album, mis peaks iga džässisõbra plaadiriulis olema. Üks asi veel – tänapäeval kasutatakse stuudiosalvestuseks väga harva analoogtehnikat ehk mitmerealsi lintmakke (*tape recorder*), kuid kõnealune CD on just nimelt sel kombel sõna otseses mõttes lindistatud.

Sigrid Kuulmann (viul) ja Marko Martin (klaver)

Eduard Tubin. Works for Violin and Piano Vol II

See Estonian Record Productionsi (ERP) välja lastud Eduard Tubina kammermuusikaga plaat on järg Sigrid Kuulmanni ja Marko Martini samanimelisele Tubina-albumile *Vol I*, mis ilmus 2010. aastal ning mis oli samuti ERP produtseeritud. Ning seda, et nii eelnimetatud viiulisolist kui pianist on kammermuusikutena mõlemad oma eriala tippkoolitusega (Kuulmann Londonis ja Düsseldorfis ning Martin Londoni Guildhall School of Music and Drama's) tipptegijad, ei hakka siinkohal üle kordama.

Sellel plaadil saab kuulda kaheksat Tubina helitööd väga erinevatest loomeperioodidest, kuna plaadil kõlav „Süit Eesti tantsulugudest“ sooloviilile (1979) on helilooja viimane viiuliteos, seevastu „Kolm pala“ (1933) on teadaolevalt Tubina üks esimesi (kui mitte kõige esimene) viiulikompositsioon. Ent üks kõnealusel CD-l kõlav helitöö on siiski erandlik – Kapriisi nr 24 (1945) autoriteks on tegelikult tandem Paganini-Tubin, kuna eesti helilooja kirjutab selle kuulsa itaallase ülimerenokale *capriccio*'le Zelia Aumere palvel vaid klaverisaate.

Eduard Tubina viiulimuusika on esituslikult igale interpreedile mõistagi väga nõudlik reper-

tuuar. Ja seda mitte ainult mängutehnilises, vaid ka rahvaviisiliste karakterite väljendusrikkuse esiletoomise tähenduses. Selles mõttes on nauditav, kui eredalt on Sigrid Kuulmann tabanud näiteks „Kivikasuka“ humoorikat labajala-tantsu karakterit „Süidis eesti tantsulugudest.“ Esitusliku tervikuna mõjub see plaat iga tahes väga detailrikkana, aga kui midagi eraldi veel välja tuua, siis kahtlemata viiuli-klaveri rütmiperfektset ansambli mängu tokaatalikus „Kuke tantsus“ balletist „Krat“.

Baltic Baroque, Grigori Maltizov

Vivaldi Violin Sonatas

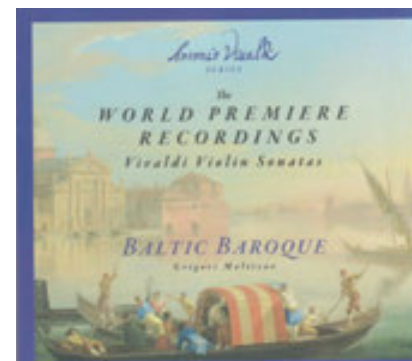
Antonio Vivaldi (1678–1741) on üks neist vähestest heliloojatest, kelle kohta võib kindlapeale öelda, et ta on „väga tuntud“, ja samavõrra põhjendatult, et ta on „peaaegu tundmatu“. Oleneb teostest, kuna Vivaldi orkestrimuusikat ja viiulikontserte (näiteks „Aastaajad“) teatakse ju tööpoolest hästi, samas kui tema kammermuusikat tuntakse märksa vähem.

Ent veel keerulisemaks teeb Vivaldi kammerteoste puhul olukorra autorluse probleem, kuna nii mõnedki selle itaalia barokkuulsuse trisonaadid on sattunud hoopis teiste, märksa vähem tuntud tollaste barokkeliloojate (näiteks Johan Helmich Romani, Giuseppe Tartini ja Andrea Zani) algupäraselt trükitud sonaatide kogumikesse. Ning alles hiljem (viimati 2006. aastal) on muusikateadlased õige autori (st Vivaldi) ekspertiisi käigus siiski tuvastanud.

Raske öelda, kuivõrd oli tol ajal tegemist omaaegse teadliku „piraatlusega“ ning kuivõrd kirjastamislaste eksimustega – igatahes fakt on see, et ka mõned siiani Vivaldile omistatud helitööd ei pruugi sugugi olla Vivaldi kirjutatud. Varastada võis temagi. Selles mõttes tasub jälgida vanamuusika ansambli Baltic Baroque äsjailmunud CD „Vivaldi Violin Sonatas, the World

Premiere Recordings“ plaadiraamatu üksikasjalikku teksti, mis detektiivtäpsusega lahkab toonaste barokkeliloojate keerulisi võltsinguteemalisi sasipuntraid.

Tähelepanu äratav selle CD puhul aga see, et plaadil kõlavaid Vivaldi sonaate pole (väidetavalt) kunagi varem salvestatud. Nii et need kuus Vivaldi teost, mida viiuldaja Grigori Maltizovi juhatusel Baltic Baroque'i esituses nüüd kuulda saab, võivad mõnele muusikateadlasele pakuda tõelist avastamisrõõmu. Tavakuulajale aga tänu stiilitäpsele ettekandele emotsionaalse väärt kuulamiselamuse.

Eesti Kontsert

Klaverisari Pianisti portree

Sarja kunstiline nõustaja
Kalle Randalu

T 29. oktoober kell 19 Estonia kontserdisaal

MIHKEL POLL (klaver)

Liszt, Brahms, Enescu, Bartók

Tõnu Kõrvits. Uus teos (esiettekanne)

N 21. november kell 19 Estonia kontserdisaal

"1974: Oscar Peterson Eestis"

KRISTJAN RANDALU, JÜRMO EESPERE,
SVEN KULLERKUPP, RAUN JUURIKAS,
Toivo Unt (bass), Brian Melvin (trummid)

T 17. detsember kell 19 Estonia kontserdisaal

"Sõnadeta laul"

KALLE RANDALU (klaver)

Mendelssohn-Bartholdy, Schumann jt

Helena Tulve. Uus teos (esiettekanne)

T 14. jaanuar kell 19 Estonia kontserdisaal

TOOMAS VANA (klaver)

Haydn, Brahms, Prokofjev, Rahmaninov

Mart Siimer. Uus teos (esiettekanne)

25. veebruar kell 19 Estonia kontserdisaal

"La valse"

PEETER LAUL (klaver, Venemaa)

von Weber, Schubert, J. Strauss, Ravel jt

Jaan Rääts. Uus teos (esiettekanne)

T 18. märts kell 19 Estonia kontserdisaal

MARTIN STADTFELD (klaver, Saksamaa)

Bach, Chopin

K 23. aprill kell 19 Estonia kontserdisaal

YUNDI LI (klaver, Hiina)

KULDNE kontserdisari KLASSIKA

R 4. oktoober kell 19 Estonia kontserdisaal

"Sümfooniline seiklus"

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

Solist Marina Šagutš (sopran, Peterburi Maria Teater)

Dirigent Arvo Volmer

Wagner. "Vorspiel und Liebestod" ooperist "Tristan ja Isolde"

Wagner / Vlieger. Sümfooniline seiklus "Nibelungide sörmus"

R 8. november kell 19 Estonia kontserdisaal

Vanemuise kontserdimaja 15

VANEMUISE SÜMFOONIAORKESTER

Christina Åstrand (viul, Taani)

Dirigent Paul Mägi

Tšaikovski. Viulikontsert D-duur

Tšaikovski. Sümfoonia nr 6 "Pateetiline"

R 29. november kell 19 Estonia kontserdisaal

"Üllatussümfoonia"

TALLINNA KAMMERORKESTER

Solistid Kädy Plaas (sopran), Indrek Vau (trompet)

Dirigent Risto Joost

Haydn. "Üllatussümfoonia" ja trompetikontsert

Mozart. Sümfooniad ja kontsertaariad

N 27. veebruar kell 19 Estonia kontserdisaal

"Romantiline"

RAHVUSOOPER ESTONIA ORKESTER

Dirigent Vello Pähn

Bruckner. Sümfoonia nr 4 Es-duur, "Romantiline"

L 22. märts kell 17 Estonia kontserdisaal

Mozarti "Reekviem"

PÄRNU LINNAORKESTER

EESTI FILHARMOONIA KAMMERKOOR, koori solistid

Dirigent Eri Klas

Mozart. Sümfoonia nr 40

Mozart. "Reekviem"

N 3. aprill kell 15 Estonia kontserdisaal

"Peer Gynt"

EMTA SÜMFOONIAORKESTER

Dirigent TOOMAS VAVILOV

Grieg. Orkestrisüit "Peer Gynt"

Grieg. Klaverikontsert a-moll

Liszt. Sümfooniline poeem "Prelüüdid"

L 26. aprill kell 19 Estonia kontserdisaal

"Kevad Itaalias"

KLAASPÄRLIMÄNG SINFONIETTA

Solist Massimo Mercelli (flööt, Itaalia)

Dirigent Piercarlo Orizio (Itaalia)

Respighi, Vivaldi, Salieri, Puccini, Sollima, Rossini

EK kevadhooaja lõpetamine. Eesti Kontserdi vanemtoimetaja Tiiu Valper, helilooja Olav Ehala ja taustal Eesti Kontserdi veebi-toimetaja Kaja Kruus.

Eesti Kontserdi (EK) kevadhooaja lõpetamine. EK direktor Jüri Leiten ja loomenõukogu liige Toomas Velmet.

Balletifestival. Kevadine suursündmus Ida-Virumaal. Jüri Leiten, Jõhvi kontserdi-maja juht ja festivali vedav jõud Piia Tamm ning lavastaja-koreograaf Teet Kask.

Jõhvi Balletifestival. Ballett "Maailma loomine", Moskva klassikalise balleti teater.

Suure-Jaani muusikafestival igal aastal juunis enne jaanipäeva. Hüpassaare soos "Päikesetõusukontsert", esineb "Klassikatähtede" finalist Heigo Rosin marimbal.

Suure-Jaani muusikafestival. Kadri Voorand ja bänd Suure-Jaani kirikus.

"7 linna muusika". Suvine festival Ida-Virumaal. Seekord ka teistmoodi ehk Smilers ja Henrik Sal-Salleri kirikukontsert.

"7 linna muusika" Narva -Jõesuus. Puhkpillipoisid Brassical maal ja vees.

Muusikasuve tippsündmus – Saaremaa ooperipäevad (SOP). Galakontsert Kuresaares, (vasakult) Eesti Kontserdi turundusjuht Katrin Aunpu, välisminister Urmas Paet abikaasaga, suursaadik Gruusias Prit Turk abikaasaga, Eesti Kontserdi arendusjuht Kertu Orro, suursaadik Pekingis Toomas Lukk abikaasaga, grusiinide esindajad ja Jüri Leiten.

Saaremaa ooperipäevad. "Attila", Thbilisi ooperi- ja balletiteater (Gruusia). Nimiosas maailmanimega bass Paata Burtšuladze tõi saali täis ja vallutas publiku.

Saaremaa ooperipäevade Vilsandil. Meestelaul kostku maalt merele! Esineb RAM.

Saaremaa ooperipäevade lõpetamine. „Uksed kinni“ – kultuuritoetaja hr Enn Kunila ja ooperipäevade kunstiline juht hr Arne Mikk sulgevad sümboolselt festivali uksed Vilsandi saarel viimasel SOP 2013 kontserdil.

Saaremaa ooperipäevad. Laine Randjärv, dirigent ja geniaalne muusik Andres Mustonen, kultuuriminister Paavo Nõgene ja Rein Lang. Kõik on ooperipäevadega rahul!

Jaapani kammerorkester Orchestra Ensemble Kanazawa augustiõhtul Narva raekoja platsil.

"Õhtujazz", Estonian Dream Big Band. Narvas kõlas ka augustiõhtune džäss. Soleerib Raivo Tahvenau.

Jaapani kammerorkester Orchestra Ensemble Kanazawa ja klassikatäht Marcel Johannes Kits Narva raekoja platsil.

Tulge Eestisse ... vaatama maailma kõige suuremat püramiidi !

Arhitektuuribüroo Kadarik Tüür Arhitektid koostöös VKG Ojamaa kaevanduse meeskonnaga töötasid välja uudse aheraine taaskasutamise viisi, mille järgi kasutatakse aherainet püramiidipargi rajamiseks.

Ida-Eestis paiknev Ojamaa kaevandus toodab aastas umbes miljon tonni aherainet ehk kivijäätmeid, mis tekivad põlevkivi kaevandamise ja rikastamise tulemusel. Kaevanduse meeskond ja arhitektuuribüroo ühendasid jõud, et leida koos parim viis jäätmete keskkonnasäästlikus taaskasutamiseks. Algidee oli lihtne: kui me võtame midagi inimestelt ja looduselt, peame midagi ka tagasi andma – midagi, mida saame koos nautida või mille üle uhked olla.

Oma töös leidsid arhitektid inspiratsiooni maailma eri paikades asuvatest püramiididest ning ühendasid need ühte projekti. Nii sündis tänapäevane idee, kuidas tehismaastikku ära kasutada piirkonna atraktiivsuse suurendamiseks. Kui tavaliselt on püramiidid vaid vaatamiseks ning nende tippu jõudmine vaearikas või ohtlik, siis Aidu

püramiidipargis rajatavad kaldteedega püramiidid on väga lihtsalt kasutatavad.

Valmiv tehismaastik loob väga mitmekülgsed võimalused erinevate teenuste ja atraksioonide rajamiseks, restoran, veinikelder, kalmistu, koht ujumise jaoks on vaid mõned võimalused, mida tulevikus aidu püramiidiala võimalust teha on Kava kohaselt rajatakse Aidusse ka maailma suurim püramiid kõrgusega 154 meetrit, mille tippu on kõigil soovijatel võimalik ohutult mööda kaldteid ronida.

Püramiidipargi rajamine pargi rajamine võtab aastakümneid. Lühim aeg kompleksi ehitamiseks on hinnanguliselt 20 aastat, kusjuures tänapäeval on töövahenditeks targad masinad, mitte orjad ja köied. Esimene püramiid peaks valmima aastaks 2020 ning siis on huvilistel selle tipus olla ajaloo tunnistajateks. Valminuna kujuneb projektist kindlasti oluline vaatamisväärsus ning rajatised on nähtavad ka kosmosest.

See on kahtlemata midagi paremat kui ... lihtsalt veel üks aherainemägi.

R, 30. august kell 19 Jõhvi kontserdimaja L, 31. august kell 19 Estonia kontserdisaal
Hooaja avakontserdid
RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER NOVAJA ROSSIA (MOSKVA)
Dirigent ANDRES MUSTONEN
Wagner: Avamäng ooperile „Tristan ja Isolde“ Kantšeli. „Lingering“
Brahms. Sümfoonia nr 1 Gubaidulina. „Ratsanik valgel hobusel“ (ainult Tallinnas)
 Riiklik sümfooniaorkester **Novaja Rossija** loodi 1990. aastal, alates 2002. aastast on orkestri kunstiline juht **Juri Bašmet**, kelle juhendamisel on orkester saavutanud tuntuse oma erilisel vaba, ekspressiivse ja rikkaliku esituslaadi poolest. Novaja Rossija on musitseerinud koos turnustatud solistide ja dirigentidega, nagu Valeri Gergiev, Elisabeth Leonskaja, Boris Berezovski, Viktor Tretjakov, Gidon Kremer, Vadim Repin jpt. Lisaks klassikalise repertuaari omanäolistele ettekannetele on orkester paljude tänapäeva heliloojate, teiste hulgas Sofia Gubaidulina, Alfred Schnittke, Nino Rota, Gia Kantšeli jt teoste esmaettekandja. „Novaja Rossija veenab kuulajat, et orkestrimängu tehniline ja emotsionaalne meisterlikkus, mida Vene orkestrid on aastakümneid eksponeerinud, ei ole kuhugi kadunud. Saabunud on uus generatsioon muusikuid, kes tõstab orkestrimängu kultuuri eneoolematutesse kõrgustesse.“ (Kultura, Venemaa)

T, 3. september kell 19 Estonia kontserdisaal
Hooaja avakontserdid
I, CULTURE ORCHESTRA
Dirigent KIRILL KARABITS, solist KHATIA BUNIATISHVILI (klaver)
Ljatošinski. Sümfooniline ballaad „Grazyna“ Prokofjev. Kontsert klaverile ja orkestrile nr 1 Bartók. Kontsert orkestrile
I, Culture Orchestra ühendab armeenia, aserbaidžani, valgevene, gruusia, moldaavia, poola ja ukraina parimaid noori interpreete. Mõne tegutsemisaastaga on orkester üles astunud Berliini Filharmoonias, Royal Festival Hallis, Teatro Realis. Tallinnas on orkestri ees Euroopa uue muusikapõlvkonna tähed. Ukraina dirigent **Kirill Karabits** on pidev külaline rahvusvaheliste tiporkestrite ees. Eriti on ta tunnustatud Inglismaal: ta on Bouremouthi SO kõrgelt hinnatud peadirigent, äsja pälvit ta Kuningliku Filharmooniaühingu dirigendipreemia. 26-aastane gruusia pianist **Khatia Buniatishvili** on samuti jõudnud tähtsaimatele kontserdilavadele, sh koostöödega **Paavo** ja **Kristjan Järvi**ga. Tema eriline toetaja on **Martha Argerich**, kes on märkinud: „Khatia on haruldaselt andekas noor pianist. Tema pianistivõimed, loomulik musikaalsus, kujutlusvõime ja briljantne virtuosus avaldavad sügavat muljet.“

R, 13. september kell 19 Vanemuise kontserdimaja
Hooaja avakontsert
VANEMUISE SÜMFOONIAORKESTER JA OOPERIKOOR
Tartu Noortekoore Liisi Kasenõmm (sopran, Eesti/Saksamaa) Jovita Vaskeviciute (metsosopran, Leedu Rahvuskooper) Mati Turi (tenor)

Križjanis Norvelis (bass, Läti Rahvuskooper) Reigo Tamm (tenor) Alger Ahuna (sopran, Tartu Poistekoore) Dirigent Paul Mägi
Felix Mendelssohn-Bartholdy. Oratoorium „Elias“ op. 70
Vanemuise teatri ja Vanemuise kontserdimaja koostööprojekt

T, 10. september kell 20 Rahvuskooper Estonia kammersaal
Estonia maja 100, „Müstilised hääled“
„Sampo tagumine“: ETV tütarlastekoore, Anne-Liis Poll (hääleimprovisatsioon) Dirigent Aarne Saluveer
Tormis, Vaiko Eplik (esiettekanne)
 Uus kontserdisari „Müstilised hääled“ toob Eestisse eksootilisi vokaalansambleid ning esitleb ka Eesti vokaalkollektiive ülatuslike kavadega. Veljo Tormise „Sampo tagumine“ valmis Hannoveri EXPO tellimusele, „Kalevala“ tekstile. Rütmiplillide hulgas on häälestatud kirves ja puutrummid, esitus kaasab keerukat tantsujoonist. Anne-Liis Polli hääleimprovisatsioon ehk Häik on muusika, mis sünnib siin ja praegu, mõtted vormitakse häälega improviiseeritud tervikliku luku. Vaiko Epliku uudisteosena kõlab muusika, mis loodud filmile „Suurmaalritöö“.

E, 16. september kell 19 Rahvuskooper Estonia suur lava
Estonia maja 100
CON BRIOTÄHED SUUREL OOPERILAVAL:
Marius Järvi, Virgo Veldi, Ralf Taal, keelpillikvartett Prezioso

N, 19. september kell 19 Estonia kontserdisaal
Estonia maja 100
KESKAEGNE LITURGIILINE DRAAMA „TAANIEMI MÄNG“
HORTUS MUSICUS, ANDRES MUSTONEN
 Solistid Kädy Plaas, Pavlo Balakin, Riho Ridbeck, Anto Önnis, Tõnis Kaumann
 Džässtriko Jaak Sooäär, Tanel Ruben, Taavo Remmel
 Tütarlastekoore Ellerhein ja Eesti Rahvusmeeskooi solistid Riina Vanhanen (kujundus ja kostüümid) Need, kes viibisid 1975. aastal samas saalis „Ludus Danielise“ ettekandel paar aastat varem asutatud tudengiansambli esituses, ei unusta seda ilmselt kunagi. Hortus Musicuse esimene „Ludus Danielis“ kujunes kogu nõukogude perioodi üheks murrangulisemaks kultuurisündmuseks. Järgnevatel aastakümnetel on Hortus viinud oma „Taaniemi mängu“ suurlinnades saalides paljudes maades. Müsteeriumi 2013. aasta versiooniks kasutavad Andres Mustonen ja ta mõttekaaslased džässtriot, videolahendusi, lavabutafooriat ning kostüüme. Beauvais' katedraalikoosis 12. sajandil tegutsenud tundmatu autori poolt vana testamendi ainetel loodud „Taaniemi mäng“ on liturgiline draama, mis hõlmab kunstides sageli peegeldatud sündmusi prohvet Taanieli elukäigus: kuningapalee seinale ilmunud tulkirjas sõnu, imelist pääsemist lõvide keskel.

EESTI KONTSERDI HOOAEG 2013/2014

KRONOLOOGIA

Hooaja avakontserdid
 R, 30. august kl 19 Jõhvi km sümfooniaorkester NOVAJA ROSSIA (Moskva) / Andres Mustonen
 L, 31. august kl 19 Estonia ks sümfooniaorkester NOVAJA ROSSIA (Moskva) / Andres Mustonen

SEPTEMBER 2013

T, 3.09 kl 19 Estonia ks, Hooaja avakontserdid, I, CULTURE ORCHESTRA / Kirill Karabits / Khatia Buniatishvili
 N, 5.09 kl 19 Berliner Philharmonie, Berliin, EESTI RAHVUSMEESKOOR, Berliini Raadio Sümfooniaorkester
 R, 6.09 kl 18.10 ja 18.40 RO Estonia Talveaia ees, *Estonia maja 100*, Tõnis Kaumann. „Welcome to Estonia“ (esiettekanne)
 L, 7.09 kl 18.30 RO Estonia Talveaia ees, *Estonia maja 100*, Tõnis Kaumann. „Welcome to Estonia“ (esiettekanne)
 L, 7.09 kl 17.45 Estonia ks, *Estonia maja 100*, Toomas Siitani vestlusring
 P, 8.09 kl 20 RO Estonia Talveaia, *Estonia maja 100*, džässansambel Kirsioied

T, 10.09 kl 14–18 väillava, *Estonia maja 100*, pärimusmuusikud väillava
 T, 10.09 kl 19 Estonia ks, *Estonia maja 100*, Estonian Folk Orchestra

T, 10.09 kl 20 RO Estonia kammersaal, *Estonia maja 100*, „Sampo tagumine“, ETV tütarlastekoore / Aarne Saluveer

K, 11.09 kl 19 RO Estonia kammersaal, *Estonia maja 100*, kontsertetendus „Diiva“ / Annaliisa Pillak

K, 11.09 kl 19 Kuressaare Kultuurikeskus. „Muusika Eestimaale“, Estonian Folk Orchestra

N, 12.09 kl 19 Mooste Folgikoda. „Muusika Eestimaale“, Estonian Folk Orchestra

N, 12.09 kl 10, 12, 14 RO Estonia kammersaal, *Estonia maja 100*, Piip ja Tuut 100-aastases Estonias

R, 13.09 kl 14–18 väillava, *Estonia maja 100*, noortekollektiivid väillaval „Järelkasv“

R, 13.09 kl 18 RO Estonia kammersaal, *Estonia maja 100*, Eesti Rahvusmeeskoor / Mikk Üleoja. Tormis

R, 13.09 kl 19 Vanemuise km, avakontsert ORATOORIUM „ELIAS“, Vanemuise sümfooniaorkester ja ooperikoore / Paul Mägi

L, 14.09 kl 14–17 väillava, *Estonia maja 100*, noortekollektiivid väillaval „Järelkasv“

P, 15.09 kl 12 ja kell 14 väillava, Estonia maja 100, Promenaadikontsert, Pärnu linnaorkester / Jüri Alpertin

P, 15.09 kl 13 väillava, *Estonia maja 100*, Kuninglik kvintett

P, 15.09 kl 17 Estonia Talveaia, *Estonia maja 100*, autogrammitund: Hortus Musicus

E, 16.09 kl 19 RO Estonia suur saal, *Estonia maja 100*, Con Brio tähed ooperilaval

T, 17.09 kl 17 RO Estonia Talveaia, *Estonia maja 100*, autogrammitund: Eesti Rahvusmeeskoor

T, 17.09 kl 18 Narva Aleksandri kirik,

Hortus Musicus, Andres Mustonen

T, 17.09 kl 20 RO Estonia Talveaia, *Estonia maja 100*, džässikohvik: Joel RemmelTrio

K, 18.09 kl 15 Estonia ks, *Estonia maja 100*, Lõunamuusika, keelpilligala, Tallinna Kammerorkester / Eri Klas

K, 18.09 kl 20 RO Estonia Talveaia, *Estonia maja 100*, džässikohvik: kitarriduo Paul Shighara – Jaak Sooäär

N, 19.09 kl 10, 12, 14 RO Estonia kammersaal, *Estonia maja 100*, lastekontsert „Seitsme maa ja mere taga“

N, 19.09 kell 17 RO Estonia Talveaia, *Estonia maja 100*, autogrammitund: Eesti Kontsert

N, 19.09 kl 19 Estonia ks, *Estonia maja 100*, liturgiline draama „TAANIEMI MÄNG“, Hortus Musicus / Andres Mustonen

N, 19.09 kl 20 RO Estonia Talveaia, *Estonia maja 100*, džässikohvik: duo James Lampi – Tanel Ruben

R, 20.09 kl 19 Estonia ks, *Estonia maja 100*, BEETHOVENI ÜHEKSAS, „OOD RÕOMULE“

R, 20.09 kl 19 Vanemuise km, *Elliitkontserdid*, duo Anna-Liisa Bezrodny – Irina Zahharenkova

T, 24.09 kl 19 Estonia ks, *Elliitkontserdid*, duo Anna-Liisa Bezrodny – Irina Zahharenkova

K, 25.09 kl 19 Estonia Talveaia, *Kontsertjazz*, trio STATION MIR (Prantsusmaa)

N, 26.09 kl 19 Vanemuise džässisaal, *Kontsertjazz*, trio STATION MIR (Prantsusmaa)

R, 27.09 kl 19 Jõhvi km, *Kontsertjazz*, trio STATION MIR (Prantsusmaa)

R, 27.09 kl 19 Pärnu km, Rahvuskooper Estonia BALLETTIGALA „Eesti ballett 95“

P, 29.09 kl 16 Rõuge rahvamaja, *Muusika Eestimaale*, Heidy Tamme, Lembit Saarsalu, Olav Ehala

E, 30.09 kl 16 Vastseliina rahvamaja, *Muusika Eestimaale*, Heidy Tamme, Lembit Saarsalu, Olav Ehala

OKTOOBER

T, 1.10 kl 18.45 Estonia ks, RAHVUSVAHELISE MUUSIKAPÄEVA AUHINNAGALA, ERSO / Arvo Volmer

T, 1.10 kl 19 Võru km Kannel, Rein Rannap, Vox Clamantis / Jaan-Eik Tulve „Taevane ja maine“, *Muusika Eestimaale*, Rein Rannap

K, 2.10 kl 19 Viljandi Pärimusmuusika Ait, Rein Rannap, Vox Clamantis / Jaan-Eik Tulve „Taevane ja maine“ Muusika Eestimaale, Rein Rannap

K, 2.10 kl 18 Kärda kultuurikeskus. *Muusika Eestimaale*, Laura Põldvere ja Raivo Tafenu ansambel

N, 3.10 kl 17 Evangelische Kirche St. Petri Wolgast, *Usedomi muusikafestival*, Eesti Rahvusmeeskoor / Mikk Üleoja

N, 3.10 kl 18 Antsla Kultuuri-ja spordikeskus. *Muusika Eestimaale*, Laura Põldvere ja Raivo Tafenu ansambel

N, 3.10 kl 19 Estonia ks, „VALGREST VOORANDINI“, Datevik Hovanessian, Estonian Voices, Estonian

N, 3.10 kl 19 Vanemuise km, *Kuldne klassika* „Nibelungi sõrmus“, ERSO / Arvo Volmer / Marina Šagutš

R, 4.10 kl 18 Valga Kultuuri- ja Huvialakeskus. *Muusika Eestimaa*, Laura Põldvere ja Raivo Tafenu ansambel

R, 4.10 kl 19 Estonia ks, *Kuldne klassika* „Nibelungi sõrmus“, ERSO / Arvo Volmer / Marina Šagutš

R, 4.10 kl 19 Jõhvi km, „VALGREST VOORANDINI“, Datevik Hovanessian, Estonian Voices, Estonian

R, 4.10 kl 19 Märjamaa rahvamaja. *Muusika Eestimaa*, puhkpilliansambel Brassical

Dream Big Band, 5.10 kl 18 Rõuge rahvamaja. *Muusika Eestimaa*, Laura Põldvere ja Raivo Tafenu ansambel

L, 5.10 kl 19 Pärnu km, „VALGREST VOORANDINI“, Datevik Hovanessian, Estonian Voices, Estonian

Dream Big Band, 6.10 kl 14 Tallinna Toomkirik, In memoriam Helle Mustonen. Hortus Musicus

E, 7.10 kl 9.30, 11.15 ja 13.15 Jõhvi km, noortepäev „Teeme ise muusikat“

E, 7.10 kl 19 Vanemuise km, „VALGREST VOORANDINI“, Datevik Hovanessian, Estonian Voices, Estonian

Dream Big Band, 8.10 kl 9.30, 11.15 ja 13.15 Vanemuise km, noortepäev „Teeme ise muusikat“

T, 8.10 kl 19 Paide kk, „VALGREST VOORANDINI“, Datevik Hovanessian, Estonian Voices, Estonian Dream Big Band

K, 9.10 kl 19 Riia, Spikeri kontserdisaal, EESTI TRIO, Guy Spielman (klarnet), Marius Järvi (tsello), Mihkel Järvi (klaver)

N, 10.10 kl 9.30, 11.15 ja 13.15 Estonia ks, noortepäev „Teeme ise muusikat“

N, 10.10 kl 19 Moskva Eesti saatkond, RENÉ EESPERE autorikontsert

R, 11.10 kl 18 Kostivere kultuurimõis, *Muusika Eestimaa*, Heidy Tämme, Lembit Saarsalu, Olav Ehala

R, 11.10 kl 19 Moskva Heliloojate Liit, RENÉ EESPERE autorikontsert

R, 11.10 kl 19 Jõhvi km, käsikellade ansambel ARSIS 20, RAM, Peeter Vähi „Ülim vaikus“

R, 11.10 kl 19 Vihula mõis. *Muusika Eestimaa*, „Adios nonino“ Kersti Ala-Murr (sopran), Jaak Lutsoja (akordion), Meelis Vind (klarnetid), Taaavo Rimmel (kontrabass), Virgo Sillamaa (kitarr), Arno Kalbus (löökpillid)

L, 12.10 kl 16 Järva-Jaani kultuurimaja, *Muusika Eestimaa*, Heidy Tämme, Lembit Saarsalu, Olav Ehala

L, 12.10 kl 19 Peterburi Jaani kirik, RENÉ EESPERE autorikontsert

L, 12.10 kl 19 Pärnu km, *Hooaja avakontsert*, käsikellade ansambel ARSIS 20, RAM, Peeter Vähi „Ülim vaikus“

P, 13.10 kl 16 Alatskivi loss, *Muusika Eestimaa*, Heidy Tämme, Lembit Saarsalu, Olav Ehala

P, 13.10 kl 17 Estonia ks, käsikellade ansambel ARSIS 20, RAM, Peeter Vähi „Ülim vaikus“

E, 14.10 kl 9.30, 11 ja 13 Pärnu km, noortepäev „Teeme ise muusikat“

T, 16.10 kl 19 Estonia ks, Eesti Filharmoonia Kammerkoor, Tallinna Kammerorkester / Risto Joost, Bach, Mozart

K, 16.10 kl 19 Tartu Ülikooli aula, *Pianisti portree*, MIHKEL POLL (klaver), Liszt, Brahms, Enescu, Bartók

N, 17.10 kl 15 Estonia ks, *Lõunamuusika*, Vardo Rumessen (klaver), Brahms

R, 18.10 kl 19 Avinurme kultuurikeskus. *Muusika Eestimaa*, puhkpilliansambel Brassical

R, 18.10 kl 19 Estonia ks, „Nõnda kõneles Zarathustra. Richard Strauss 150“, ERSO / Olari Elts

R, 18.10 kl 19 Pärnu km, Rein Rannap, Vox Clamantis / Jaan-Eik Tulve „Taevane ja maine“

L, 19.10 kl 16 Väravatorn, *Suur muusikaakadeemia*, Hortus Musicus, *Vivaldi sonaadid*

L, 19.10 kl 19 Vanemuise km, Rein Rannap, Vox Clamantis / Jaan-Eik Tulve „Taevane ja maine“

L, 19.10 kl 19 Jõhvi km, „Nõnda kõneles Zarathustra. Richard Strauss 150“, ERSO / Olari Elts

P, 20.10 kl 17 Estonia ks, *Nordic Satellites*, Põhjamaade muusikapäevadel: DEFUNENSEMBLE (Soome)

P, 20.10 kl 17 Pärnu km, STOCKHOLM SAXOPHONE QUARTET (Rootsi)

E, 21.10 kl 17 Estonia ks, *Nordic Satellites*, Põhjamaade muusikapäevadel: ansambel U

E, 21.10 kl 19 Estonia ks, *Nordic Satellites*, Põhjamaade muusikapäevadel: STOCKHOLM SAXOPHONE QUARTET

T, 22.10 kl 19 Estonia ks, *Elliikontserdid*, MATI LUKK (kontrabass) jpt.

T, 22.10 kl 19 Jõhvi km, STOCKHOLM SAXOPHONE QUARTET (Rootsi)

K, 23.10 kl 19 Peterburi Jaani kirik, STOCKHOLM SAXOPHONE QUARTET (Rootsi)

N, 24.10 kl 19 Pärnu km, *Pianisti portree*, MIHKEL POLL (klaver), Liszt, Brahms, Enescu, Bartók

N, 24.10 kl 19 Vanemuise km, „Klassikataht 2013“ MARCEL JOHANNES KITS (tsello)

R, 25.10 kl 19 Jõhvi km, *Pianisti portree*, MIHKEL POLL (klaver), Liszt, Brahms, Enescu, Bartók

L, 26.10 kl 16 Väravatorn, „Adieu m'amour“ Hortus Musicus

L, 26.10 kl 20 Sadala rahvamaja, *Muusika Eestimaa*, Henn Rebane

P, 27.10 kl 13 Karula kirik, *Muusika Eestimaa*, tsellokvartett C-JAM

P, 27.10 kl 17 Otepää kultuurikeskus, *Muusika Eestimaa*, tsellokvartett C-JAM

P, 27.10 kl 18 Kadrioru loss, *Suur barokkadeemia*, Hortus Musicus

T, 29.10 kl 19 Estonia ks, *Pianisti portree*, MIHKEL POLL (klaver), Liszt, Brahms, Enescu, Bartók

K, 30.10 kl 19 Estonia ks, Rein Rannap, Vox Clamantis / Jaan-Eik Tulve „Taevane ja maine“

R, 20. september kell 19 Vanemuise kontserdimaja

T, 24. september kell 19 Estonia kontserdisaal *Elliikontserdid*

Duo ANNA-LIISA BEZRODNY (viul), IRINA ZAHARENKOVA (klaver)

Prokofjev, Rein Rannap (esiettekannet) Eesti Interpreetide Liidu ja Eesti Kontserdi koostöösarja alustab sel hooajal kahe meie tipp-interpreedi ansambel.

Anna-Liisa Bezrodny on jõudnud tähtsaimate kontserdikeskuste, festivalide ja konkursiauhindadega, sh Londoni Guildhalli kooli kuldmedal, mille eelmiste saajate hulgas on **Bryn Terfel**, **Tasmin Little**, **Jacqueline du Pré**. „Anna-Liisa Bezrodny on väljapaistev, särava tehnikaga ja tugeva interpreeteri jõuga. Ta ei ole lihtsalt esitaja, vaid tõeline suur muusik.“ (The Classical Source soolokavast Wigmore Hallis, 2008)

Irina Zaharenkova on võtnud preemiaid mainekatele konkurssidel nii pianisti kui ka klavesinistina, samuti fortepianol. Erakordsest mitmekülgusest annavad tunnustust orelil, keemia-, eesti ja soome filoloogia õpingud. „Tähtsatamatu, imepäraselt paindlik rütmijulgus meenutab kõigi aegade parimaid varajase muusika interpreete.“ (Muso, 2012)

T, 1. oktoober kell 18.45 Estonia kontserdisaal **RAHVUSVAHELISE MUUSIKAPÄEVA AUHINNAGALA**

ERSO, dirigent Arvo Volmer
Kunstiline juht Ülo Krigul, lavastaja Hardi Volmer
Koostöös Eesti Muusikanõukogu ja ETVga

N, 3. oktoober kell 19 Estonia kontserdisaal
R, 4. oktoober kell 19 Jõhvi kontserdimaja
L, 5. oktoober kell 19 Pärnu kontserdimaja
P, 7. oktoober kell 19 Vanemuise kontserdimaja
P, 8. oktoober kell 19 Paide kultuurikeskus
“VALGREST VOORANDINI”
DATEVIK HOVANESIAN, ESTONIAN VOICES, ESTONIAN DREAM BIG BAND

2013. aasta 7. oktoobril tähistame ühe kuulsaima eesti laululooja Raimond Valgre 100. sünniaastapäeva. Ettekandele tulevad Valgre laulud uutes, tänapäevase helikeelega ja rohkem džässivaldkonda kuuluvates aranzjeeringutes. Kontserdil astub üles ka džässilegend, kes on mõõnud aastakümnetest tuntud kui üks omanäolisemaid džässilauljateid – Datevik Hovanesian (USA/Armeenia). Lisaks Valgre loominguale kõlab kontserdil ka eesti heliloojate uuem džäss (Vind, Randalu) EDBB esituses ning Kadri Voorandi omalooming ja a cappella seaded ansambelile Estonian Voices.
Koostöös festivaliga Jazzkava

N, 3. oktoober kell 19 Vanemuise kontserdimaja
R, 4. oktoober kell 19 Estonia kontserdisaal
Kuldne klassika
SÜMFOONILINE SEIKLUS „NIBELUNGI SÕRMUS“
ERSO, dirigent ARVO VOLMER, solist MARINA ŠAGUTŠ (sopran)

Kavas on Henk de Vliegeri aranzjeering maailma muusikaajaloo ühest monumentalsematest teostest: Wagneri neljast muusikalisest draamast koosnevast operitetroloogiast „Nibelungi sõrmused“. Tetraloogiasse kuuluvad operid „Reini kuld“, „Valküürid“, „Sigfried“ ja „Jumalate hukk.“ „Tristani ja Isolde“ kuulsas lõpuarias soeierib Peterburi Maria teatri solist, sopran Marina Šagutš.

R, 11. oktoober kell 19 Jõhvi kontserdimaja
L, 12. oktoober kell 19 Pärnu kontserdimaja
hooaja avakontsert

P, 13. oktoober kell 17 Estonia kontserdisaal
KÄSIKELLADE ANSAMBEL ARSIS, EESTI RAHVUSMEESKOOR
Dirigent MIKK ÜLEOJA. Kadri Voorand (vokaal), Peeter Vähi (budistlikud instrumendid)

20 aastat Arsiise kellamuusikat – tähtpäevakava kõrgpunktiks on **Peeter Vähi** suurteos „**Supreme silence**“ („Ülim vaikus“)

„Supreme Silence“ on umbes 50-minutilise teos naishäälele, meeskoorile ja kellade ansambelile, millele aeg-ajalt lisanduvad Tiibeti budistlikud pillid ning äärmiselt diskreetne elektroonika. Osade pealkirjad annavad kätte üldise häälestuse: „Mandala ohverdamine“, „Vajrasattva mantra“, „Ülim vaikus“ ja „Puhta maa palve“. Teise osa aluseks on traditsiooniline sanskritikeelne mantra, viimane osa põhineb avuäärse Jigten Sumgoni (1143–1217) loodud tiibetikeelsele tekstile. Mõlemad tekstid on Peeter Vähi teose jaoks välja valinud Drikung Kargyud, budistliku koolkonna pea, Tema Pühadus XXXVII Drikung Kyabgon Chetsang Rinpoche.

Arsiise esituses kõlavad ansambli 20 tegevusaasta jooksul tellitud seaded ja teosed nii eesti kui ka välismaistelt heliloojaltelt.

R, 18. oktoober kell 19 Estonia kontserdisaal
L, 19. oktoober kell 19 Jõhvi kontserdimaja
Nõnda kõneles Zarathustra, Richard Strauss 150
Eesti riiklik sümfooniaorkester, dirigent Olari Elts

Karol Szymanowski. Kontsertavamäng E-duur, op. 12
Ludwig van Beethoven. Sümfoonia nr 4 B-duur, op. 60

Katkendid näidendimuusikast „Ateena varemed“ / „Die Ruinen von Athen“

op. 113 (Richard Strauss'i redaktsioon)
Richard Strauss. Sümfoonia poeem „Nõnda kõneles Zarathustra“ / „Also sprach Zarathustra“, op. 30

Richard Strauss sümfoonilise poeemi „Also sprach Zarathustra“ algus, päikesetõus mägedes läbi muistse prohveti silmade, on klassikalise muusika enimtuntud helikujundeid. Seda on kohandatud lugematuteks versioonideks, kitšreklaamideni välja, aga ka nii õnnestunult nagu **Stanley Kubrick** filmis „2001: A Space Odyssey“.

Kontsert avab Eesti Kontserdi hooaega läbiva sarja „Nõnda kõneles Zarathustra. Richard Strauss 150“, mis ühineb selle 19.–20. sajandi muusika gigandit tähtpäeva laialdase kajastamisega paljudes paikades üle maailma. Sari hõlmab veel ERSO 19. ja 20. detsembri kontserte **Neeme Järvi** juhatusel, samuti kammerkavasid, ning lõpeb mai algul operi „Ariadne Naxosel“ lavastatud kontsertettekandega. Sarja esimene kava vaatleb loominguliste mõjuvälgade kulgemist **Beethovenist** Straussini ning edasi **Karol Szymanowski**ni, kelle avamängu hoogsus ja sära võistlevad Straussi enesega. Juhatab sarja kunstiline nõustaja **Olari Elts**.

P, 20. oktoober kell 17 Pärnu kontserdimaja
 E, 21. oktoober kell 19 Estonia kontserdisaal
 T, 22. oktoober kell 19 Jõhvi kontserdimaja
 K, 23. oktoober kell 19 Peterburi Jaani kirik
STOCKHOLM SAXOPHONE QUARTET
Põhjamaade uus muusika, Tatjana Kozlova (esiettekanne)

Stockholm Saxophone Quartet on Põhjamaade nimekamaid nüüdismuusikaansambleid, virtuosid ja suhtlejad, kes on võlunud meie aja heliloominguga väga erinevat publikut üle maailma – Euroopa ja USA kõrvalt nt Egiptuses, Lõuna-Aafrikas, Lõuna-Ameerikas, Jaapanis, Mongoolias.
 „Kvarteti virtuosus ja koosmäng piirneb ebareaalse, uskumatuga.“ (Segodnja, Moskva)
 „Rootsi tähtsaimad suursaadikud nüüdismuusika vallas.“ (Svenska Dagbladet)

N, 24. oktoober kell 19 Vanemuise kontserdimaja
 K, 30. oktoober kell 19 Pärnu kontserdimaja
 R, 1. november kell 19 Jõhvi kontserdimaja
 T, 5. november kell 19 Estonia kontserdisaal
Klassikatäht 2013 MARCEL JOHANNES KITS
 Marcel Johannes Kits (tšello), Martti Raide (klaver)
 Trio Robert Traksmann (viulil), Marcel Johannes Kits (tšello), Rasmus Andreas Raide (klaver)
Kavas Chopin, Ligeti, Beethoven
 2013. aasta kevadel esmakordselt Eesti Kontserdi ja Eesti Rahvusringhäälingu koostöös toimunud ja ülipopulaarseks osutunud noorte interpretide telekonkurs „Klassikatähed“ sai eelmise hooaja ERRI populaarseima telesaate tiitli. Telekonkursil osales kaheksa noort muusikut, „Klassikatähed 2013“ võitjaks tuli 17-aastane tšellist **Marcel Johannes Kits**, kes pälvis

Eesti Kontserdi peaaühinna (2000 eurot ja kuni 5 kontserti meie esindussaalides) ning ERSO auhinna (kontsert solistina ERSO ees).
 Žürii liige Kalle Randalu: „Tegemist on väga tänuväärte ettevõtmisega. Saade on toonud telerite ette nii suure hulga vaatajaid, sealhulgas ka klassikalise muusikaga mitte tegelevaid inimesi. Eesmärk on igal juhul täidetud!“

K, 16. oktoober kell 19 Tartu Ülikooli aula
 N, 24. oktoober kell 19 Pärnu kontserdimaja
 R, 25. oktoober kell 19 Jõhvi kontserdimaja
 T, 29. oktoober kell 19 Estonia kontserdisaal
Pianisti portree
MIHKEL POLL (klaver)
Kavas Liszt, Brahms, Enescu, Bartók
 „Mihkel Poll on huvitav ja isikupärane muusik ning suurepärase pianistlike võimetega, kandes ette äärmiselt keerukaid teoseid artistliku üleoleku ning muusikalise vabadusega.“ (helilooja Arvo Pärt). Mihkel Polli konkursivõitude ja esinemiste nimekirja on muljetavaldav. Hooajal 2012/2013 oli Mihkel Poll ERSO resideeriv artist, esitades eesti heliloojate klaverikontserte maestrote Neeme Järvi, Olari Eltsi ja Arvo Volmeri juhatusel. Ees ootavad etteasted koos Birmingham Sinfonia ja Birmingham Schools Symphoni Orchestraga ning

K, 30.10 kl 19 Pärnu km, „Klassikatäht 2013“ MARCEL JOHANNES KITS (tšello)
 K, 30.10 kl 19 Viljandi Pärimumuusika Ait, *Müstilised hääled*, vokaalansambel TENORES DI BITTI (Sardiinia)
 N, 31.10 kl 19 Tallinn Jaani kirik, *Müstilised hääled*, vokaalansambel TENORES DI BITTI (Sardiinia)

NOVEMBER

R, 1.11 kl 19 Tartu Jaani kirik, *Müstilised hääled*, vokaalansambel TENORES DI BITTI (Sardiinia)
 R, 1.11 kl 19 Jõhvi km, „Klassikatäht 2013“ MARCEL JOHANNES KITS (tšello)
 L, 2.11 kl 18 Niguliste kirik, hingedepäeva kontsert, Hortus Musicus
 L, 2.11 kl 19 Pärnu Eliisabeti kirik, *Müstilised hääled*, vokaalansambel TENORES DI BITTI (Sardiinia)
 P, 3.11 kl 16 Jõhvi Mihkli kirik, *Müstilised hääled*, vokaalansambel TENORES DI BITTI (Sardiinia)
 T, 5.11 kl 19 Estonia ks, „Klassikatäht 2013“ MARCEL JOHANNES KITS (tšello)
 K, 6.11 kl 18 Valga Muusikakool, *Muusika Eestimaale*, Rein Rannap (klaver)
 N, 7.11 kl 18 Kilingi-Nõmme klubi, *Muusika Eestimaale*, Rein Rannap (klaver)
 N, 7.11 kl 19 Vanemuise km, Vanemuise kontserdimaja 15, *Kuldne klassika*,

Vanemuise sümfooniaorkester / Paul Mägi / Christina Åstrand, *Tšaikovski*
 R, 8.11 kl 18 Abja kultuurimaja, *Muusika Eestimaale*, Rein Rannap (klaver)
 R, 8.11 kl 19 Estonia kontserdisaal, *Kuldne klassika*, Vanemuise sümfooniaorkester / Paul Mägi / Christina Åstrand, *Tšaikovski*
 L, 9.11 kl 16 Väravatorn, „Rebane tuleb homme linna“, Hortus Musicus
 L, 9.11 kl 16 Värskä kultuurikeskus, *Muusika Eestimaale*, Voldemar Kuslap ja Henn Rebane
 L, 9.11 kl 19 Estonia ks, SOOME BAROKKORKESTER / Markku Luolajan-Mikkola (tšello), *Vivaldi*
 E, 11.11 kl 18 Käina huvi- ja kultuurikeskus, *Muusika Eestimaale*, DORPAT TRIO
 T, 12.11 kl 18 Kärkla muusikakool, *Muusika Eestimaale*, DORPAT TRIO
 T, 12.11 kl 18 Põltsamaa mk, *Ellitkontserdid*, STEN LASSMANN (klaver), Brahms, Liszt, Tubin, Eller
 T, 12.11 kl 19 Paide kultuurikeskus, „Trubaduurlaulud“, Anto Önnis, Robert Staak, Tõnu Jõesaar
 T, 12.11 kl 19 Estonia ks, *Baltic Concert Express*, BALTIC GUITAR QUARTET (Leedu)
 K, 13.11 kl 12 Jõhvi km, „Piip ja Tuut Estonias“ / Siim Aimla ansambel
 K, 13.11 kl 15 Estonia ks, *Lõunamuusika*, „KLASSIKATÄHED 2013“

KUUSAKOSKI
 RECYCLING

toetab:

JÄÄTMETE VASTUVÕTT JA KÄITLUS

K, 13.11 kl 18 Kuusalu mk, *Eliitkontserdid*, STEN LASSMANN (klaver), *Brahms, Liszt, Tubin, Eller*

K, 13.11 kl 19 Pärnu km, *Baltic Concert Express*, BALTIC GUITAR QUARTET (Leedu)

N, 14.11 kl 12 Pärnu km, „Piip ja Tuut Estonias“ / Siim Aimla ansambel

N, 14.11 kl 18 Märjamaa rm, *Eliitkontserdid*, STEN LASSMANN (klaver), *Brahms, Liszt, Tubin, Eller*

N, 14.11 kl 19 Tallinna raekoda, „Taasloodud kitarr!“, SMARO GREGORIADOU (Kreeka)

N, 14.11 kl 19 Vanemuise km, *Baltic Concert Express*, BALTIC GUITAR QUARTET (Leedu)

R, 15.11 kell 11 Vanemuise km, „Piip ja Tuut Estonias“ / Siim Aimla ansambel

R, 15.11 kl 18 Põlva mk, „Taasloodud kitarr!“, SMARO GREGORIADOU (Kreeka)

R, 15.11 kl 19 Järva-Jaani kultuurimaja, *Muusika Eestimaale*, puhkpilliansambel Brassical

R, 15.11 kl 19 Vanemuise km, EESTI RAHVUSMEESKOOR / Nicolas Fink (Saksamaa)

R, 15.11 kl 19 Sadala rm, „Hispaania õhtu“, MARIA RÄÄK (flamenkotants), KRISTO KÄO (kitarr)

L, 16.11 kl 16 Alatskivi loss, „Taasloodud kitarr!“, SMARO GREGORIADOU (Kreeka)

L, 16.11 kl 16 Isaku Rahvamaja, *Muusika Eestimaale*, Laura Põldvere ja Raivo Tafenu ansambel

L, 16.11 kl 17 Estonia ks, EESTI RAHVUSMEESKOOR / Nicolas Fink (Saksamaa)

L, 16.11 kl 19 Peterburi Jaani kirik, *Baltic Concert Express*, BALTIC GUITAR QUARTET (Leedu)

P, 17.11 kl 16 Vanemuise km, „Taasloodud kitarr!“, SMARO GREGORIADOU (Kreeka)

P, 17.11 kell 17 Jõhvi km, *Baltic Concert Express*, BALTIC GUITAR QUARTET (Leedu)

T, 19.11 kl 19 Vanemuise km, *Pianisti portree*, 1974: OSCAR PETERSON TALLINNAS / Randalu / Eespere / Kullerkupp / Juurikas

K, 20.11 kl 18 Kuressaare mk, *Eliitkontserdid*, STEN LASSMANN (klaver), *Brahms, Liszt, Tubin, Eller*

K, 20.11 kl 19 Avinurme kultuurikeskus, *Muusika Eestimaale*, Sibul-Vaigla-Rull

K, 20.11 kl 19 Pärnu km, *Pianisti portree*, 1974: OSCAR PETERSON TALLINNAS / Randalu / Eespere / Kullerkupp / Juurikas

N, 21.11 kl 18 Räpina mk, *Muusika Eestimaale*, Villu Veski ja Tiit Kalluste

N, 21.11 kl 19 Tapa Kultuurikoda, *Muusika Eestimaale*, Sibul-Vaigla-Rull

N, 21.11 kl 19 Estonia ks, *Pianisti portree*, 1974: OSCAR PETERSON TALLINNAS / Randalu / Eespere / Kullerkupp / Juurikas

N, 21.11 kl 19 Narva linnus, TALLINNA POISTEKOOR 25

R, 22.11 kl 19 Vihula mõis, *Muusika*

Eestimaale, Rein Rannap (klaver)

R, 22.11 kl 19 Jõhvi km, *Pianisti portree*, 1974: OSCAR PETERSON TALLINNAS / Randalu / Eespere / Kullerkupp / Juurikas

R, 22.11 kl 19 Haanja rahvamaja, *Muusika Eestimaale*, Villu Veski ja Tiit Kalluste

R, 22.11 kl 19 Peterburi Jaani kirik, TALLINNA POISTEKOOR 25

L, 23.11 kl 16 Kostivere Kultuurimõis, *Muusika Eestimaale*, Rein Rannap (klaver)

T, 26.11 kl 18 Valga mk, *Helilooja Eestimaale*, LIIS VIIRA autorikontsert

T, 26.11 kl 19 Estonia ks, *Eliitkontserdid*, STEN LASSMANN (klaver), *Brahms, Liszt, Tubin, Eller*

K, 27.11 kl 18 Põlva mk, *Helilooja Eestimaale*, LIIS VIIRA autorikontsert

K, 27.11 kl 19 Pärnu km, TALLINNA POISTEKOOR 25

R, 29.11 kl 19 Vanemuise km, TALLINNA POISTEKOOR 25

R, 29.11 kl 19 Estonia ks, *Kuldne klassika*, Tallinna Kammerorkester / Risto Joost, Kädy Plaas (sopran), Indrek Vau (trompet), *Haydn, Mozart*

L, 30.11 kl 16 Väravatorn, „Monteverdi ja tema aeg“, Hortus Musicus

L, 30.11 kl 19 Estonia ks, TALLINNA POISTEKOOR 25

L, 30.11 kl 19 Pärnu kontserdimaja sünnipäevakontsert! *Kuldne klassika*, Tallinna Kammerorkester / Risto Joost, Kädy Plaas (sopran), Indrek Vau (trompet), *Haydn, Mozart*

DETSEMBER

P, 1.12 kl 15 Joelähtme rm, „Trubaduurlaulud“, Anto Önnis, Robert Staak, Tõnu Jõesaar

P, 1.12 kl 16 Järva-Jaani km, *Muusika Eestimaale*, KUNINGLIK KVINTETT

P, 1.12 kl 16 Avinurme kk, „Itaalia meeleolus“, Karmen Puis, Källi Kudu, Lande Lampe-Kits

P, 1.12 kl 17 Kuusalu rm, „Tähistaeva heledus“, Hanna-Liina Vösa, Rene Soom, Tarmo Eespere

P, 1.12, kl 19 Tapa Kultuurikoda, *Muusika Eestimaale*, Kaia Urb (sopran), Heiki Mätlik (kitarr)

E, 2.12 kl 12 Estonia ks, lastekontsert „Nukkude laulud“, NUKU KOOR, Siim Aimla ansambel

E, 2.12 kl 18 Kärkla muusikakool, *Muusika Eestimaale*, Eliitkontserdid, Sten Lassmann (klaver)

T, 3.12 kl 12 Jõhvi km, lastekontsert „Nukkude laulud“, NUKU KOOR, Siim Aimla ansambel

T, 3.12 kl 15 Estonia ks, Lõunamuusika, Andres Uibo, Aare Tammesalu, Arete Teemets

T, 3.12 kl 18 Käina Huvijätku Kultuurikeskus, *Muusika Eestimaale*, Eliitkontserdid, Sten Lassmann (klaver)

T, 3.12 kl 19 Vanemuise km, TŠAIKOVSKI-NIM SUUR SÜMFONIAORKESTER (Moskva) / VLADIMIR FEDOSSEJEV

esinemine koos ERSO ning maestro Neeme Järviiga Läänemere maade festivalil Stockholmis Berwaldhallenis.

Uues kontserdisarjas „Pianisti portree“ valgustab osalevate silmapaistvate Eesti ja välismaiste pianistide kavade valg nende kunstilist maailmavaadet. Sarja kunstiline nõustaja on Kalle Randalu.

T, 1. oktoober kell 19 Võru kultuurimaja Kannel

K, 2. oktoober kell 19 Viljandi Pärimusmuusika Ait

R, 18. oktoober kell 19 Pärnu kontserdimaja

L, 19. oktoober kell 19 Vanemuise kontserdimaja

K, 30. oktoober kell 19 Estonia kontserdisaal

REIN RANNAP, VOX CLAMANTIS: ESINETEKANDEL „TAEVANE JA MAINE“

Kaastegev keelpillikvartett 4x4

Dirigent Jaan-Eik Tulve

60. sünnipäeva kajana toob eesti muusika meesnagu-orkester **Rein Rannap** kuulaja ette üllatava koostööprojekti: suurvormi ulatusega uudisteose „Taevane ja maine“ klaverisolistile ja gregoriaani ansambli **Vox Clamantis**. Teose aluseks on Pärsia 13. sajandi müstiku **Jaläl ad-Din Rūmī** luuletekstid. Uudisteosele lisaks kõlab kontserdil teinigi üllatav Rannapi ja keskaegse vokaalmuusika ansambli ühistöö: noore Rannapi igihaljaste levilaulude meelodiad gregoriaani võtmes, klaverisolistik autor.

K, 30. oktoober kell 19 Viljandi Pärimusmuusika Ait

N, 31. oktoober kell 19 Tallinn Jaani kirik

R, 1. november kell 19 Tartu Jaani kirik

L, 2. november kell 19 Pärnu Eliisabeti kirik

P, 3. november kell 16 Jõhvi Mihkli kirik

Müstilised hääled

Vokaalansambel TENORES DI BITTI „MIALINU PIRA“ (Sardiinia)

3000 aasta vana, polüfooniline ülemheliderikka laulmise traditsioon, mis veel tänapäevalgi elujõuline. Pea igas Sardiinia külas oma ansambel, **Tenores di Bitti** neist rahvusvaheliselt tuntuim. Nende arhailise muusikatunnetuse, jõulise kõla ja perfektese häälestumisoskuse taga on poiseke-sepõlvest alguse saanud kooslaulmine.

L, 9. november kell 17 Estonia kontserdisaal

SOOME BAROKKORKESTER, MARKKU LUOLAJAN-MIKKOLA (tšello)

Vivaldi

Autentsetel instrumentidel mängiv **Soome Barokkorkester** on esinenud pea kõigil olulistel vanamuusikafestivalidel Euroopas. Orkestri kunstiline juht on põhjanaabrite kuulsaim *viola da gamba* virtuos **Markku Luolajan-Mikkola**. Barokkorkestri kontsertmeister on maineka Concerto Copenhageni esiviiuldaja **Peter Spissky**, kes on nõutud mängija Euroopa parimates varajase muusika ansambelites ja koostööpartner muusikutele nagu Lars Ulrik Mortensen, Paul Hillier, Andrew Lawrence-King, Alfredo Bernardini jt.

K, 13. november kell 15 Estonia kontserdisaal

Lõunamuusika

KLASSIKATÄHED 2013

Esinevad 2013. aasta telekonkursist osavõtjad Marcel Johannes Kits (tšello), Heigo Rosin (löökpillid), Marten Altrov (klarnet), Ksenia Kutšukova (sopran), Mihkel Kallip (trompet), Märt Metsla (trompet), Auli Lonks (klaver), Johan Randvere (klaver).

T, 12. november kell 19 Estonia kontserdisaal

K, 13. november kell 19 Pärnu kontserdimaja

N, 14. november kell 19 Vanemuise kontserdimaja

L, 16. november kell 19 Peterburi Jaani kirik

P, 17. november kell 17 Jõhvi kontserdimaja

Baltic Concert Express

„Neli kitari, üks hing“: BALTIC GUITAR QUARTET (Leedu)

Bocherini, Rossini, Brahms, Dvorák, Bizet, de

Falla, Piazzolla, Brouwer, Domeniconi, Rubeens Kvarteti asutasid leedu noored andekad klassikalise kitarristid 2004. aastal, 2008 ühines belgia kitarrist ja helilooja **Chris Rubeens**. Järgnenud on tõeline täheleand paljudes riikides. Kvartett mängib kuulsa hispaania kitarrimeistri **Manuel Contreras** spetsiaalselt valminud kitarridel.

T, 19. november kell 19 Vanemuise kontserdimaja

K, 20. november kell 19 Pärnu kontserdimaja

N, 21. november kell 19 Estonia kontserdisaal

R, 22. november kell 19 Jõhvi kontserdimaja

Pianisti portree

„1974: OSCAR PETERSON TALLINNAS“

Kristjan Randalu, Jürmo Eespere, Sven Kullerkupp, Raun Juurikas

Toivo Unt (bass), Brian Melvin (löökpillid)

Novembris 1974 esines Eestis kõigi aegade parimad džässpianiste, toona 49-aastane kanadalane **Oscar Peterson**. **Sven Kullerkupu** algatatud projektis kõlavad eesti virtuossete džässpianistide nägemused Petersoni muusikast austusavaldusena legendaarsele sündmusele. Nii laval kui ka saalis on inimesi, kes olid sündmusel tunnistajate, isegi kaasamusitseerijatena. Peterson andis oma trioga kontserte Estonia kontserdisaalis (kahel korral) ja Laevastiku Ohvitseride Majas, aga ta suhtles ja mängis ka siinsete muusikutega Tallinna varietees ja erakorteris Nõmmel. **Raivo Tammiku** salvestusest Estonia kontserdisaalis anti läänes välja heliplaat pealkirjaga „Oscar Peterson in Russia“, mis praegugi Amazonis saadaval. Venemaale Peterson küll jõudis, aga kontsertidele lisa ei tulnud: Moskvas ei tulnud lennuväljale vastu, pakuti kehva äärelinnahotelli ja trio katkestas kontserdireisi. Oscar Petersoni, keda auhinnati 8 Grammyga ning keda kolleeg **Duke Ellington** on iseloomustanud kui „klaveri maharadžat“, jälitasid eluaeg terviseprobleemid. Tegu oli aga erakordselt tööka ja mitmekülgse muusikuga. Lisaks tuhandetele kontsertidele ja üle 200 plaadistusele oli ta viljakas helilooja (ligi 400 teost), õpetas, juhtis ülikooli ja telesaateid.

R, 29. november kell 19 Estonia kontserdisaal

L, 30. november Pärnu kontserdimaja sünnipäevakontsert

Kuldne klassika

TALLINNA KAMMERORKESTER, dirigent RISTO JOOST

Kädy Plaas (sopran), Indrek Vau (trompet)

Haydn, Mozart

L, 30. november kell 19 Estonia kontserdisaal

TALLINNA POISTEKOOR 25

Tallinna Poistekoor, viilistlaste meeskoor, üllatusesinejad

Dirigendid LYDIA RAHULA ja TOMI RAHULA

Bachist Pärđini, Pärđist popini

E, 2. detsember kell 12 Estonia kontserdisaal

T, 3. detsember kell 12 Jõhvi kontserdimaja

K, 4. detsember kell 12 Vanemuise kontserdimaja

N, 5. detsember kell 11 Pärnu kontserdimaja

Lastekontsert „Nukkude laulud“

Nuku koor, Siim Aimla ansambel, dirigent ja lavastaja Reedra Kreen

Kontserti juhib Buratino

Eesti heliloojate laulud nukuteatri lavastustest

Rahvusooper
Estonia

100
ESTONIA MAJA
1913 - 2013

www.opera.ee

ACQUA PANNA S.PELLEGRINO esitleb:
THE FINE DINING WATERS

Verdissimo!

Giuseppe Verdi 200

25.–29. september 2013

Vana Tallinn Gala

25. septembril kell 19.00

Dirigent: Vello Pähn

Solistid: Aile Asszonyi (sopran), Stella Grigorian (mezzosopran, Gruusia), Cataldo Caputo (tenor, Itaalia), Ilja Siltšukov (bariton, Valgevene Suur Ooperi- ja Balletiteater), Jassi Zahharov (bariton), Pavlo Balakin (bass)

Rahvusooper Estonia koor, orkester ja Eesti Rahvusballet.

Nabucco

Kontsertettekanne 27. septembril kell 19.00

Dirigent: Algars Meri (Läti)

Solistid: Samsons Izjumovs (Nabucco), Julianna Bavarska (Abigaille), Kristine Zadovska (Fenena), Krišjānis Norvelis (Baali ülempreester), Viesturs Jansons (Ismaele), Rihards Mačanovskis (Zaccaria), Dana Bramane (Anna), Nauris Puntulis (Abdallo)

Läti Rahvusooperi solistid ja koor, Rahvusooper Estonia orkester

Rigoletto

26. septembril kell 19.00

Dirigent: Jüri Alperten

Solistid: Jassi Zahharov (Rigoletto), Rame Lahaj (Hertsog, Kosovo), Kadri Kipper (Gilda), Stella Grigorian (Maddalena, Gruusia)

La traviata

28. septembril kell 19.00

Dirigent: Eri Klas

Solistid: Kristel Pärtna (Violetta), Merūnas Vitulskis (Alfredo, Leodu), Ilja Siltšukov (Germont, Valgevene Suur Ooperi- ja Balletiteater)

Verdi vähemtuntud ooperid

Seminar 27. septembril kell 17.30 talveaia

Õhtud juhivad Itaalia suursaadik härra Marco Clemente ja Arne Mikk

Reekviem

29. septembril kell 17.00 Tallinna Kaarli kirikus

Dirigent: Vello Pähn

Solistid: Aile Asszonyi (sopran), Lilli Paasikivi (mezzosopran, Soome Rahvusooper), Cataldo Caputo (tenor, Itaalia), Pavlo Balakin (bass)

Rahvusooper Estonia koor ja orkester, segakoor „Latvia“

SEB

ERGO

LEXUS

TELE2

Kalev

LIVIKO

VKG
VUJU KEEMIA GRUPP AS

AMSERV

K, 4.12 kl 12 Vanemuise km, lastekontsert „Nukkude laulud”, NUKU KOOR, Siim Aimala ansambel

K, 4.12 kl 19 Põltsamaa gümnaasium. *Muusika Eestimaale*, puhkpilliansambel Brassical

K, 4.12 kl 19 Nokia kontserdimaja, TŠAIKOVSKI-NIM SUUR SÜMFOONIAORKESTER (Moskva) / VLADIMIR FEDOSSEJEV

N, 5.12 kl 11 Pärnu km, lastekontsert „Nukkude laulud”; NUKU KOOR, Siim Aimala ansambel

R, 6.12 kl 19 Estonia ks, Benjamin Britten 100, SÕJAREEKVIEM ERSO, Latvija, RO ESTONIA Poistekoor / Jan Latham Koenig

L, 7.12 kl 16 Väravatorn, „Balkani ballaadid”, Hortus Musicus

P, 8.12 kl 17 Tallinna Jaani kirik, Benjamin Britten 100, ELLERHEIN / Ingrid Kõrvits, Ulla Krigul (orel), Liisa Viira (harf)

P, 8.12 kl 18 Põltsamaa loss, „Trubaduurlaulud”; Anto Önnis, Robert Staak, Tõnu Jõesaar

E, 9.12 kl 19 Vanemuise km, *Elliitkontserdid*, PEETER SARAPUU (fagott), YXUS Ensemble

T, 10.12 kl 19 Estonia ks, *Elliitkontserdid*, PEETER SARAPUU (fagott), YXUS Ensemble

K, 11.12 kl 19 Pärnu km, *Elliitkontserdid*, PEETER SARAPUU (fagott), YXUS Ensemble

N, 12.12 kl 19 RO Estonia Talveaed, *Kontsertjazz*, Trio GoDeMa

R, 13.12 kl 19 Tartu Jaani kirik, Benjamin Britten 100, ELLERHEIN / Ingrid Kõrvits, Ulla Krigul (orel), Liisa Viira (harf)

R, 13.12 kl 19 Peterburi Jaani kirik, *Kontsertjazz*, Trio GoDeMa

L, 14.12 kl 16 Märjamaa rm, *Muusika Eestimaale*, KUNINGLIK KVINTETT

L, 14.12 kl 18 Jõhvi Mihkli kirik. SCHOLA SANCTAE SUNNIVAE (Norra), VOX CLAMANTIS / Jaan-Eik Tulve

L, 14.12 kl 19 Mustpeade maja, RENÉ EESPERE AUTORIOHTU

P, 15.12 kl 13 Karula kirik, *Muusika Eestimaale*, KUNINGLIK KVINTETT

P, 15.12 kl 17 Niguliste, EBU jõulukontsert. SCHOLA SANCTAE SUNNIVAE (Norra), VOX CLAMANTIS / Jaan-Eik Tulve

P, 15.12 kl 18 Kadrioru loss, *Suur barokkakadeemia*, „Fiori musicali”, Hortus Musicus

T, 17.12 kl 19 Estonia ks, *Pianisti portree*, „Sõnadeta laul”, KALLE RANDALU, Mendelssohn-Bartholdy, Schumann jt. Tulve (esiettekanne)

K, 18.12 kl 19 Peterburi Jaani kirik, „Euroopa jõulud”, Andres Ulbo, Areta Teemets, Aare Tammesalu

N, 19.12 kl 19 Vanemuise km, *Nõnda kõneles Zarathustra*. Richard Strauss 150, ERSO / Neeme Järvi / Per Tengstrand (klaver, Roots)

R, 20.12 kl 18 Viijandi Pärimusmuusika Ait, „Lux Aurumque”, RAMi jõulukontsert / Sander Tamm

R, 20.12 kl 19 Estonia ks, *Nõnda kõneles Zarathustra*. Richard Strauss 150, ERSO / Neeme Järvi / Per Tengstrand (klaver, Roots)

L, 21.12 kl 16 Väravatorn, „Ah Elselein, kallis Elselein”, Hortus Musicus

L, 21.12 kl 18 Jaani kirik, Tallinn „Lux Aurumque”; RAMi jõulukontsert / Sander Tamm

P, 22.12 kl 14 Pärnu kontserdimaja, „Lux Aurumque”; RAMi jõulukontsert / Sander Tamm

E, 23.12 kl 19 Jaani kirik, Tartu „Lux Aurumque”; RAMi jõulukontsert / Sander Tamm

K, 25.12 kl 15 Pärnu km, Pühademuusika: ERI KLAS JA SÕBRAD, Pärnu linnaorkester, Maarja-Liis Ilus, Ivo Linna, Liisi Koikson

N, 26.12 kl 15 Niguliste, TALLINNA POISTEKOOR

N, 26.12 kl 19 Vanemuise km, „Valged jõulud”; Pühademuusika: ERI KLAS JA SÕBRAD, Pärnu linnaorkester, Maarja-Liis Ilus, Ivo Linna, Liisi Koikson

R, 27.12 kl 19 Jõhvi km, Pühademuusika: ERI KLAS JA SÕBRAD, Pärnu linnaorkester, Maarja-Liis Ilus, Ivo Linna, Liisi Koikson

L, 28.12 kl 19 Estonia ks, Pühademuusika: ERI KLAS JA SÕBRAD, Pärnu linnaorkester, Maarja-Liis Ilus, Ivo Linna, Liisi Koikson

L, 28.12 kl 16 Väravatorn, „Muusika viivuks”, Hortus Musicus

R, 28.12 kl 19 Tartu Jaani kirik, HÄNDEL. „MESSIAS”; Voces Musicales, Corelli Consort / Anssi Mattila

L, 29.12 kl 19 Tallinna Jaani kirik, HÄNDEL. „MESSIAS”; Voces Musicales, Corelli Consort / Anssi Mattila

P, 30.12 kl 19 Jõhvi km, *Hennessy aastalõpukontserdid*, Klaaspärlimäng Sinfonia / Andres Mustonen / Lisa Smirnova

E, 30.12 kl 19 Pärnu km, *Hennessy aastalõpukontserdid*, ERSO / Neeme Järvi / Aleksander Gavriljuk (klaver, Ukraina)

E, 31.12 kl 12 Vanemuise km, *Hennessy aastalõpukontserdid*, Tallinna Kammerorkester / Jaakko Kuusisto (Soome)

E, 31.12 kl 13 Tallinna raekoda, *Aastalõpukontsert raekojas*, Meder Consort

E, 31.12 kl 14 Estonia ks, *Pidulik lõunakontsert*, Klaaspärlimäng Sinfonia / Andres Mustonen / Lisa Smirnova

E, 31.12 kl 15 Tallinna raekoda, *Aastalõpukontsert raekojas*, Meder Consort

E, 31.12 kl 17 Estonia ks, *Aastalõpukontsert*, Tallinna Kammerorkester / Jaakko Kuusisto (Soome)

E, 31.12 kl 17 Väravatorn, *Aastalõpukontsert Väravatornis*, Hortus Musicus

E, 31.12 kl 19 Väravatorn, *Aastalõpukontsert Väravatornis*, Hortus Musicus

T, 3. detsember kell 19 Vanemuise kontserdimaja K, 4. detsember kell 19 Nokia kontserdimaja **TŠAIKOVSKI-NIMELINE SUUR SÜMFOONIA-ORKESTER (MOSKVA)**
Dirigent VLADIMIR FEDOSSEJEV
Beethoven. Sümfoonia nr 4
Tšaikovski. Sümfoonia nr 4
1930. aastal loodud Tšaikovski-nimeline Suur Sümfooniaorkester on üks rahvusvaheliselt tunnustatumaid Venemaa orkestreid. Kuulsusrikka ajaloo jooksul on orkestri dirigendid olnud legendistaatuses Aleksandr Orlov, Aleksandr Gauk, Nikolai Golovanov, Gennadi Roždestvenski. Alates 1974. aastast on orkestri peadirigent ja kunstiline juht Vladimir Fedossejev. Pulbitsev, brijantne, kõrgprofessionaalne, triumfaalne – need on märksõnad, mis läbivad orkestri kontsertide arvustusi ja teevad temast kauaaodatud külalise maailma olulisematel kontserdilavadel. „Väljapaistvate muusikute väljapaistev ansambel.” See Dmitri Šostakoviči tunnustus pärineb küll aastakümnete tagant, ent kehtib vääramatult praegugi.

R, 6. detsember kell 19 Estonia kontserdisaal
Benjamin Britten 100
„Sõjareekviem”
Dirigent JAN LATHAM KOENIG
(Suurbritannia)
ERSO, LATVIJA, RO ESTONIA POISTEKOOR, SAMUEL BODEN (tenor, Suurbritannia), GAVIN CARR (bariton, Suurbritannia)
Hellooja ja pianist **Benjamin Britten**, keda peetakse Inglismaa suurimaks heliloojaks pärast Henry Purcellit, oli veendunud patsifist. Tema peateos „Sõjareekviem” on pühendatud kõigile süütuks ja traagiliselt elu kaotanud inimestele maailma ajaloos. Reekviemis avalduvad helilooja rahupühüüdlilikud tõekspidamised eesmärgiga hoiatada tulevasti põlvkondi relvade haaramise mõtteuse eest. Briti dirigent **Jan Latham Koenig** on Eesti publikule tuntud Birgitta festivalit, kus ta juhatab Wagneri ooperit „Lohengrin”. Ta on korduvalt ette kandnud Britteni „Sõjareekviemi”, viimati 2010. aastal rahvusvahelisel festivalil 6th Epiphany Week. Praegune Novaja Opera peadirigent Jan Latham Koenig on sage külaline paljudes ooperimajades üle maailma, nagu Covent Garden, Opéra National Paris-Bastille, Viini Riigiooper, Baieri Riigiooper, Saksa Ooper Berliinis, Taani Kuninglik Ooper jm.

L, 14. detsember kell 18 Jõhvi Mihkli kirik
P, 15. detsember kell 17 Niguliste
Euroradio jõulukontsert
SCHOLA SANCTAE SUNNIVAE (Norra), dirigent Anne Kleivset
VOX CLAMANTIS, dirigent Jaan-Eik Tulve
Gregoriaani koraalid, norra vaimulikud rahvalaulud, eesti ja norra nüüdismuusikat
EBU (European Broadcasting Union) jõulukontserdiks otseülekanedes paljudesse Euroopa riikidesse on Klassikaraadio seekord valinud Eesti ja Norra parimate gregoriaani ansambli ühiskontserdi.
Vox Clamantis ja **Schola Sanctae Sunniviae**, Trondheimis tegutses naislauljate ansambel, on mõttekaaslased. Mõlemad on eksperimendialtid, tuues välja seikluslikke kavasisid, kus keskaegne koraal põimub uudisteostega, džäss jm tänapäeva helikunstiga, ning on hinnatud esinejad paljudel rahvusvahelistel festivalidel. Schola Sanctae Sunniviae on ühtlasi norra keskaegse gregoriaani koraali suurepärase tundja ja ainulaadne esitaja. Ansambel on Kopenhaageni kuningliku raamatukogu käsikirjadest ellu äratanud ulatusliku koguse muusikalisest pärandist, mis kunagi kõlas Nidarose (Trondheimi keskaegne nimi) katedraalis. Tegu on suurima katedraaliga Põhja-Euroopas, siin asub Püha Olavi haud. Schola Sanctae Sunniviae on katedraali juures asuva palverändurite keskuse ametlik koor.
Koostöös Klassikaraadioga

K, 25. detsember kell 15 Pärnu kontserdimaja
N, 26. detsember kell 19 Vanemuise kontserdimaja
R, 27. detsember kell 19 Jõhvi kontserdimaja
L, 28. detsember kell 19 Estonia kontserdisaal
PÜHADEMUUSIKA: „ERI KLAS JA SÕBRAD”
PÄRNU LINNAORKESTER, MAARJA-LIIS ILUS, IVO LINNA, LIISI KOIKSON
Uno Naissoo, Raimond Valgre, Ame Oit ja **Valter Ojakäär** on sõbrad, kellega maestro Eri Klas oma muusikuteel kõrvuti radu käinud. Et kõik need legendaarsed heliloojad sel aastal oma juubeleid tähistavad, otsustas maestro nendega koosveedetud muusikalisi aegu meenutada ja tuua välja kava oma sõprade loomingu paremikut. Seaded orkestrile ja solistidele tänaseks kontserdikis on teinud Tõnis Kõrvits.

R, 28. detsember kell 19 Tartu Jaani kirik
L, 29. detsember kell 19 Tallinna Jaani kirik
HÄNDEL „MESSIAS”
VOCES MUSICALES, CORELLI CONSORT, dirigent ANSSI MATTILA (Soome)
Pirjo Püvi (sopran, teater Vanemuine), Ivo Posti (kontratenor), Henrik Üksvärav (tenor), Uku Joller (bass)
Georg Friedrich Händeli populaarseim teos „Messias” valmis 1741. aastal ja vaatamata vähesele edule esmaettekandel, on sellest kujunenud maailmaliteratuuri kuulsaim oratoriaalne kompositsioon. Kaudid aariad ja võimsad koorid on maiuspälad, mida publik eriliselt naudib. „Messias” kantakse ette ajaloolistel instrumentidel, dirigendiks Soome selle ala suurim asjatundja – Sibielse Akadeemia vanamuusikaosakonna juht, orelimängija ja klavessinist Anssi Mattila. Mattila on muu hulgas loonud legendaarse Kuudennen Keroksen Kamarioorkesteri (Kuuenda Korruse Orkester, praegune Soome Barokkorkester).
Anssi Mattila on juhendanud ja üles kasvatanud terve põlvkonna soome vanamuusikuid.

P, 30. detsember kell 19 Jõhvi kontserdimaja
E, 31. detsember kell 14 Estonia kontserdisaal
Hennessy aastalõpukontserdid
KLAASPÄRLIMÄNG SINFONIA
LISA SMIRNOVA (klaver, Austria/Venemaa), dirigent ANDRES MUSTONEN
Kavas Mozarti Serenaad nr 6, Klaverikontsert nr 9, Sinfonia concertante

E, 31. detsember kell 12 Vanemuise kontserdimaja
E, 31. detsember kell 17 Estonia kontserdisaal
Hennessy aastalõpukontserdid
TALLINNA KAMMERORKESTER, JAAKKO KUUSISTO (viul, dirigent)
Kavas virtuosone keelpillimuusika: Vivaldi, Sibelius, Kreisler, Piazzolla, Kuusisto

E, 30. detsember kell 19 Pärnu kontserdimaja
T, 1. jaanuar kell 18 Estonia kontserdisaal
EESTI KONTSERDI JA HENNESSY UUSAASTAKONTSERIT
ERSO, Eesti Filharmonia Kammerkoor, dirigent NEEME JÄRVI.
Solistid Aleksander Gavriljuk (klaver, Ukraina), Kaia Urb (sopran)
Vene ja prantsuse muusika: Rahmaninov, Fauré, Poulenc

Clazz

The Chill Out Jazz Club

With Damn Good Food

STIILSET ÕHTU JÄTKU, CLAZZ OOTAB TEID!

Tulge ja nautige rahvusvahelist meeleolu, vapustavat öömenüüd ja kaasahaaravat *live*-muusikat!

GRAND CHEF EMMANUEL WILLE PAKUB NAUDINGUID:

- Sulavad noodid
- Täiuslik akustika
- Taevalikud helid
- Lõhe lemmiklugu

Eesti Kontserdi piletiga tervitusjook või sissepääs tasuta!

KONTSERDID IGAL ÕHTUL:

- Esmaspäev: Blue Monday Blues / Jam Session
- Teisipäev: Brazilian Night
- Kolmapäev: Red Hot Wednesday
- Neljapäev: Jazz With Me
- Reede: Blues Night
- Laupäev: Ain't it Funky?
- Pühapäev: Blue Notes

* Clazz jätab endale õiguse teha kavas muudatusi.

OOTAME TEID NAUTIMA CLAZZI À LA CARTE MENÜÜD IGA PÄEV VARAJASTE HOMMIKUTUNDIDENI!

Asume Vana-Turg 2
Broneering: +372 627 9022
www.clazz.ee

MEERHOF
PIRITA TEE 26

**LUKSUSLIKUD
MEREVAATEGA KORTERID**

www.meerhof.ee
müügiinfo: madis@metro.ee +372 5666 7725

**UUED KADRIORU
KORTERID**

www.wiedemanni11.ee
müügiinfo: madis@metro.ee +372 5666 7725

**KALAMAJA KODU
SÜDALINNA PIIRIL**

www.vaike-kalamaja.ee
müügiinfo: siim@metro.ee +372 503 3091

**KAASAEGNE KODU
KALAMAJA SÜDAMES**

www.valgevasekodu.ee
müügiinfo: siim@metro.ee +372 503 3091

Metro Capital Management AS
Viru väljak 2
Tallinn 10111
Eesti Vabariik

tel: +372 619 1830
faks: +372 619 1831
e-post: metro@metro.ee
www.metro.ee